

NORSK
veterinær

TIDSSKRIFT

NUMMER 6/2013 • 125. ÅRGANG

Årsberetning for DNV
2012
side 350

Kastrering av hund i
Norge
side 323

Takstundersøkelse for
næringsdrivende veterinærer
side 392

CARTROPHEN vet

Natrium pentosan polysulfate, løsning for injeksjon 100mg/ml

Behandle årsaken til osteoartrose, ikke bare smerten!

- Cartrophen har en egen unik profil. Det påvirker sykkelige forandringer i leddene gjennom blant annet å
 - Inhibere enzymene som bryter ned brusken
 - Stimulere chondrocyttene til å vedlikeholde og etterfylle skadet brusk
 - Stimulere produksjonen av viskøs synovialvæske
 - Forbedrer blodsirkulasjonen i leddet
- Cartrophen bør sees som et førstehåndspreparat ved behandling av hunder med osteoartritt.
- Cartrophen er velprøvet og har høy sikkerhet.
- 80% positiv respons.

(Ref. R.L.Hannon et al Journal of small Animal Practice (2003) 44, 202-208. Francis DJ & Read RA (1993) Aust. Vet. Practit. 23 (2):104. Cullis-Hill D & Gosh P (1994) Joint Convention of L'Ordre des Medecins veterinaires du Quebec and the Canadian Veterinary Medical Association, Quebec City, Canada, July 6-9. Bouck GR, Miller CW & Taves CL (1995) V.C.O.T. 8 :177. Read RA, Cullis-Hill D & Jones MP (1996) J. Samll Anim Pract. 37:108. Smith JG, Hannon RL, Brunnberg L, Gebiski V & Cullis-Hill D (2001) Osteoarthritis Cart 9 (Suppl B) S21-S22. Holtzinger RH & al (1992) V.C.O.T. 5. 140. Vasseur PB et al (1995) J.A. V. M.A. 206(6): 807.)

Cartrophen Vet 100mg/ml, 10ml flaske, Natrium Pentosanpolysulfat. INDIKASJONER: For behandling av halthet og smerter ved degenerativ leddsykdom / osteoartrose (ikke-infeksjøs artrose) hos hunder med ferdig utviklet skjelett. KONTRAINDIKASJONER: Natriumpentosanpolysulfat er kontraindisert ved septisk artritt. I disse tilfellene bør en passende antimikrobiell terapi vurderes. Skal ikke brukes til hunder med alvorlig nedsatt lever eller nyrefunksjon, eller ved mistanke om infeksjon. Skal ikke brukes til hunder med blodsykdommer, koaguleringsproblemer, blødninger eller malignitet (spesielt hemangiosarcoma). Natriumpentosanpolysulfat har en antikoagulerende effekt. Skal ikke brukes perioperativt. Skal ikke brukes til hunder som ikke har fullt utviklet skjelett (dvs. hunder hvor vokseplatene i de lange benene ikke har lukket seg). Skal ikke brukes ved kjent overfølsomhet for virkestoffet eller noen av hjelpestoffene. BIVIRKNINGER: Kvalme, diaré, letargi og anoreksi har vært rapportert etter behandling av pentosanpolysulfat. Disse bivirkningene kan være resultat av en hypersensitiv reaksjon og kan kreve en passende symptomatisk behandling som inkluderer administrasjon av antihistaminer. Administrering av anbefalt dose av produktet resulterer i økning av aktivert partiell tromboplastintid (aPTT) og trombintid (TT) som kan vare opptil 24 timer etter administrering hos friske hunder. Dette får svært sjelden kliniske symptomer, men på grunn av den fibrinolytiske effekten av natriumpentosanpolysulfat, bør det vurderes muligheten for indre blødninger fra en svulst eller vaskulær anomalitet hvis det oppstår symptomer. Det er anbefalt at hunden overvåkes nøye for tegn på blodtap og behandles hensiktsmessig. Det har vært rapportert nasale blødninger, blodig diaré og hematomer. Det har også vært observert lokale reaksjoner som forbigående hevelse etter injeksjon. FORSIKTIGHETSREGLER: Hunder må veies før administrering for å sikre en nøyaktig dosering. Brukes med forsiktighet hos hunder som tidligere har hatt vevskade i lungene. Det er også anbefalt at forsiktighet utvises hos hunder med nedsatt leverfunksjon. Ikke overstig standard dose. Økning av den anbefalte dosen kan resultere i forverring av stivhet og ubehag. Det skal ikke administreres mer enn 3 omganger med 4 injeksjoner i løpet av en 12 måneders periode. Laboratoriestudier av kaniner som fikk gjentatte daglige doser som var 2.5 ganger høyere enn anbefalt dose, viste embry toksiske tegn forbundet med en primær effekt hos det drektige dyret. Det har ikke vært foretatt studier på gravide tisper, og det er derfor ikke anbefalt å bruke preparatet under disse omstendighetene. DOSERING: 0,03ml pr kg hund injiseres s.c. i 4 omganger m/5-7 dagers mellomrom. Doser nøyaktig. Særlige forholdsregler for personer som gir veterinærpreparatet til dyr Vanlige forholdsregler bør observeres. Det bør utvises forsiktighet for å unngå utilsiktet egeninjeksjon. Dersom preparatet sprutes i øyne eller på hud må det skylles umiddelbart med vann. Vask hender etter bruk. INTERAKSJONER: NSAIDs og spesielt aspirin bør ikke brukes samtidig med natriumpentosanpolysulfat da de kan påvirke trombocytadhesjon og kan intensivere den antikoagulerende aktiviteten av produktet. Kortikosteroider har vist å blokkere flere av virkningene til natriumpentosanpolysulfat. Bruk av antiinflammatoriske medisiner kan resultere i en prematur økning i hundens aktivitet, noe som kan forstyrre den terapeutiske aktiviteten av medikamentet. Må ikke brukes samtidig med steroider eller NSAIDs, inkludert aspirin og fenylbutazon. Må ikke brukes samtidig med heparin, warfarin eller andre blodfortynnende medisiner. RESEPTGRUPPE: C Innehaver av markedsføringstillatelse: Arthroparm (Europe Ltd), Portadown Co Armagh, Nord-Ireland

Norsk veterinærtidsskrift

Besøksadresse

Keyzers gt. 5, 0165 Oslo

Postadresse

Pb. 6781 St. Olavs pl, 0130 Oslo

Sentralbord 22 99 46 00

Faks 22 99 46 01

nvt@vetnett.no

www.vetnett.no

Redaktør

Informasjonssjef Steinar Tessem

steinar.tessem@vetnett.no

Tlf. 400 42 614

Veterinærmedisinsk redaktør

Professor Stein Istre Thoresen

Redaksjonssekretær

Mona Pettersen

nvt@vetnett.no

Tlf. 940 24 652

Faglige medarbeidere

Professor Kristian Ingebrigtsen

Forsker Arve Lund

Førsteamanuensis Sigrd Lykkjen

Forsker Bjørn Lium

Professor Trygve T. Poppe

Professor Liv Marit Rørvik

Stillingsannonser

Redaksjonssekretær

Mona Pettersen

nvt@vetnett.no

Tlf. 940 24 652

Reklameannonser

HS Media

Monica Antonsen

monica.antonsen@hsmedia.no

Tlf. 62 94 10 37

Utgiver

Den norske veterinærforening

ISSN 03325741

Trykkeri

Kursiv Media AS

Tvetenveien 32, 0666 Oslo

Tlf. 22 72 97 62

wenche@kursiv.no

Norsk veterinærtidsskrift trykkes på
svanemerket miljøpapir.

Forsidebilde: Hund leker i høstløv.

Foto: iStockphoto

innhold

■ Leder

Trygg bruk av legemidler til husdyr. <i>Marie Modal</i>	320
DNV samler veterinærstudentene i en organisasjon. <i>Steinar Tessem</i>	322

■ Fagartikkel

Kastrering av hund i Norge. Hvordan samsvarer dagens praksis med lovverket? <i>Gudrun Seeberg Boge, Monica Schultz, Ola Brønstad Brynildsrud, Ellef Blakstad, Marit Nesje og Wenche Farstad</i>	323
--	-----

■ Fagaktuelt

Nytt fra Helsetjenestene	330
På jakt etter miljøgifter i Tanzania. <i>Mette Bjørge Müller</i>	332
Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser fra Veterinærinstituttet og Mattilsynet. <i>Redigert av Bjørn Lium</i>	336
Avvikling av forsikringsordning. <i>Gulbrand Vatn</i>	344
Doktorgrad: Knut Madslie: Blodsugende hjortelusflue brer seg i Norge	346

■ Debatt

Veterinærtjenester på billigsalg? <i>Helene Seljenes Dalum</i>	348
--	-----

■ Årsberetning 2012 350

■ Yrke og organisasjon

Takstundersøkelse for næringsdrivende veterinærer. <i>Hilde Estensen</i>	392
Ny rolle og ny medarbeider i DNV. <i>Steinar Tessem</i>	398
Bokomtaler	400
Rapport fra FVES vårmøte i Maribor. <i>Marie Modal</i>	404
Norsk Veterinærhistorisk Selskap	406

■ Navn 408

■ Kurs og møter 411

■ Stillingsannonser 415

Marie Modal
President i Den norske
veterinærforening

Trygg bruk av legemidler til husdyr

De fleste norske velgere er opptatt av helsen sin og derfor er alle norske politikere opptatt av folkehelse spørsmål. Multiresistente mikroorganismer utgjør en betydelig og økende trussel mot både dyrehelse og folkehelse nå og i fremtiden. I løpet av de siste månedene har vi erfart at det igjen er påvist Methicillin-resistente *Staphylococcus Aureus* (MRSA) i norske svinebesetninger. Denne gangen er det i det mest produksjonsintensive området for husdyrbruk i Norge. I det samme området har det vært stort fokus på veterinærenes forvaltning av antibiotika.

Det gjøres foreløpig ikke noen rutinemessig analyse av sammenhengen mellom veterinærs medisinerbruk og resistensutvikling i besetningene. Slike sammenstillinger av data fra husdyrnæringen, analyseinstitusjonene og Mattilsynets register over innrapportert legemiddelbruk må vi forvente vil være en del av fremtiden. Veterinærene vil på denne måten gi enda et vesentlig bidrag til å opprettholde god dyrehelse og slik sikre folkehelsen.

Norske myndigheter og norske fagmiljøer har gjennom mange år sørget for at vi har et regelverk og en forvaltning av legemidler som har gitt oss en unikt god situasjon når det gjelder resistente bakterier. Fremdeles er over 90 % av jurbetennelsene i Norge forårsaket av bakterier som kan behandles med rent penicillin.

Denne situasjonen er vi i Den norske veterinærforening (DNV) svært opptatte av å beholde. Vi ønsker at norske husdyrprodukter skal være fri for reststoffer og være produsert etter høye etiske normer.

Grunnet dårlig lønnsomhet i landbruket presses våre medlemmer hver eneste dag på pris og tjenesteleveranse fra dyreeierne. Mange bønder ønsker å behandle flere dyr selv, uten å måtte tilkalle veterinær i hvert enkelt tilfelle. Gitt de nevnte forutsetningene, er dette et forståelig ønske. Erfaringer fra andre land viser imidlertid at økt adgang til egenmedisinering gir økt medisinforbruk. I Norge har veterinærer i dag anledning til å levere ut mindre mengder medisiner til dyreeier for oppfølgende behandling inntil medisiner kan skaffes fra apotek.

Det vil alltid være rom for veterinærfaglig skjønn når det gjelder omfanget av undersøkelse og behandling som kan overlates til dyreeier. DNV ba allerede i 2010 Landbruks- og matdepartementet om at det skulle utformes en forskrift som regulerer bruk av medhjelp ved behandling av matproduserende dyr. Forskriften skal bidra til å gi klarere retningslinjer som sikrer fortsatt forsvarlig bruk av legemidler til dyr og dermed fremme god dyrehelse, dyrevelferd og folkehelse.

Mattilsynet er snart klar til å sende denne forskriften på høring. DNV har kommet med flere bidrag til forskriftsarbeidet underveis gjennom vår fagsjefs deltakelse i referansegruppen. Vi tror at norske matprodusenter og norske matkonsumenter vil være tjent med en forskrift som ytterligere strammer inn dagens praksis på området snarere enn det motsatte. Resten av Europa endrer gradvis sine regelverk i retning av en stadig mer restriktiv medisinforvaltningspolitikk.

Vi mener hensynet til folkehelse, dyrehelse og dyrevelferd ivaretas best når veterinæren er ansvarlig for å sette i gang all medisinbehandling av husdyr.

KURS
FRA PVAKADEMI

Scann koden med din smarttelefon,
les mer om kurset og se hele programmet

PVAKADEMI
EN DEL AV PETVETT GRUPPEN

www.mindspace.dk

➤ PV Akademi Sesong 02/13 Indremedisin

PhD Reidun Heiene

Mange kjenner Reidun Heiene fra Norges Veterinærhøgskole der hun i 15 år har undervist studenter ved indremedisinsk klinikk, og vært drivkraften bak en rekke forskningsprosjekt. Hun har hatt lengre opphold ved utenlandske veterinærhøgskoler, bl.a. Utrecht, Cambridge og Davis, California.

Forelesningstemaer og datoer

Torsdag 5. September Kl. 18:00 - 21:00 - NEFROLOGI

Med særlig vekt på proteinuri

Torsdag 19. September Kl. 18:00 - 21:00 - ENDOKRINOLOGI

Med særlig vekt på diagnostisk utredning

Torsdag 17. Oktober Kl. 18:00 - 21:00 - GASTROENTEROLOGI

Med særlig vekt på kroniske enteropatis, hepatitt og pancreatitt

Les mer på www.pvdyresykehus.no

Om Reidun Heiene

Hyppig foredragsholder ved internasjonale kongresser. Hun står bak mer enn 25 vitenskapelige artikler innen ulike deler av indremedisin, og har skrevet flere bokkapitler om nefrologi og urologi.

Deltagelse og påmelding

Deltagelse er gratis for henvissende veterinærer, men påmelding er nødvendig.

Påmelding kan skje på mail dyresykehus@petvett.no eller på telefon 815 70 005.

Steinar Tessem
Redaktør i
Norsk veterinærtidsskrift

DNV samler veterinærstudentene i en organisasjon

Det første styret i Den norske veterinærforenings studentforening (DNV-S) konstituerte seg 17. august 2013. Begivenheten fant sted på Norges veterinærhøgskole (NVH) og til sammen drøyt 70 studenter fra flere utenlandske studiesteder, Universitetet i Nordland (UiN) og NVH deltok på fagdagen og det påfølgende årsmøtet.

Studentforeningen ble formelt opprettet på DNVs representantskapsmøte 29. – 30. november 2012. Som en av DNVs fire medlemskategorier, ordinære medlemmer, pensjonister, studenter og æresmedlemmer, har veterinærstudentene ved NVH og norske veterinærstudenter i utlandet lenge kunnet være medlemmer av DNV, med samme rettigheter og plikter som andre medlemmer.

Det første styret i studentforeningen har to medlemmer fra NVH, ett fra UiN og to fra utenlandske læresteder. Med norske veterinærstudenter i mange europeiske land, og på to steder i Norge, er det viktig å ha lokale klubber av DNV-S-medlemmer ved hvert lærested. UiN har fra og med høsten 2011 inngått en avtale med Universitetet i Košice og tar inn veterinærstudenter for de tre første semestrene før de reiser til Slovakia og fullfører utdanningen der.

Formålet med DNV-S er at organisasjonen særlig skal engasjere seg i saker som er viktige for veterinærstudentene og som har samfunnsmessig interesse. Andre studentforeninger som veterinærstudentene deltar i er ANSA (Association of Norwegian Students Abroad) og VSU (Veterinærmedisinsk studentunion). DNV-S er ikke ment å være en konkurrent til disse, men snarere et supplement.

Veterinærstudentenes forening ble stiftet av studentene ved Norges veterinærhøgskole 29. januar 1936 og skolen ble offisielt innviet åpnet 27. august samme år. Formålet med opprettelsen av studentforeningen i 1936 var å samle alle som studerte ved høgskolen for å ivareta studentenes felles interesser og støtte interessen for faglige og almene emner. Alle de 15 studentene den gang var med i foreningen.

Når NVH og Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) fusjonerer 1. januar 2014, og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) oppstår, vil Den norske veterinærforenings studentforening ha vært i drift i drøye fire måneder. En viktig oppgave for den nye studentforeningen vil være å koordinere aktivitetene til klubbene ved de ulike veterinære lærestedene i Norge og utlandet.

Organisatorisk er studentforeningen plassert ved siden av forhandlingsutvalget for ansatte veterinærer (DNV-A) og forhandlingsutvalget for næringsdrivende veterinærer (DNV-N). Studentforeningen vil få administrativ hjelp fra sekretariatet i DNV.

Kastrering av hund i Norge. Hvordan samsvarer dagens praksis med lovverket?

Gjennom media er det skapt et inntrykk av at norske veterinærer bruker dyrevelferdslovens formuleringer som åpner for bruk av skjønn til å kastrere friske hunder etter ønske fra eiere, og at de oftere enn tidligere oppfordrer til å kastrere hunder. Forekomsten av kastrering er i Norge er ikke tidligere kartlagt. Hvordan samsvarer norsk praksis med lovverket? Bør lovverket endres?

Gudrun Seeberg Boget

Veterinær, Intern, Institutt for sports- og familiedyrmedisin
gudrun.seeberg.boge@nvh.no

Monica Schultz††

Veterinær

Ola Brønstad Brynildsrud†

Veterinær, Stipendiat, Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi

Ellef Blakstad†††

Veterinær og fagsjef

Marit Nesjet

Veterinær, Førsteamanuensis, Institutt for produksjonsdyrmedisin

Wenche Farstad†

Veterinær, Professor, Institutt for produksjonsdyrmedisin

Key words: Norway, canine, castration routines, legislation.

† Norges veterinærhøgskole

†† Smådyrklínikken Haugesund

††† Den norske veterinærforening

Innledning

I gjeldende dyrevelferdslov (Lov om dyrevelferd av 2009) er det et eksplisitt forbud mot å fjerne kroppsdeler hos friske dyr. Dette forbudet er særegent for Norge. I de fleste europeiske land er det ikke lenger tillatt med kupering av hale eller ører hos hund, men det praktiseres fremdeles rutinemessig kirurgisk fjerning av testikler og ovarier hos friske hunder. Dette blir begrunnet utfra både forebyggende og terapeutiske medisinske argumenter, og som et tiltak for å holde hundepopulasjonen under kontroll. I Norge var kastrering av hund forbudt i den tidligere dyrevernavloven av 1974 med unntak for medisinske tilstander eller av særlige bruksmessige grunner (for eksempel førerhunder) (1). I gjeldende dyrevelferdslov er det fremdeles tillatt å kastrere hund med sykdom som kan relateres til kjønnsorganene og likeledes når det er nødvendig av andre særlige grunner. Kastrering av friske hunder omfattes derimot av det generelle

forbudet mot fjerning av kroppsdeler, men formuleringen i den nye loven angir at dyrets velferd skal tas med i vurderingen når en eier ønsker kastrering av hunden sin (2). Med kastrering menes i denne artikkelen kirurgisk fjerning av gonadene (ovarier eller testikler).

Forekomsten av kastrering av hund i Norge er ikke tidligere kartlagt. Det er derfor av interesse både for Landbruks- og matdepartementet og Mattilsynet (forvaltnings- og tilsynsmyndigheter), utdanningsinstitusjonen Norges veterinærhøgskole, dyrevernavorganisjoner og ikke minst for norske veterinærer å kjenne til både omfanget av og praksis rundt kastrering.

Formålet med denne artikkelen er å beskrive funnene fra en spørreundersøkelse om kastreringspraksis og holdninger til kastrering som ble sendt ut til norske smådyrklínikker våren 2012.

Materiale og metoder

I samarbeid med Den norske veterinærforening (DNV) ble det i april i 2012 sendt ut en anonymisert spørreundersøkelse til norske smådyrklínikker registrert i Dyreidentitets database i 2011. Undersøkelsen ble laget i questback og sendt ut elektronisk på e-post. Undersøkelsen ble innledet med noen generelle spørsmål om klínikken, og tok for seg klínikklokalisering, utdanningssted (Norge/utlandet) til veterinærene, antall veterinærer ved klínikken og antall journaler som angikk hund i 2011, samt om klínikken var DNV-godkjent eller ikke. Videre spørsmål angikk kastreringspraksis vedrørende tisper. Her ble det spurt om hvor mange tisper som ble kastret i 2011, hvor mange av disse som ble kastret av forebyggende årsaker og hvor mange kastreringer som var utført som ledd i et medisinsk behandlingsopplegg (pyometra, mammatumorer). Videre ble det spurt detaljert om forebyggende kastrering. Med forebyggende kastrering menes kastrering utført før 1-års alder for å hindre framtidige helse- eller atferdsproblemer (for eksempel pyometra, mammatumorer og pseudocyesis hos tisper, og kjønnsdrevet, uønsket atferd hos hannhund). Det ble spurt om hva som var den vanligste, mindre vanlige og minst vanlige årsaken til at forebyggende kastrering ble utført, om dette var etter eiers ønske, eier og veterinær i fellesskap eller kun etter veterinærens anbefaling. Tilsvarende spørsmål ble stilt angående kastreringspraksis vedrørende hannhund. Her ble

også kastrering på grunn av atferdsproblemer tatt med som et alternativ. For begge kjønn ble det spurt om bruk av deslorelin (Suprelorin® Virbac implantat) som hemmer produksjonen av gonadesteroidene østrogen, progesteron og testosteron (kjemisk kastrering) før eventuell kirurgisk kastrering, og om hvor vanlig det er at veterinærene opplyser om mulige bivirkninger/senvirkninger ved kastrering. Den siste delen av undersøkelsen omhandlet lovverk og holdninger. Her ble veterinærene bedt om å ta stilling til forskjellige utsagn. Svarene ble rangert på en skala fra 1-6, hvor 1 var helt enig og 6 helt uenig. Det ble spurt om veterinærenes holdninger til kastrering av friske hunder, og om disse var felles eller ikke for alle veterinærene på klinikken. Videre måtte det tas stilling til om det bør være opp til veterinæren eller eier alene å avgjøre om inngrepet skal utføres, eller om avgjørelsen bør tas i fellesskap.

Statistisk bearbeiding av dataene

All analyse og grafisk fremstilling av data ble gjort i STATA/SE 12.1 (3-5). Signifikansnivå ble satt til 0,05.

Det ble satt opp en ordinal logistisk regresjonsmodell for å bestemme hvordan holdningen til kastrering varierte med de demografiske dataene. I grove trekk ble dette utført som beskrevet i Dohoo et al. (6). Her rapporterer vi signifikante sammenhenger med odds ratio (OR) som assosiasjonsmål. I denne sammenhengen skal OR forstås slik at en $OR < 1$ betyr en økt grad av enighet i påstanden om at kastrering av friske tisper/hannhunder burde bli tillatt. Respondenter med manglende responsdata ble utelatt. På grunn av en begrenset utvalgsstørrelse kan vi ikke utelukke en

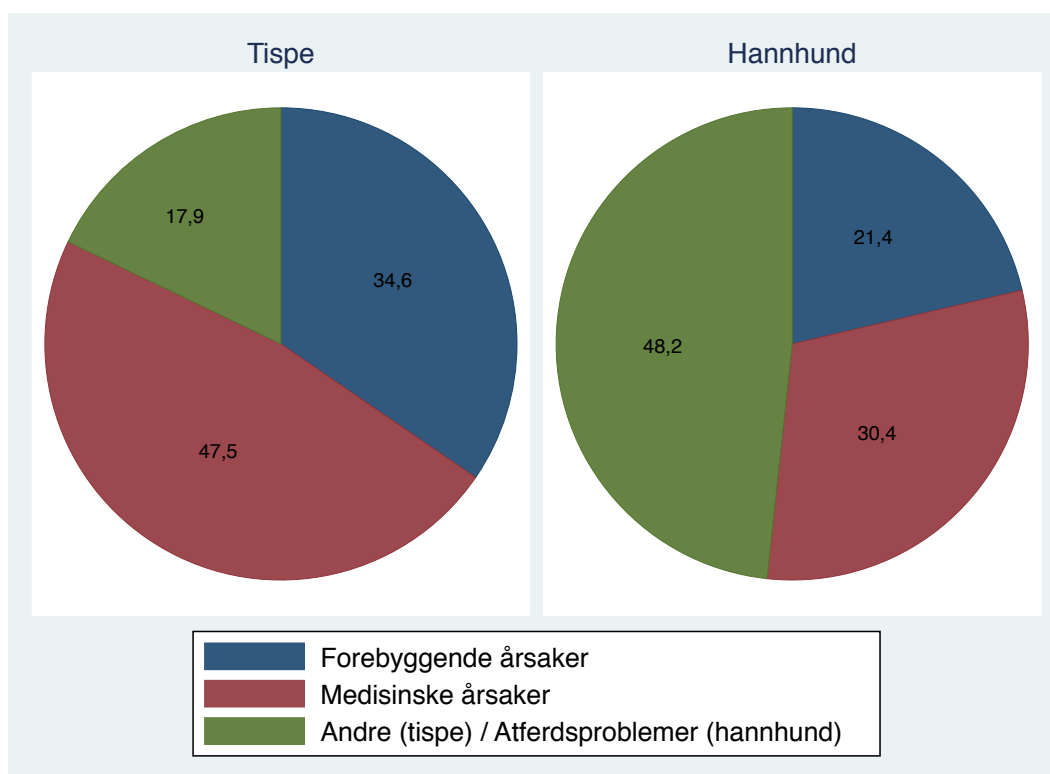
viss grad av interaksjon mellom de ulike prediktorene. Sammenhengen mellom antall kastreringer og kastreringssårsak (forebyggende, behandling, atferd) oppgitt i prosent, samt den mellom totalt antall journaler og kastreringssårsak, ble undersøkt med simpel lineær regresjon. For å undersøke om det var forskjell i holdningene til kastrering av tisper versus hannhund ble det benyttet fortegnstest (7).

Resultater

Undersøkelsen ble sendt ut til totalt 283 klinikker, og av disse var det 151 klinikker som svarte (53 %). Svarprosenten fra DNV-godkjente klinikker var på 66 % (23 av 35). Klinikkene fordelte seg slik at det var 74 (49 %) respondenter fra Østlandet, 23 (15 %) fra Midt-Norge, 22 (14,5 %) fra Vestlandet, 15 (10 %) fra Nord-Norge og 14 (9,5 %) fra Sørlandet. Tre respondenter (2 %) oppga ikke landsdel. Gjennomsnittlig antall veterinære årsverk ved klinikkene var 2,3 (0,1 – 10). Det laveste antall journaler som angikk hund var 20, og det høyeste var 13328.

Det var ingen signifikant sammenheng mellom hvordan de ulike årsakene til kastrering fordelte seg (forebyggende, behandling, atferd) og antall kastreringer på klinikkene. Det var heller ikke slik at de største klinikkene (med høyest totalantall journaler årlig) kastrerte relativt flere hunder, verken forebyggende eller totalt, enn de mindre.

Årsakene til kastrering av tisper fordelte seg slik at 47,5 % ble kastrert av medisinske årsaker, 34,8 % av forebyggende årsaker og 17,9 % av andre årsaker (figur 1). Når det gjelder hannhund, ble atferd oppgitt som den viktigste årsaken (48,2 %), mens medisinske

Figur 1. Prosentvis fordeling av årsaker til kastrering av hannhund og tisper.

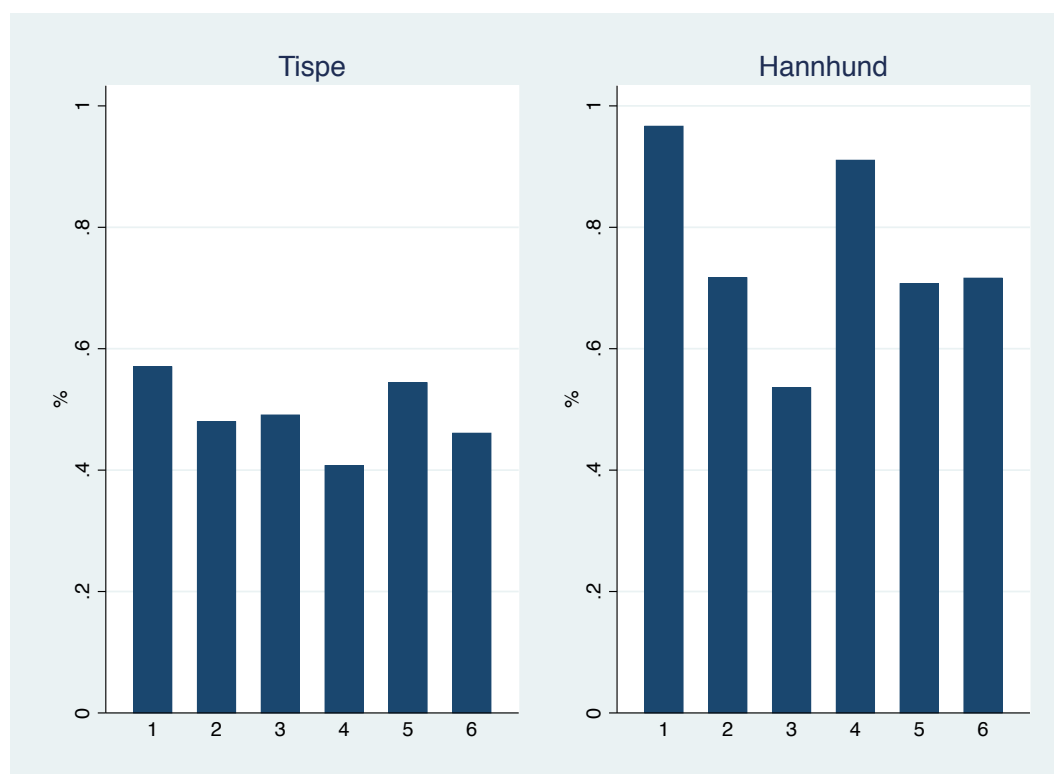
årsaker utgjorde 30,4 % og forebyggende kastrering 21,4 %.

Når det gjelder sammenhengen mellom holdninger til kastrering og faktisk gjennomføring av inngrepet, var det ikke statistisk påvisbar sammenheng mellom antall kastreringer (verken forebyggende eller totalt) ved en virksomhet og virksomhetens holdninger til slike inngrep (figur 2). Selv om veterinærene ved klinikken hadde en positiv innstilling til kastrering, ble inngrepene fremdeles utført like sjelden som ved klinikker som var negative.

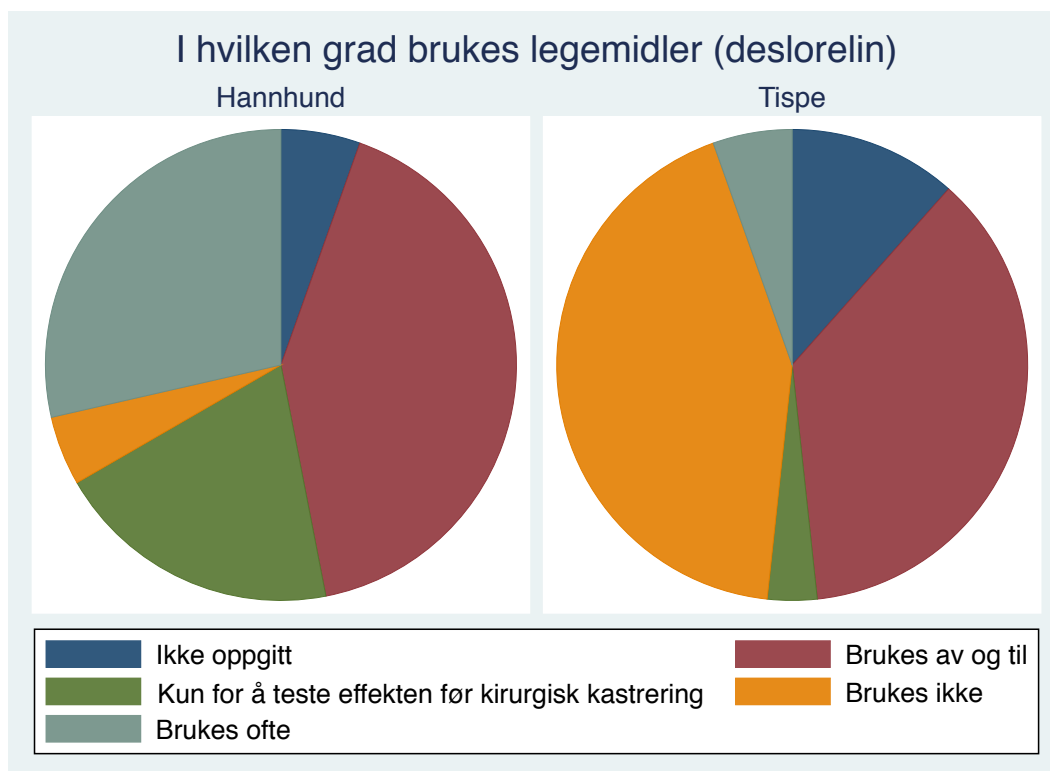
Kjemisk kastrering ved bruk av legemiddelet deslorelin som nedregulerer gonadotropinnivået, ble brukt før kirurgisk kastrering i langt større utstrekning på hannhund enn på tisper (figur 3). I alt 48,7 % av klinikkene opplyste at de ofte brukte GnRH-agonisten deslorelin enten som et alternativ til kirurgisk kastrering hos hannhund, eller for å teste effekten av en eventuell fremtidig kastrering, mens 8,6 % oppga det samme for tisper. Det var også en langt større andel av klinikkene som aldri brukte deslorelin til tisper (41,7 % enn tilsvarende for hannhund (4,6 %).

Enighet i påstanden "Det bør bli tillatt å kastre friske tisper/hannhunder" fordelte seg slik det er vist i figur 4. I alt 122 av 147 klinikker oppga samme score for både tisper og hannhund, da de ble spurt hvor enige de var i denne påstanden. For de øvrige var det en marginalt bredere enighet i påstanden for hannhund enn for tisper (19 mer enige for hannhund, 6 mer enige for tisper; Gitt lik enighet: $p = 0,0146$). Totalt var 63,8 % av respondentene enige i påstanden om at kastrering av friske tisper bør være tillatt (47,7 % var helt enige og 16,1 % var nesten helt enige) (figur 4). For hannhund var de tilsvarende tallene 68,5 %, 53,7 % og 14,8 %.

Det var i alt 16,8 % som var uenige i påstanden om at kastrering av friske tisper bør være tillatt (8,8 % var helt uenige og 8,0 % var nesten helt uenige). De tilsvarende tallene for hannhund var 14,7 %, derav 8,7 % helt uenige og 6,0 % nesten helt uenige i at kastrering av friske hannhunder bør være tillatt. De gjenstående prosentene var delvis enige eller delvis uenige i påstandene, og utgjorde 19,4 % for tisper og 16,8 % for hannhund. Figur 5 viser sammenheng mellom utdanningssted og holdninger til kastrering av friske hunder. Det ble funnet at veterinærenes utdanningssted var av betydning for holdningene til kastrering. Klinikker der alle veterinærer var utdannet i utlandet, var signifikant mer positive til en lovendring som tillater kastrering av friske dyr, enn klinikker der alle veterinærene var utdannet i Norge. For gruppen som oppga at samtlige veterinærer var utdannet i utlandet var odds ratio 0,28 (95% KI 0,09-0,81, $p=0,01$) i forhold til gruppen der alle var utdannet i Norge. Det var ingen signifikante forskjeller i holdninger til kastrering med hensyn til klinikkstørrelse eller hvor i landet klinikken var lokalisert. Det var heller ikke signifikante forskjeller i holdningene til kastrering mellom DNV-godkjente og andre klinikker, selv om det ble observert en trend i retning av at DNV-godkjente klinikker var noe mer positivt innstilte til en slik lovendring (OR 0,58, 95% KI 0,24-1,40, $p>0,05$). Det var også en svak tendens til at klinikker der veterinærene ikke hadde en felles holdning til disse spørsmålene, var noe mer positive til en slik lovendring enn de klinikkene der holdningene enten var felles, eller hvor det var uvisst hvorvidt holdningene var felles (OR 0,32, 95% KI 0,08-1,24, $p>0,05$).

Figur 2. Sammenheng mellom prosent av totalantall journaler som angår kastrering (y-akse) og holdningene til kastrering (x-akse), der 1 er helt enig i påstand om at kastrering skal være tillatt og 6 er helt uenig.

Figur 3. Forskjeller i bruk av legemiddelet desorelin til hannhund og tisper.

Diskusjon

Undersøkelsen ble sendt ut til alle smådyrklioner registrert med e-postadresse på dyreidentitet.no. En svarprosent på 53 anses som tilfredsstillende. Undersøkelsen har den svakheten at dyreklinikker som ikke er registrert med e-postadresse hos dyreidentitet.no, ikke mottok undersøkelsen. Forfatterne har ikke oversikt over hvilke eller hvor mange klinikker dette omfatter. Dersom det for eksempel bare er små klinikker som ikke er registrert med e-post på dyreidentitet, kan dette utgjøre en potensiell seleksjonsfeil.

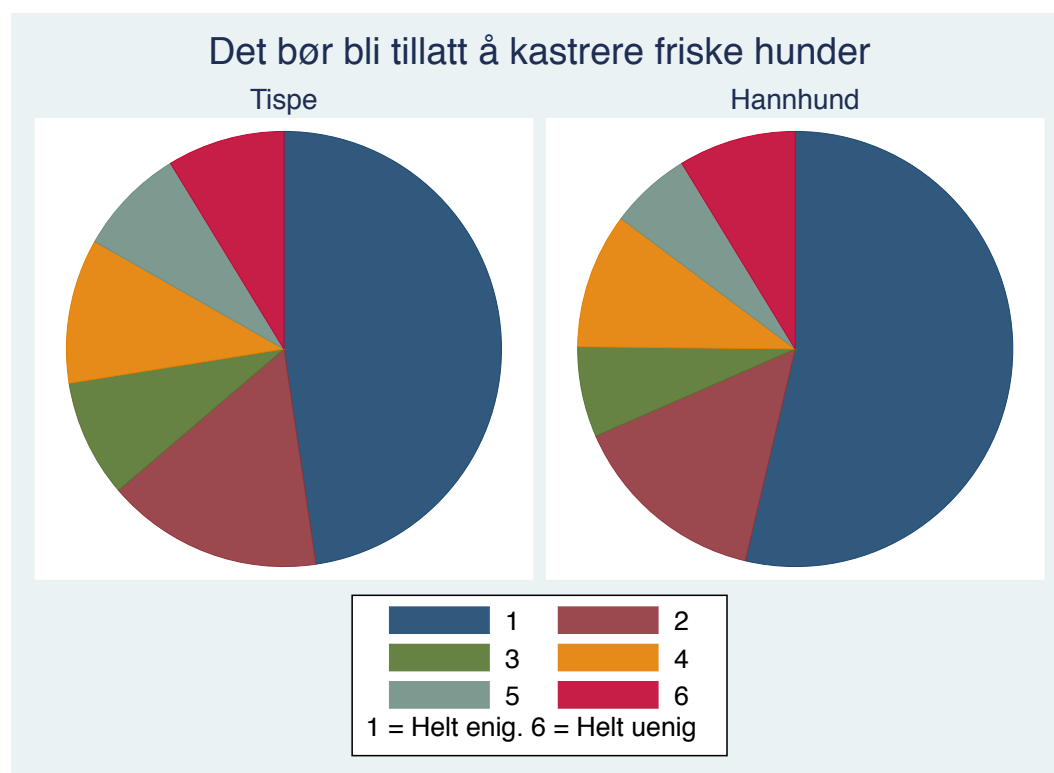
Når det gjelder antall kastreringer, ble svarene kategorisert i grupper (0, 1-5, 6-10, og så videre), men det var også mulig å skrive nøyaktig antall. Det kan her ha oppstått klassifikasjonsfeil etter hvor nøyaktige respondentene har vært i innhenting av disse tallene, og om de har valgt riktig kategori. Hos 33 respondenter stemte ikke totalantallet kastreringer overens med antall kastrerte i hver kategori. Disse ble utelatt fra arbeidet som omhandlet årsaker til kastrering.

Atferd var den viktigste årsaken til kastrering av hannhund, mens tisper hovedsakelig ble kastrerte som ledd i et medisinsk behandlingsopplegg. Det er verdt å merke seg at forebyggende kastrering av tisper forekom noe hyppigere enn for hannhund. En plausible forklaring på dette er at det i utgangspunktet ikke er tradisjon i Norge for å kastre hunder som ikke har, eller er utsatte for å få helseproblemer. Altså er det få eiere som ønsker kastrering av en frisk hannhund med normal oppførsel, og få veterinærer som tilrår dette. For tisper vil det være medisinske argumenter som likevel kan tale for en slik avgjørelse (8).

Når det gjelder kjemisk kastrering med deslorelin,

går det fram av resultatene at norske veterinærer har begynt å bruke dette som et alternativ til kirurgisk kastrering, spesielt hos hannhunder. Dette kan forklares med at behandlingen kan gi bivirkninger og at legemiddelet ikke har registrert indikasjon for bruk til tisper. Bivirkningene omfatter blant annet at hos tisper som behandles i anøstrus, kan løpetid induseres kort tid etter initiering av deslorelinbehandlingen, noe som kan være en ulempe for eier. Nedreguleringen av corpus luteumfunksjonen omtrent fire uker etter innsett av implantatet, vil imidlertid medføre at en eventuell drektighet ikke vil kunne opprettholdes. Hos tisper i lutealfasen kan den initiale stimuleringen av lutealfunksjonen på grunn av økt frisetting av LH gi en hyperstimulering av endometriet. Dette kan disponere for utvikling av en eventuell cystisk endometriehyperplasi (CEM) til en pyometra (9). Disse bivirkningene er blant annet årsaken til at deslorelin ikke er like godt egnet til kjemisk kastrering av tisper som til hannhund. Det er også noe mer usikkert når ovariefunksjonen kommer i gang igjen etter langvarig bruk av deslorelin. I undersøkelsen foreligger det noen mulige feilkilder som knytter seg til spørsmålet om kjemisk kastrering fordi det ikke ble spurt om bruken av andre hormonelle legemidler som hemmer gonadeaktiviteten, for eksempel gestagener av typen proligeston, megesterol acetat, medroksyprogesteronacetat og delmadinonacetat.

Funnene fra undersøkelsen viser at praksisen i forbindelse med kastrering av hund i Norge ser ut til å samsvare med det norske regelverket som kun gir en begrenset adgang til å kastre hund. I undersøkelsen ble det vist at veterinærer utdannet i utlandet, hadde en mer positiv holdning til kastrering av friske tisper

Figur 4. Holdninger til kastrering av tispe og hannhund.

og hannhunder enn veterinærer utdannet i Norge. Det er naturlig at de holdningene veterinærene møter ved sin utdanningsinstitusjon blir reflekterte i egne verdier i klinisk praksis. Kirurgisk kastrering er i mange land tillatt og det oppmuntres til dette blant annet på grunn av problemet med for mange eierløse hunder.

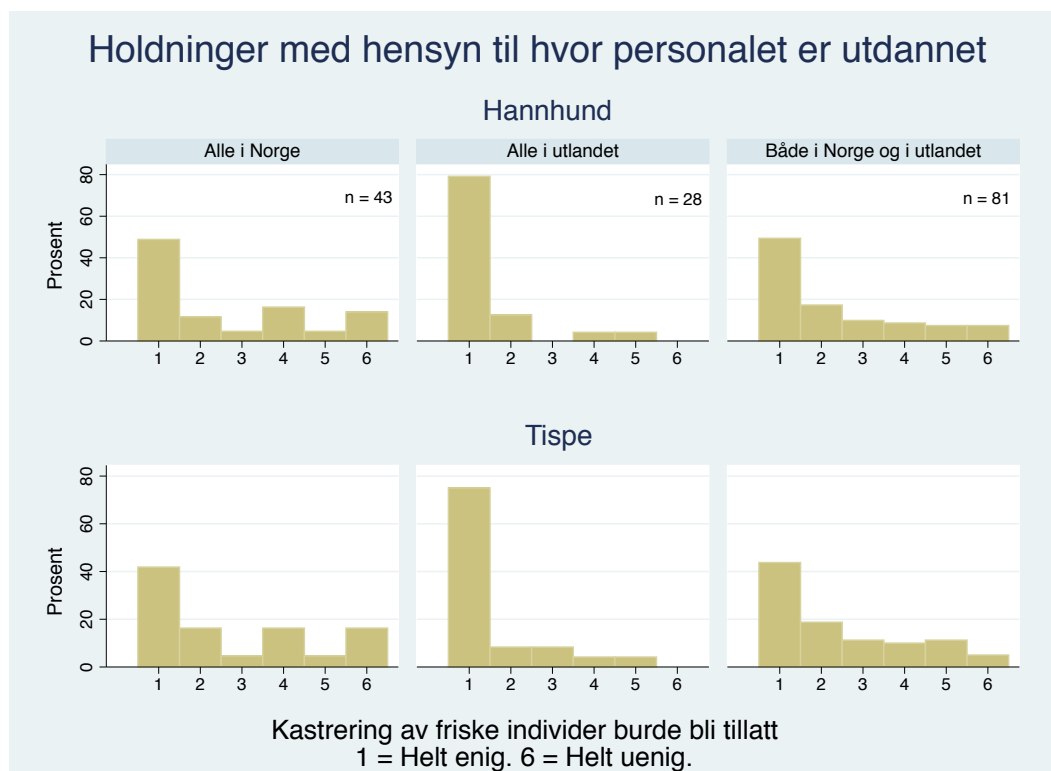
Undersøkelsen viste at veterinærene generelt var mer negative til kastrering av tispe enn av hannhund. Det er ikke klart om dette skyldes at kastrering av hannhund oppleves som et mindre invasivt inngrep, om nødvendigheten av inngrepet oppfattes som større, eller om det er andre faktorer av etisk eller sosial art som avgjør dette. Siden kjemisk kastrering oftere ble brukt til hannhund enn til tispe, kan det også tenkes at det er lettere for veterinærene å forsvare det kirurgiske alternativet på hannhund etter først å ha testet effekten av kjemisk kastrering.

Ifølge resultatene mener en stor overvekt av veterinærene at kastrering av friske hunder bør være tillatt. Tallene viser at norske veterinærers holdninger går i motsatt retning av gjeldende regelverk. Regelverket åpner imidlertid for at kastrering av friske hunder kan tillates når det er nødvendig av hensyn til dyrevelferd eller når det foreligger andre særlige grunner. Forarbeidene til loven (10) angir at det er den som skal utføre inngrepet, i samråd med den som ønsker inngrepet utført, som skal vurdere hva som i det enkelte tilfellet vil være å anse som andre særlige grunner, og ved kastrering av kjæledyr er det angitt at eiers vurderinger må tillegges betydelig vekt. Dette kan åpne for at kastrering betraktes som tillatt på bakgrunn av at man antar at hunden i framtiden kan få atferdsrelaterte problemer som for eksempel seksuelt drevet aggresjon

hos hannhund. Det kan også være bekymring hos eier for at tisper skal utvikle livmorbetennelse eller jursvulster når de blir eldre, siden intakte tisper har høyere risiko for dette enn kastrerte (11).

Det var uventet å se at holdningene til kastrering hos veterinærene i denne undersøkelsen ikke påvirket praksisen ved klinikkene. Kastreringspraksisen så heller ikke ut til bli påvirket av klinikkstørrelse, selv om man i utgangspunktet kunne tenke seg at store og velutstyrte klinikker med god kirurgisk kompetanse ville ha en høyere relativ andel av slike inngrep. Dette viser at dette utvalget av norske veterinærer ser ut til å vurdere hvilke individer det er lovlig å kastrere, uavhengig av personlig synspunkt. Kastrering utgjør en lav prosent av det totale antallet journaler ved klinikkene (figur 2). Til sammen gir disse funnene grunn til å anta at norske veterinærer har en praksis for kastrering av hund som ligger nær opp til intensjonene i loven. Dette til tross for at en overvekt av veterinærene i denne undersøkelsen mener at kastrering av friske hunder bør være tillatt.

Mattilsynet har utarbeidet et utkast til ny forskrift om inngrep på dyr som tar sikte på å tette utilsiktede "hull" i lovverket, slik at det ikke skapes tvil om hvorvidt tidligere forbudte inngrep nå er tillatt (12). I denne sammenheng er det viktig at de veterinærfaglige aspekter ved kastrering av hund kommer tydelig fram for myndighetene i forbindelse med høringen. Siden de ovenfor nevnte funnene fra undersøkelsen viser at norsk kastreringspraksis ligger nært opptil intensjonene i loven, bør det vurderes om en innstramning av regelverket faktisk vil utgjøre noen vesentlig forskjell fra dagens situasjon.

Figur 5. Forskjeller i holdninger til kastrering av friske hannhunder og tisper med hensyn til om veterinærene er utdannet i Norge eller i utlandet.

Sammendrag

I Norge er kastrering av hund regulert av dyrevelferdsloven. Kastrering er tillatt når det er nødvendig ut fra hensynet til dyrets helse, dyrevelferd eller andre særlige grunner. Ordlyden kan tolkes slik at forebyggende kastrering kan tillates, og en utdypende forskrift er derfor under utarbeidelse.

Kastreringspraksis og holdninger til kastrering hos smådyrpraktiserende veterinærer i Norge er ikke tidligere er kartlagt. Formålet med denne undersøkelsen var å se hvordan dagens praksis og holdninger til kastrering samsvarer med lovverket. Undersøkelsen ble sendt ut til 283 klinikker og hadde en svarprosent på 53. Undersøkelsen viste at 63,8 % av veterinærene er enige eller delvis enige i at kastrering av tisper bør være tillatt uten spesifikke indikasjoner, mens 16,8 % er uenige eller delvis uenige i dette. For hannhund er de tilsvarende tallene 68,5 % og 14,7 %. En sterk overvekt mener følgelig at kastrering av hund ikke bør være lovregulert. Undersøkelsen viste også at det ikke er sammenheng mellom veterinærenes holdninger til kastrering og praksisen ved klinikkene, og det er derfor ikke tegn til at veterinærer som er positive til forebyggende kastrering, kastrerer mer enn andre. Veterinærer utdannet i utlandet er generelt mer positive til kastrering enn veterinærer utdannet i Norge. Det ble også vist at kjemisk kastrering blir brukt som et alternativ til kirurgisk kastrering, eller for å teste effekten før kirurgisk kastrering blir utført, i stor utstrekning på hannhund, men i mindre grad på tisper. Disse funnene gir grunn til å anta at norske veterinær-

klinikker har en praksis for kastrering av hund som ligger nær opp til intensjonene i loven til tross for at en overvekt av veterinærene mener at kastrering av friske hunder bør være tillatt.

Summary

CANINE CASTRATION IN NORWAY – IS THERE COMPLIANCE BETWEEN TODAY'S PRACTICE AND THE LEGISLATION?

The Norwegian Animal Welfare Act of 2009 regulates canine castration in Norway. The Act specifies that removal of body parts is not allowed in healthy animals. Furthermore, the Act permits surgical castration only when it is considered necessary due to the animal's health, its welfare or for other specific reasons, such as to prevent sexual behavior in guide dogs. The Animal Welfare Act is somewhat imprecise in its wording, and hence may be interpreted in such a way that castration to prevent mammary tumors, pyometra and unwanted sexual behaviour can be considered legal. Mattilsynet (The Norwegian Food Safety Authority) has therefore proposed new regulations to prevent this interpretation.

During the spring 2012 we posted a survey to investigate castration routines and Norwegian veterinarians' attitude towards the castration of dogs. To our knowledge this is the first survey on this topic in Norway. The purpose of the survey was to elucidate to what degree current castration routines are in accordance with the legislation. The survey was posted

to 283 clinics and had a response rate of 53 %. The results showed that 63.8 % of the veterinarians agreed, or partly agreed, that castration of healthy bitches should be legalized, while 16.8 % disagreed or partly disagreed to this. The figures for male dogs were 68.5 % and 14.7 %, respectively. Thus a majority of the veterinarians responding to the survey disagree in that castration should be a legally regulated matter. The survey showed that there is no correlation between the clinic's castration routines and the veterinarians' personal attitudes towards castration. This means that veterinarians who are positive towards castration for preventive measures do not carry out a higher number of castrations than their colleagues with a more restrictive viewpoint. Furthermore, the survey showed that veterinarians who got their degree abroad in general have a more positive attitude towards preventive castration than veterinarians educated in Norway. It also demonstrated that chemical castration by the use of the GnRH agonist deslorelin (Suprelorin®) is widely used as an alternative to, or as a means to investigate the effect before surgical castration is performed, more extensively so in male dogs, to a lesser degree in bitches. Conclusively, Norwegian veterinarians are loyal to the intention of the current Animal Welfare Act when they carry out surgical castration in dogs, despite the fact that their attitudes reflect a more liberal standpoint.

Etterskrift

Forfatterne vil takke følgende for bidrag til gjennomføringen av undersøkelsen:

- Den norske veterinærforening som sendte ut undersøkelsen for oss, og som bidro med å tilrettelegge spørsmålene i egnet form for utsendelse.
- Jan F. Andersen for sponning av en kursplass som ble trukket ut blant respondentene av undersøkelsen.
- Smådyrpraktiserende veterinærers forening for sponning av ett års gratis medlemskap som ble trukket ut blant respondentene av undersøkelsen.
- ProfVet for hjelp med hvordan respondentene kan benytte søkefunksjonen i programmet for å finne frem relevante data.
- Vetserve for hjelp med hvordan respondentene kan benytte søkefunksjonen i programmet for å finne frem relevante data.
- Dyreidentitet AS for å ha stilt til disposisjon e-post-adresser fra sin database.

Referanser

1. Dyrevernloven. Lov av 20. desember 1974 nr 73 om dyrevern. Oslo 1974.
2. Stenevik IH, Mejdell CM. Dyrevelferdsloven. Kommentartutgave. Oslo: Universitetsforlaget, 2011.
3. StataCorp. Stata Statistical Software: Release 12. College Station, Texas: StataCorp LP, 2011.
4. Wolfe R. OMODEL: Stata modules to perform tests on ordered probit and ordered logit models. Boston College Department of Economics, 1997. <http://ideas.repec.org/c/boc/bocode/s320901.html> (04.03.2013).
5. Daniels B. CROSSFOLD: Stata module to perform k-fold cross-validation. Boston College Department of Economics, 2012. <http://ideas.repec.org/c/boc/bocode/s457426.html> (04.03.2013).
6. Dohoo I, Martin W, Stryhn H. Veterinary epidemiologic research. 2nd ed. Charlottetown: VER Inc., 2009.
7. Snedecor GW, Cochran WG. Statistical methods. 8th ed. Ames: Iowa State University Press, 1989.
8. Johnston SD. Questions and answers on the effects of surgically neutering dogs and cats. J Am Vet Med Assoc 1991; 198: 1206-13.
9. Romagnoli S, Stelletta C, Milani C, Gelli D, Falomo ME, Mollo A. Clinical use of deslorelin for the control of the reproduction in the bitch. Reprod Domest Anim 2009; 44 (Suppl 2): 36-9.
10. Om lov om dyrevelferd. Oslo 2008. Ot.prp.nr. 15 (2008-2009).
11. Schneider R, Dorn CR, Taylor DON. Factors influencing canine mammary cancer development and post-surgical survival. J Natl Cancer Inst 1969; 43: 1249-61.
12. Mattilsynet. Ny forskrift om inngrep på dyr. http://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/regelverksutvikling/aktive_prosesser/ny_forskrift_om_inngrep_paa_dyr.4836 (11.03.2013).

Nytt fra Helsetjenestene:

Redigert av Åse M. Sogstad

SPF – besetninger

Produksjon av SPF-griser i Norge startet opp i 1996. Det ble da etablert en kjernebesetning i Trøndelag som gjennom årene har levert dyr for oppstart av nye SPF-besetninger. SPF er forkortelse for *spesifikk patogen fri*, og betyr at dyrene er fri for definerte sykdomsfremkallende mikrober. Det norske SPF-systemet bygger på frihet for mikrober som kan gi:

- smittsom grishoste (*Mykoplasma hyopneumoniae*)
- smittsom lunge og brysthinnebetennelse (*Actinobacillus pleuropneumoniae*)
- nysesjue (toksinproduserende (*Pasteurella multocida*))
- svindyensteri (*Brachyspira hyodysenteriae*)

I tillegg er de fri for spirochetal diaré (*Brachyspira pilosicoli*), skabb og spolorm.

SPF-systemet består av kjernebesetninger, formeringsbesetninger og bruksbesetninger. Nøytrale SPF-kjernebesetninger befinner seg øverst på avlspyramiden og selger både renrasede landsvinpurker, LY-purker og landsvinråner, uavhengig av kjøpers slakteritilknytning. De tre kjernebesetningene som finnes i dag er fordelt på tre regioner; øst, vest og nord. I de senere årene har en startet opp SPF-formeringsbesetninger i hver region. Disse har tilknytning til et slakteri og selger i hovedsak dyr til produsenter innen samme slakteriorganisasjon. Både hos kjernebesetningene og formeringsbesetningene tas det årlig blodprøver og avføringsprøver for å sikre og dokumentere helsestatusen.

SPF-produksjon er særlig aktuell ved

- nyetablering
- oppstart etter brann eller skader på driftsbygning
- ved omfattende sanering på grunn av sykdom
- ved omfattende ombygging hvor besetningen slaktes ut

Størst andel SPF-besetninger finnes i Trøndelag og Nordland med i alt 19 smågris/kombinerte besetninger og rundt 15 rene slaktegrisbesetninger. Foruten en del SPF-besetninger i vest så er det få SPF-bruksbesetninger i resten av landet.

Det er spesielt lungelidelser og mage-tarmlidelser som det er lavere forekomst av i SPF-besetninger. Dette fører til bedre tilvekst og lavere fôrforbruk. Fra utvidet sjukdomregistrering (USR) i 2012, ser en at det i snitt er færre anmerkninger for byller, brysthinnebetennelse, lungebetennelse, leverkassasjon og leddbetennelse hos SPF-slaktegrisen i forhold til gjennomsnitt ved det enkelte slakteri.

Oppstart av en SPF-besetning krever grundig planlegging med hensyn på smittebeskyttelse.

Besetningens beliggenhet i forhold til andre svinebesetninger er viktig med tanke på eventuell luftsmitte. Smitteforebyggende tiltak står sentralt i SPF-systemet. Helsetjenesten for svin har derfor utarbeidet retningslinjer for SPF-kjerne- og formeringsbesetninger og anbefalinger for SPF-bruksbesetninger.

Felles for alle SPF-besetninger er:

- Inngang til fjøset skal ha et klart skille med rist mellom rein (inne) og urein (ute) sone. All trafikk ut og inn av fjøset skal foregå gjennom denne inngangen. Ved passering av rista skal alle skifte til besetningens skotøy og overtrekkstøy (kjeledress). Dette gjelder også gårdens egne folk
- Det bør være minst mulig besøk i besetningen.
- For kjerne- og formeringsbesetningene er det krav om at det skal finnes dusj tilgjengelig i tilknytning til inngangspartiet, og at besøkende som har vært i andre grisehus i løpet av de siste 72 timer skal dusje før de går inn i husdyrrommene.
- Tilgjengelig dusj er også anbefalt for bruksbesetningene, og håndvask før man går inn i besetningen skal alltid gjøres. I bruksbesetninger anbefales det at utstyr og redskaper (inkludert utstyr til veterinærbehandling) og medisinflasker skal desinfiseres dersom det har vært brukt i andre husdyrbesetninger.
- I kjerne- og formeringsbesetninger er krav om desinfeksjon av alt utstyr og redskaper før det tas inn i husdyrrommet (inkludert utstyr til veterinærbehandling, sæddoser og lignende). Videre stilles det krav om at medisiner som benyttes skal være fra ubrutte forpakninger som ikke har vært i andre svinebesetninger. Det anbefales at rutinebesøk legges til dager hvor en ikke har vært i grisehus dagen i forveien gjerne etter en frihelg.

For å kunne opprettholde SPF-status er det viktig at smittebeskyttelsen overholdes av så vel eier som besøkende.

Helsetjenesten for svin anbefaler at det legges opp til gode dusjmuligheter i alle SPF-besetninger. Som praktiserende veterinær i en SPF-besetning bør man etablere en avtale med eieren av besetningen med hensyn på hvilke rutiner man skal ha for planlagte og for akutte besøk.

Anne Jørgensen

<http://animalia.no>

Schmallenberg virus

Høsten 2011 ble Schmallenbergviruset (SBV) oppdaget hos drøvtyggere i Tyskland, Nederland og Belgia. Viruset ble seinere påvist i flere andre europeiske land. SBV spres via sviknott i knottsesongen og kan forårsake alvorlige misdannelser hos lam, kalv og kje. Infeksjon med SBV kan også gi akutt sykdom hos storfe med feber, nedsatt matlyst, fall i melkeytelsen og mer sjeldent diaré.

Utbredelse og overvåkning

Mattilsynet har iverksatt et overvåkingsprogram av SBV i samarbeid med Veterinærinstituttet og høsten 2012 ble det gjennomført en tankmelkundervisning i 2400 melkebesetninger på Østlandet, Sørlandet og Sør-Vestlandet. Undersøkelsen viste at mjølkekyr i 17 % av besetningene var blitt smittet med SBV uten at det var registrert sykdom i besetningene. Det vil videre bli tatt blodprøver fra et utvalg av storfebesetninger for å se hvor stor utbredelse sykdommen har. Det blir også undersøkt aborterte foster eller kalver som har deformerte bein, vridd hals, S-formet ryggrad et cetera, som er typiske forandringer ved SBV-infeksjon. Hos drektige kyr som smittes med SBV i 3. til 6. drektighetsmåned, kan infeksjon føre til slike misdannelser hos fosteret.

I april i år ble det isolert virus hos en misdannet kalv i Aust-Agder.

Forebygging og kontroll

Besetninger som er smitta vil ikke bli pålagt restriksjoner, og husdyreierne kan flytte dyrene som vanlig. Det finnes ikke legemidler mot denne virussykdommen, og det er enda ikke utviklet vaksine mot den.

Det har vist seg vanskelig å kontrollere SBV. Aktuelle tiltak er overvåking av utbredelsen samt tiltak for å hindre transport av drøvtyggere fra infiserte til frie områder i vektoraktiv sesong.

Det anbefales å slippe ungdyr ut på beite for bli smittet før fertil alder. Det dannes relativt raskt immunitet dersom viruset er i området.

Viruset overlever kort tid utenfor vert og vektor og mister sin infektivitet ved temperaturer på 50–60 °C i minst 30 minutter eller ved bruk av vanlige desinfeksjonsmidler (1 % natrium hypokloritt, 2 % glutaraldehyd, 70 % etanol, formaldehyd).

Det oppfordres om å melde fra til Mattilsynet ved mistanke om Schmallenbergvirus på tlf 22 40 00 00.

Mer informasjon om Schmallenberg-viruset finnes på Veterinærinstituttet og Mattilsynet sine hjemmesider.

Kilder: <http://vetinst.no> og <http://mattilsynet.no>

Fjøs-skole-koordinator kurs

Den 1-2. oktober arrangeres det igjen Fjøs-skole-koordinator kurs på Gardermoen.

Fjøs-skoler er en type grupperådgivning der produsentene møtes hos hverandre for å utveksle erfaringer og i samarbeid komme fram til gode og praktiske løsninger på utvalgte problemer. Veterinær/rådgiver er med som fagperson og koordinator. Det norske opplegget med "Fjøs-skoler" er utviklet fra et dansk konsept (staldskoler) som Mette Vaarst, foredragsholder på kurset, har arbeidet mye med. Opplegget har fått svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Mer informasjon om kurs og påmelding finner du her: <http://storfehelse.no/page?id=130&key=17014>

Åse M. Sogstad

<http://storfehelse.no>

På jakt etter miljøgifter i Tanzania

Prosjekt MORATANZ: MOnitoring and Risk Assessment of contaminants in Southern Africa: Arusha in TANZania as a model

Utviklingen i Tanzania de siste årene er karakteristisk for flere afrikanske land; rask økning i befolkningen, urbanisering, industrialisering og høyere utnyttelse av dyrkbar jord har ført til økt miljøforurensning. Hvilken risiko dette medfører for helse og miljø er ikke kjent, da nivåene av de ulike miljøgiftene, som for eksempel persistente organiske forbindelser og tungmetaller, er lite dokumentert. Forskningsprosjektet «Kartlegging og risikovurdering av miljøgifter i Sørlege Afrika, Arusha i Tanzania som modell» (kortnavn "MORATANZ"), finansiert av Norges forskningsråd, vil mellom 2011 og 2015 gjøre omfattende prøveinnsamlinger fra matvarer, dyr og mennesker i Tanzania, og analysere disse for ulike miljøgifter i Norge og Nederland. Resultatene vil danne grunnlaget for en risikovurdering som også vil være tilgjengelig for myndighetene i Tanzania.

Prosjektet vil bygge opp et nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Forskningsgruppen består av forskere med erfaring innen epidemiologi, sosiologi, økotoxikologi, miljøtoksikologi og kjemi, risikovurdering samt felt- og laboratoriebasert forskning, med partnere fra Miljøtoksikologisk laboratorium (Norges veterinærhøgskole), Epidemiologisk senter (Norges veterinærhøgskole), Veterinærinstituttet, Bioforsk, Universitetet i Oslo (sosiologi), Institute for Environmental Studies Vrije Universiteit, Amsterdam (Nederland), Mount Meru Hospital, Arusha (Tanzania) og Sokoine University of Agriculture, Morogoro (Tanzania).

Målene med prosjektet er å kartlegge omfanget av forurensningen i landet, øke oppmerksomheten på

risikoen ved forurensningen, og å få myndighetene til å følge opp med passende strategier i form av restriksjoner og lovgivning, og, ikke minst, bygge broer mellom forskere, myndigheter og bønder. Prosjektet legger også stor vekt på overføring av kapasitet og kunnskap til Tanzania.

Jeg er så heldig å få jobbe i dette prosjektet som doktorgradsstipendiat, og utfordringer og erfaringer står i kø når vi drar ut på feltarbeid.

Mang'ola, løkens land

Den stramme lukten rev i nesen da vi gikk ut av bilen. Solen stekte og vinden tok tak i løk-plantene som sto tett i tett så langt øyet kunne se. Et titalls unggutter sprøytet seg gjennom åkrene. En syv timers biltur, på særdeles dårlige veier, førte oss til Mang'ola, et steinkast unna Ngorogoro-krateret og porten til Serengeti. Vi stoppet ved to store, rustne tønner. Tønnene inneholdt sprøytemidler, en sterk blanding med kraftig lukt av flere forskjellige virkestoff. Sprøyte-guttene i nærheten fattet fort interesse for bilen, som var lastet med fire meget hvite nordmenn, og stimlet rundt oss. På swahili forklarte de våre tanzanianske partnere at de visste at disse sprøytemidlene var giftige, men de hadde ikke tilgang på beskyttelsesutstyr. De fortalte om tilfeller av forgiftninger og venner som hadde blitt skadet for livet etter å ha jobbet med sprøytemidler. Vi fikk det meste oversatt til engelsk, og møtet med disse guttene gjorde sterkt inntrykk på oss. Guttene hadde ingen mulighet til å påvirke sin egen hverdag eller helse. De sprøytet hver dag i tre måneder, hele dagen, uten beskyttelse. Lønn fikk de først når løken var på vei på lastebil ut fra området. Guttene hadde ingen

En høygravid mor med sine beitende kyr og to barn rundt guttene som sprøytet.
Foto: Mette HB Müller

utdannelse og ingen mulighet til å få seg annen jobb. De usle kronene de tjente her var eneste mulighet for å holde hodet over vannet for dem selv og familiene deres. Barbeint trampet de rundt fra tidlig morgen til sen kveld med disse sprøytemidlene oppover leggene. Dunkene de bar på ryggen lakk, og sprøytemidlene rant nedover ryggen deres. Dersom de ikke adlød ordre fra arbeidsgiveren, mistet de jobben uten varsel. Støvler var spesielt bannlyst fordi avlingene var plantet tett i tett for å kunne utnytte arealet, og plantene ville bli tråkket i stykker dersom de gikk med støvler. Mens vi sto som statister i vårt eget feltarbeid, passerte en høygravid kvinne med sine radmagre kyr og to barn som lekte i gresset rundt guttene som sprøytet. Dette bildet festet seg på netthinnen. Barna lo og pekte da de så oss, og ropte "Mzongo, Mzongo". Det er swahili for "hvit mann", og det var et sjeldent syn i disse områdene. Det var flere barn som var med foreldrene sine på jobb og lekte i det nysprøytete gresset rundt åkrene. Jeg hadde med litt godteri som jeg ga til barna, og de strålte opp, akkurat som barn flest. Det var ikke bare faglig kunnskap jeg tok med meg i sekken hjem fra jobb den dagen.

Bakgrunnen for prosjektet

Industrialisering og modernisering, manglende infrastruktur og avfallshåndtering resulterer i store utslipp av kjemikalier til miljøet. På grunn av lite kunnskap om bruk, håndtering og risiko for helse og miljø, foregår det omfattende ukritisk feilbruk av sprøytemidler både blant storskala- og småskalabønder. Sprøyteutstyr og åpne flasker med ulike kjemiske stoffer lagres innendørs, tomme flasker brukes til drikkevann etter at sprøytemidlene er brukt opp, og enkelte bønder smaker også på blandingen av pesticider for å kjenne om den er sterk nok. Det er også rapportert bruk av svært giftige preparater for å fiske med; fisken dør og er enkel å samle opp for salg eller eget konsum. Sprøytemidler har også med hensikt blitt brukt til å forgifte ville dyr som løver og elefanter, for å holde dem unna avlingene eller for å få tak i verdifullt kjøtt, skinn eller lignende.

Stoffene som er i omloop er blant annet potente nerveblokkere, hormonforstyrrende, fosterskadelige og kreftfremkallende (DDT, lindan, toksafen, endosulfan, pyretroider, organofosfater, karbamater) forbindelser. Flere steder i landet finnes det gamle lagere med store mengder av forskjellige sprøytemidler som etter forbud mot bruk i europeiske land, ble sendt til Afrika som "gaver", deriblant til Tanzania. Lagrene har stått i mange år, og flere steder har lokalbefolkningen stjålet og solgt eller brukt disse stoffene på avlingene sine. Anselige mengder har lekket ut i miljøet og har blitt spredd med vær og vind til elver, innsjøer og grunnvann. Noen av stoffene kan transporteres langt og er dermed også et globalt problem. Opprydningskampanjer er i gang, men det vil ta mange år å fjerne alle restene fra omgivelsene. Flere studier har vist at til tross for at alle synlige rester er fjernet, så måles det høye nivåer flere kilometer unna lagringsstedet.

Sprøyte- guttene gikk barbeinte i åkrene hele dagen med sprøytemidler oppover leggene. Foto: Mette HB Müller

Malaria er et stort problem i Tanzania, så vel som i andre malaria-endemiske områder, og er årsaken til at tusener dør hvert år, spesielt barn under fem år. Det finnes per i dag ingen effektive vaksiner, og resistens mot ulike insekticider er økende. Mange preparater er prøvd ut, men DDT er fortsatt det mest effektive. WHO/UNEP har åpnet for at DDT stadig kan brukes, begrenset til innendørs bruk. Likevel rapporteres det om at bøndene også bruker det på avlingene.

Tanzania strekker seg utover 945 087 km², med store ubefolkede områder, samtidig som byene blir større og større. Innbyggertallet i 2012 var på 45 millioner, og tallet har økt med en million hvert år de siste 10 årene. Forventet levealder er 43,2 år for menn og 45,6 år for kvinner. Jordbruk er drivhjulet i landet og bidrar med 50 % av BNP, og 80 % av befolkningen er engasjert i denne sektoren. Flere og flere flytter til byene på grunn av arbeidsmangel. Korrupsjon bidrar sterkt til økonomisk ubalanse.

Stockholmskonvensjonen er en global konvensjon som er opprettet for å beskytte helse og miljø mot tungt nedbrytbare organiske miljøgifter (POPer). Tanzania ratifiserte konvensjonen i 2004. Konvensjonen innebærer forpliktelser til å fase ut 12 av de farligste POPene, og selv om det foregår oppfølging av denne avtalen, er det vanskelig å nå frem til alle områder.

Mount Meru Regional Hospital

Vi sto utenfor fødeavdelingen etter en rundtur på sykehusområdet. Det var et fint opparbeidet område med blomster, grønne trær, hvite laken som tørket i solen og små hus som rommet de ulike avdelingene. Flere avdelinger var under bygging. Vi fikk følge med inn på fødeavdelingen. I et lite rom med senger på rekke og rad satt jentene, i fødsel. Noen var bare 14 år. Syke-

huset har cirka 40 fødsler daglig, hvorav de fleste er førstegangsfødende. På et lite bøttekott satt et tjuetalls jenter med babyene sine og fikk opplæring i amming. Vi ble begeistret over at dette var en rutine hver dag. Med en snittvekt på 2,8 kg for normalfødte babyer og et stort smittepress fra bakterier og virus, er babyene dårlig stilt uten morsmelk. Jentene fikk bli på sykehuset i to dager, og sovesalen var fylt opp med 30-40 senger. Jentene lå to og to med sine nyfødte babyer i sengene og familiene deres kom med mat og drikke. Avdelingen hadde også en liten nyfødt-intensiv-avdeling med 15 babyer som enten var for tidlig født, svært syke eller uten mamma fordi hun døde under fødselen. Kuvøsene ble delt av to eller tre babyer. Det forekom også tilfeller hvor mødre stakk fra babyen etter fødselen. Babyene uten mor fikk kun morsmelk-erstatning fordi det ikke fantes morsmelk å gi dem. Deres fremtid var svært uvisst og om de overlevde, ble de sendt på barnehjem. Jeg kjente klumpen i halsen vokse.

Det er viktig å følge de etiske retningslinjene for prosjekter som MORATANZ. Mødrene som skal være med i studiet, blir informert om prosjektet, hvilke prøver som skal tas og hva de skal brukes til, på sitt eget språk. De må underskrive et godkjennelsesdokument, og siden mange ikke kan lese eller skrive, bruker vi fingeravtrykk som signatur.

De satt som tente lys, sykepleiere, gynekologer og regionsjefen. De var 17 stykker, og de skulle nå lære hvordan de skulle ta MORATANZ-prøvene som omfattet blod fra mor, navlestrengsblod, morkake, brystmelk og mekonium. Jeg sto for opplæringen, og skulle først holde en presentasjon, og deretter demonstrere prøvetakingen på fødeavdelingen med gjennomgang av protokollen punkt for punkt. Alle deltagerne fikk betaling for å være med på kurset. Morkake og navlestreng lå klart til oss på fødeavdelingen og 25 jenter lå i fødsel i samme rom som demonstrasjonsbordet vårt. Smertestillende under fødsel er ikke-eksisterende, og når man har født selv, vet man hvorfor det ikke var stille i dette rommet. Utstyr og protokoll ble vist og forklart, og mens jeg trakk blod fra navlestrengen kom det tre sykepleiere løpende med en bitteliten baby, mørkeblå. På bordet bak ryggen min prøvde de å holde liv i den lille krabaten. Jeg prøvde så godt jeg kunne å fokusere på det jeg skulle, men det var ikke lett. De måtte tilslutt gi opp og la babyen under et håndkle hvor det lå to babyer fra før. I Tanzania dør det i gjennomsnitt én kvinne i timen på grunn av svangerskapskomplikasjoner og spedbarnsdødeligheten er på 10 %. Mount Meru Hospital er i stadig utvikling, og leger og sykepleiere er høyt utdannede med store ambisjoner og, ikke minst, et beundringsverdig pågangsmot. Da jeg bestemte meg for å bli veterinær, så jeg aldri for meg at en av mine arbeidsdager ville ligne på denne. Luktene, lydene og inntrykkene vil jeg aldri glemme.

Praktiske utfordringer

Vår utfordring ligger ikke bare i å få tak i de prøvene

som vil gi oss det faktiske bildet av hva disse menneskene blir eksponert for, men også i lagring og transport av prøvene. Alt utstyret som trengs til prøvene er fraktet fra Norge, vi har kjøpt fryser og flytende nitrogen-dunker for å lagre prøvene. På feltarbeidene er vi milevis unna noen form for laboratorier eller frysefasiliteter og flytende nitrogen kan kun kjøpes i Arusha by. I tillegg har vi begrenset med plass i bilene. Derfor kan vi ikke frakte ubegrenset med nitrogen-dunker og utstyr, noe som igjen begrenser antallet prøver vi kan få med oss. Da er det godt å ha veterinærerfaringer i bakhånd, hvor man ikke alltid har alt av utstyr innen én meters radius, og man må ty til alternative metoder og være litt oppfinnsom.

Smittsomme sykdommer er noe vi må forholde oss til, spesielt når det gjelder humanprøvene. HIV, tuberkulose og hepatitt er utbredt i Tanzania. Vi vil kun ha prøver fra friske individer, og er dermed nødt til å ekskludere mange fra studien vår. Det tok nesten et år å få etisk godkjenning i Tanzania. Vi har også fått etisk godkjenning fra Norge for å gjøre innsamling, importere og analysere disse prøvene her.

Kommunikasjon og kulturforskjeller mellom oss og våre tanzanianske partnere kan også være utfordrende. Vi jobber i deres land og vi har stor respekt, men med ineffektiviteten og det formelle systemet de er vant til, kan det til tider være vanskelig å ikke bli utålmodig. Det positive er at vi blir bedre og bedre kjent med hverandre for hver gang vi møtes, og vi lærer oss å snakke deres "språk". Det er den eneste muligheten for å få utrettet noe i Tanzania.

Lake Babati

Babati skulle vise seg å være et særdeles idyllisk sted, og sto i sterk kontrast til Arushas pulserende byliv med store markeder, turister, store hoteller og voldsomme vekst.

Vår planlegging om hvilke innsjøer vi ønsket å samle fra var ikke i overensstemmelse med værgudene, så da vi landet i slutten av oktober (2011), var flere av innsjøene tørre.

Folk stimlet rundt oss, og én spurte på swahili om vi hadde medisiner. Skyggen av bilen var vårt laboratorium. Fisken ble kjøpt inn levende fra fiskerne som brukte utgravde trestammer som båter. Disseksjon og nedfrysing av organene i flytende nitrogen måtte gå raskt. Restene av fisken ble kastet i en bølge, og etter to timer i solsteken ville lokalbefolkningen gjerne ha denne bøtten med mat! Innvollsormen som fløt rundt i bøtta sammen med fisken var ingen hindring. Vår ferd gikk videre til neste innsjø. Med dette feltarbeidet har vi etablert lagringsmetoder, transport og sending av prøver fra Tanzania til Norge. Ikke minst har vi lært flere lokale hvordan de skal dissekere fisk og inkludert dem i vårt prosjektarbeid. De var svært hjelpsomme og vår jobb hadde ikke vært mulig å gjennomføre uten dem.

Inntrykk, erfaringer og livsperspektiver er allerede flere påbegynte kapitler. På en vanlig hverdag

Fiskerne i Lake Babati. Foto: Mette HB Müller

Disseksjon av fisk i skyggen av bilen. Foto: Faith Mabiki

på kontoret på NVH kan ofte tankene fly tilbake til sykehuset eller landsbygda i Tanzania. Følelsen av maktesløshet kan av og til være overveldende. Forhåpentligvis setter vi noen fotspor i løpet av disse fire årene som kan bidra til å videreføre arbeidet med å bedre tanzanianernes miljø og helse.

(Deler av teksten publisert i «Toksikologen» mars 2013)

Mette Bjørge Müller

Veterinær og PhD-student i miljøtoksikologi ved NVH

Aktuelle sykdomsutbrudd og diagnoser fra Veterinærinstituttet og Mattilsynet

Redigert av Bjørn Lium, Veterinærinstituttet

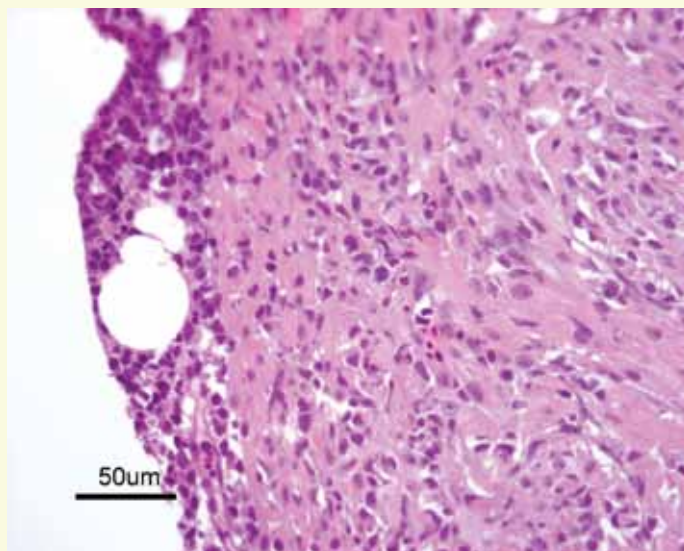
Fisk

Utbrot av hjarte- og skjelettmuskelbetennelse (HSMB) på atlantisk laks i ferskvatn

Ved Veterinærinstituttet Oslo vart det i mars 2013 diagnostisert hjarte- og skjelettmuskelbetennelse (HSMB) på atlantisk laks i ferskvatn. Dei innsendte fiskane som kom frå eit settefisk-anlegg i Møre og Romsdal, var på 40-50 g, uvaksinerte og av typen QTL – det vil si avla selektivt med ein genmarkør for resistens mot infeksjøs pankreasnekrose (IPN). Ved nyttårs-skiftet 2012/-13 vart fisken flytta frå kar med tak og lyssetting 24 t i døgnet, til kar utan tak. Dei nye kara var djupare og hadde ujamn lysintensitet og stod nærare sjøen. I midten av februar vart det oppdaga svimarar og auka dødelegheit i eit av desse kara. Ved obduksjon vart det påvist ascites, men elles var det ingen spesifikke funn.

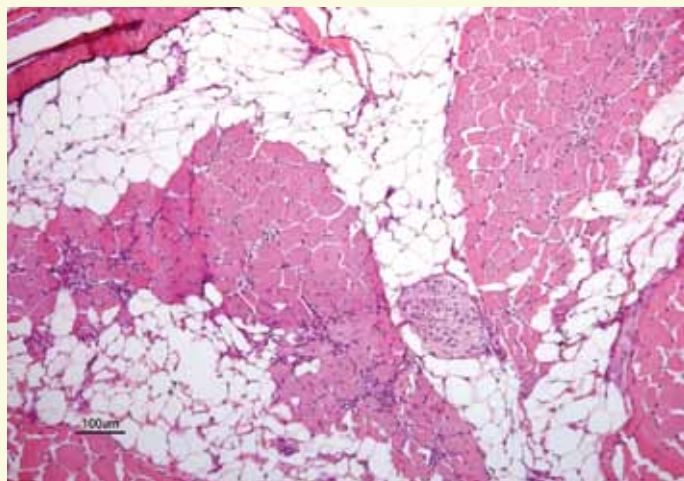
Det vart sendt inn formalfikserte organ og materiale på RNA-later frå tre fiskar. Ved histopatologisk undersøking vart det funne uttalte betennelsesforandringar i hjartet hjå ein fisk, og moderate forandringar hjå dei to andre. Hjardeforandringane bestod i uttalt perikarditt med overgriping til kompaktum og multifokale betennelsesfoci i spongiosum samt nekrotiske cardiomyocyttar (Figur 1). Ein fisk hadde også sparsam myositt i raud muskel (Figur 2), og alle tre hadde tydelege sirkulasjonsforstyringar i fleire organ og påkjent lever med vakuolisering og nekrose av hepatocyttar.

På grunnlag av funna mistenkte ein HSMB. Det vart gjort PCR-undersøking på innsendt hjarte- og nyrevev for piscint reovirus (PRV) som er mistenkt å være sjukdomsframkallande agens for HSMB. Resultata var positive for PRV og indi-

Figur 1. Hjarte frå laks. Moderat til uttalt epikarditt, samt nekrotiske cardiomyocyttar og lymfocytinfiltrat i kompaktum.

Foto: Tale Negard, Veterinærinstituttet

Figur 2. Raud muskel frå laks. Multifokale myosittfoci med lymfocytinfiltrasjon.

Foto: Tale Negard, Veterinærinstituttet

kerte mykje virus i prøvene. Det vart også gjort PCR-undersøking for PMCV som forårsakar hjarte-sjukdommen kardiomyopatisyndrom (CMS) og immunhistokjemi for IPN på pankreas og levervev, begge delar med negativt resultat.

Diagnosen HSMB vart stilt utifrå histopatologiske funn med typiske forandringar og positiv PCR for PRV. HSMB er ein meldepliktig sjukdom på liste 3 (nasjonal liste), og diagnosen vart meldt til det lokale Mattilsynet.

Fisk som får HSMB-diagnose er som oftast i sitt første år i sjøvassfasen, og utbrot skjer gjennomsnittleg 6 månader etter sjøsetting. Det har også vore tilfelle av HSMB i ferskvassanlegg der det har vore innblanda sjøvattn tidlegare. I dette anlegget hadde det ikkje vore innblanda sjøvattn, men ein kan spekulere i om plassering av kara nær sjøen kan ha forårsaka smitte.

For meir informasjon om HSMB sjå faktaark på www.vetinst.no

Tale Negard

Veterinærinstituttet

Hest

Herpesvirusabort

I februar mottok Veterinærinstituttet Sandnes to hingsteføll fra Rogaland til obduksjon. Føllene var abortert i niende og tiende drektighetsmåned og kom fra en stall som hadde fem hopper i avl.

Det ene fosteret var nærmest fullgått. Ved obduksjonen ble det påvist subkutane ødemer og store mengder strågul væske i brysthulen. Det andre fosteret var halvparten så stort og uten behåring. Det hadde store mengder blodtilblandet væske i buk- og brysthule. I neseslimhinne og i lever var det stuvning. Begge føllene hadde ikterisk misfarging av slimhinner, ledd og aorta.

Ved histologisk undersøkelse fantes multifokale nekroser og stuvning i lunge hos begge føllene, samt fibrinutsvedning til alveolene. Det ble påvist intranukleære acidofile inklusjonslegemer i epitelceller i bronkioler og alveoler.

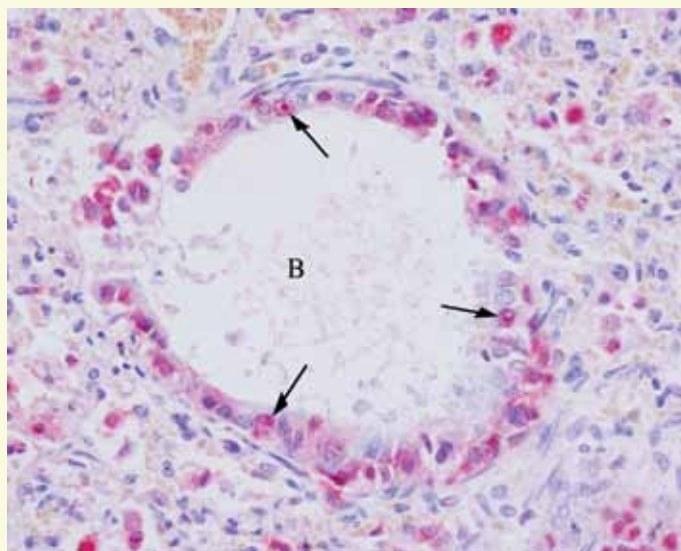
Immunhistokjemisk undersøkelse av lunge ga positivt resultat for ekvint herpesvirus 1 (EHV-1) (Figur 1). Fra begge føll ble herpesvirus dyrket fra lever og milt.

EHV-1 er et dobbeltrådet DNA-virus tilhørende familien *Herpesviridae*. Infeksjon med dette virus kan opptre med tre kliniske manifestasjoner: luftveissykdom, abort og sentralnervøs sykdom. Viruset spres som dråpesmitte fra hester med aktiv luftveisinfeksjon og fra infiserte foster og fostervann. Hester som har gjennomgått herpesvirusinfeksjon blir regnet som latent infiserte, og infeksjonen kan reaktiveres gjennom stress som for eksempel ved transport eller stallbytte.

EHV1 regnes som en vanlig abortårsak hos hest, og det er økt risiko for abort sent i drektigheten. I forebyggende øyemed kan en vurdere vaksinasjon, dessuten bør drektige hopper holdes atskilt fra øvrige hester og da særlig fra unge og nylig introduserte dyr.

Johan Åkerstedt, Helene Wisløff og Inger-Lise Larsen

Veterinærinstituttet

Figur 1. Histologisk snitt fra lunge. Immunhistokjemisk undersøkelse for EHV-1 viser en bronkiol med positive epitelceller og positive celler i alveolelumina (rød farge). Intranukleære inklusjonslegemer sees i enkelte celler (piler).

Foto: Helene Wisløff, Veterinærinstituttet

Sau

Urinkonkrement og ruptur av urinblæra hos værslam

To værslam, begge fra trillingsett, ble født 14. mai. Lammene gikk med søyene i tre til fem dager før de ble plassert i en egen binge for kopplam. Føringa bestod av «Pontus» mjølkeerstatning, oppvarmet og i automat, etter appetitt. Lammene hadde fri tilgang på kraftfôr av type «Mjølkefôr sau». De hadde også anledning til å ete høy og mineralnæring, men ifølge eieren så det ikke ut til at lammene i nevneverdig grad smakte på noe av dette.

Det første lammet viste tegn på buksmerter og almennt påkjenning den 29. mai. Det ble tatt med til veterinær og behandlet med Metacam®, Selenevit® og Tribriksen®. Antibiotikabehandlingen ble gjentatt dagen etter, og lammet var da tilsynelatende i orden. Om kvelden den 31. mai var det ustøtt og hadde problemer med å stå på beina og respirasjonen var rask. På nytt ble det tatt med til veterinær og behandlet med Metacam®, Selenevit® og Becoplex®. Lammet døde samme natt.

Det andre lammet ble sjukt 3. juni. Det hadde kolikksymptomer og diaré og fikk samme behandling som det første lammet. Dagen etter var lammet ustøtt og ble etterhvert paretisk. Det ble avlivet av eieren.

Værslammene var i knapt middels hold og veide henholdsvis 9,2 og 7,8 kg. Begge hadde ruptur i den dorsale veggen av urinblæra. Rupturen i serosa og muskellagene var cirka 2 cm lang, mens rupturen i slimhinna målte kun 3-4 mm

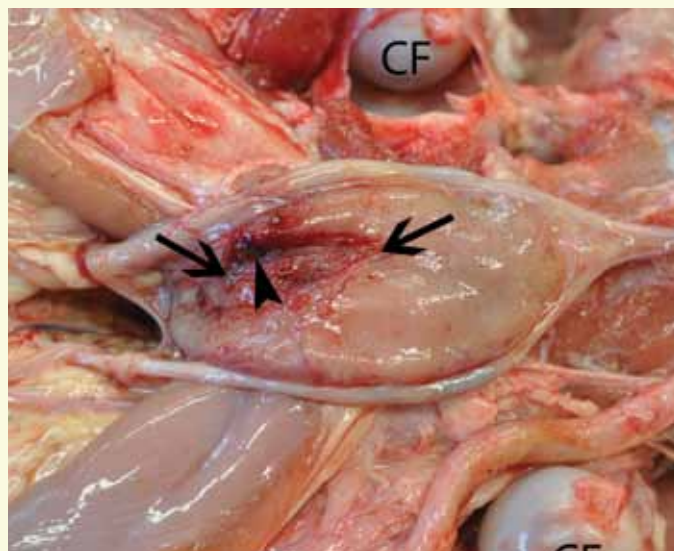
(Figur 1). Det var blødninger i sårkantene. Hos lammet som ble avlivet, var urinblæra dilatert, men uten innhold, og lammet hadde 4-5 dl blodtilblandet væske med urinøs lukt i bukula. Ved undersøkelse av uretra fra det første lammet som ble sjukt, kunne en påvise et grå-kvitt materiale i lumen.

Ved histologisk undersøkelse av uretra (med gråkvitt materiale i lumen) ble det påvist kalkholdig materiale og blod i lumen og tap av epitelet på slimhinna (Figur 2). Ved undersøkelse av løpeveggen fra lammet som ble avlivet, ble det påvist kalkholdig materiale i ei sone i slimhinna.

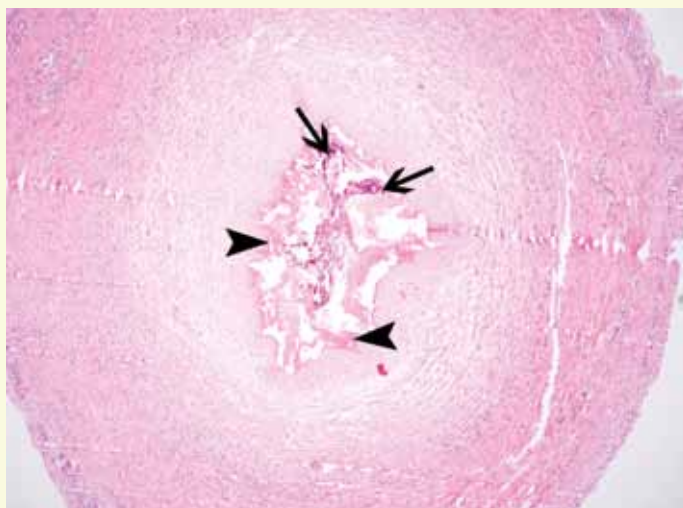
Urinkonkrement hos sau er satt i forbindelse med for høgt innhold av fosfor i forhold til kalsium i føret. Mineraliseringa i ventrikkel-slimhinna oppfattes som en form for metastatisk forkalkning. Urinkonkrement og ruptur av urinblære hos så unge lam synes å forekomme svært sjelden, men antas å ha sammenheng med nivåer og opptak av mineraler fra føret.

Mette Valheim
Veterinærinstituttet

Bjarte Hole
Veterinær

Figur 1. Urinblæreruptur hos værslam. Urinblæra er "brettet" bakover slik at den dorsale siden er synlig. Rupturen i serosa og muskellagene (mellom pilene) målte cirka 20 mm, mens rupturen i slimhinna (pilhode) målte kun 3-4 mm. CF = caput femoris. Foto: Mette Valheim, Veterinærinstituttet

Figur 2. Histologisk bilde som viser tverrsnitt av uretra på værslam med urinkonkrement. I lumen sees et fiolett, kalkholdig materiale (piler) og blod (pilhoder). Foto: Mette Valheim, Veterinærinstituttet

Kje

Infeksjon etter avhorning hos kje

En geitebesetning i Troms som tok i mot kje fra sanerte besetninger for videresalg, hadde problemer med dårlig tilvekst. Kjeene ble kjøpt inn ved 6 ukers alder og var da avvent og avhornet. Det ble levert inn to kje til obduksjon ved Veterinærinstituttet Tromsø i april. Disse hadde vært slappe en kort tid og døde uten spesielle symptomer. De var cirka 8 uker gamle.

Ved makroskopisk undersøkelse var begge kjea små og magre. Som følge av avhorningen hadde de skorper i huden rundt hornanleggene. Disse så tilsynelatende tørre og fine ut. Ved nærmere undersøkelse løsnet skorpene lett. Det samme gjorde hornanleggene. Det var puss og hyperemi under og omkring hornanleggene. Skalletaket var hyperemisk med ru overflate. Det var åpning inn til *sinus frontalis*, hvor det var hyperemi, men ikke puss. Hos det ene kjeet ble det i tillegg funnet purulent pleuropneumoni med spredte byller i lunger. Ved bakteriologisk dyrking vokste det blandingsflora dominert av *Streptococcus* sp. Det andre kjeet hadde dødd av total avmagring. Ved undersøkelse av levende kje i besetningen hadde nærmest alle lignende betennelsesforandringer etter avhorningen.

I juni fikk en annen besetning i Troms høy dødelighet på kje og mistet 24 stykker i løpet av cirka en uke. Besetningen holdt på med sanering og kjøpte inn kje. Disse kjea var omkring 6 uker gamle og var ganske nylig avhornet. Det var ingen spesifikke symptomer. Det ble levert inn 3 kje med anamnese at de tapte seg i hold og var slappe før de døde. Alle tre hadde lignende betennelsesforandringer omkring og under hornanleggene, og de var totalt avmagret. Ytterligere 4 kje ble undersøkt i felt og tre av disse hadde betennelse etter avhorning og var avmagret.

Det vurderes som sannsynlig at betennelsen etter avhorningen har bidratt til dårlig tilvekst og avmagring hos kjeene i begge disse besetningene. Det var ulike veterinærer som hadde foretatt avhorningen.

Det er nå vanlig å bruke varmluftpistol ved avhorning av kje. Denne metoden regnes som mer skånsom enn den tidligere brukte varmebolten. Skalletaket hos kje er veldig tynt og ved Veterinærinstituttet har vi obdusert kje med sprekkdannelse i skallen etter bruk av varmebolt, men vi har ikke tidligere observert skader eller infeksjoner etter bruk av varmluftpistol. Erfaringene fra disse tilfellene kan tyde på at dette kan være et problem som er underdiagnostisert.

Torill Mørk

Veterinærinstituttet

Figur 1. Purulent betennelse omkring og under hornanlegg som har løsnet og sitter fast i skorpen. Åpning inn til sinus frontalis. Foto: Torill Mørk, Veterinærinstituttet

Gris

Haemophilus parasuis som årsak til 30 % dødelighet hos 2-5 uker gamle griser

I en selvrekrutterende SPF-besetning (spesifikt patogenfrie griser) oppstod det plutselig meget høy dødelighet hos 2-3 uker gamle griser. I en pulje på 82 kull døde 172 av 920 spedgriser (19 %) i løpet av 2-3 dager. Tilsynelatende store og fine griser ble funnet døde uten forutgående symptomer. Ved klinisk inspeksjon ble det observert griser som var slappe og som døde i løpet av minutter. De påfølgende 20 dagene døde ytterligere 100 griser, slik at den totale dødeligheten i denne pulja ble 30 %.

Ved obduksjon av 40 griser på gården ble det funnet fibrintråder over bukorganene og fibrinmembraner på leveroverflaten (Figur 1). Det var proteinholdig, strågul væske i bukhuken og hjer-

tesekken, og muskulaturen var blek. En del griser hadde misfarget hjerte. Både hele griser og ferske og formalinfikserte vevsprøver ble sendt til Veterinærinstituttet for videre diagnostikk. Der ble det i tillegg til tidligere omtalte funn påvist tegn på uttalt anemi hos flere griser.

Ved bakteriologisk undersøkelse ble det påvist *H. parasuis* i hele 25 vevsprøver. To bakterieisolater ble ved Innovative Veterinary Diagnostics (IVD) GmbH i Hannover i Tyskland, typet til serotype 9.

Innledningsvis ble halvparten av spedgrisene (400 stykker) behandlet med injeksjon av 600 000 IE procain-penicillin. I denne gruppa stanset dødeligheten etter få timer, mens ytterligere 50 av de cirka 400 ubehandlede grisene døde i løpet av den påfølgende natta. Halvparten av grisene som ble behandlet begynte å kaste opp kort tid etter injeksjonen, og noen få fikk kramper. Ingen av disse døde, og symptomene ble ikke sett ved påfølgende behandlinger.

Undersøkelse av EDTA-blod viste gjennomsnittlig hemoglobinkonsentrasjon på 66,5 g/L som er klar anemi. I følge eier hadde grisene fått jernpasta i løpet de første 24 timene etter fødsel, men det var ingen oppfølgende jerntilførsel.

De bakteriologiske undersøkelsene viste entydig at dette dreide seg om infeksjon med *H. parasuis*. Det er uklart om omfanget av utbruddet skyldtes introduksjon av en ny, høyvirulent, variant av *H. parasuis*, eller om det skyldtes svekket immunitet hos grisene på grunn av anemien og/eller stress på grunn av store svingninger i temperaturen. Besetningsstørrelsen med hele 82 kull i samme alder har sannsynligvis også vært en viktig faktor som bidro til rask økning i smittepresset. *H. parasuis* er en vanlig forekommende mikrobe hos griser i de fleste norske besetninger, inkludert SPF-besetningene. Det ble ikke observert spesielle helseproblemer hos grisene i den påfølgende puljen.

Ved så dramatisk dødelighet som i dette tilfellet er det viktig å sikre rett diagnose så raskt som mulig, og ikke minst kunne utelukke at det dreier seg om en alvorlig, meldepliktig sykdom. Den mest aktuelle differensialdiagnosen var akutt streptokokksepsis, men en bør i slike tilfeller alltid tenke på alvorlige, meldepliktige sykdommer som svinepest. Mattilsynet bør uansett varsles om slike sykdomsutbrudd.

Odd Magne Karlsen

God på Gris AS, Sandnessjøen

Tone Bjordal Johansen, Hans Gamlem, Bjørn Lium

Veterinærinstituttet

Tore Framstad

Institutt for produksjonsmedisin, Norges veterinærhøgskole

Figur 1. Bukorganer fra gris død av infeksjon med *H. parasuis*. Fibrintråder over serøse hinner. Foto: Odd Magne Karlsen, God på Gris AS

Kanin

Gallegangskoksidiose hos kanin

Veterinærinstituttet mottok to åtte uker gamle kaninunger for obduksjon. De var nummer tre og fire fra samme kull som hadde dødd uten forutgående symptomer, eller etter å ha vært slappe i en kort periode. Kaninungene veide henholdsvis 0,4 og 0,5 kg og var avmagrede. Levra var sterkt forstørret, og hos den tyngste kaninen veide den 92 g. Begge levrene var gjennomgått av gulkvite prosesser som var 3-5 mm i diameter (Figur 1). Snittflata viste at prosessene var dilaterte galleganger som inneholdt et sitrongult, tjuktflytende materiale. Ved direkte mikroskopi av innholdet ble det påvist myriader av oocyster (Figur 1, innsett). Kaninene hadde rikelig innhold i fordøyelsestraktus, og det var fast, formet innhold i kolon og rektum.

Ved histologisk undersøkelse av lever så en uttalt papillær hyperplasi av gallegangsepitelet og svært rikelig forekomst ulike stadier av *Eimeria stiedae* i epitelcellene (Figur 2).

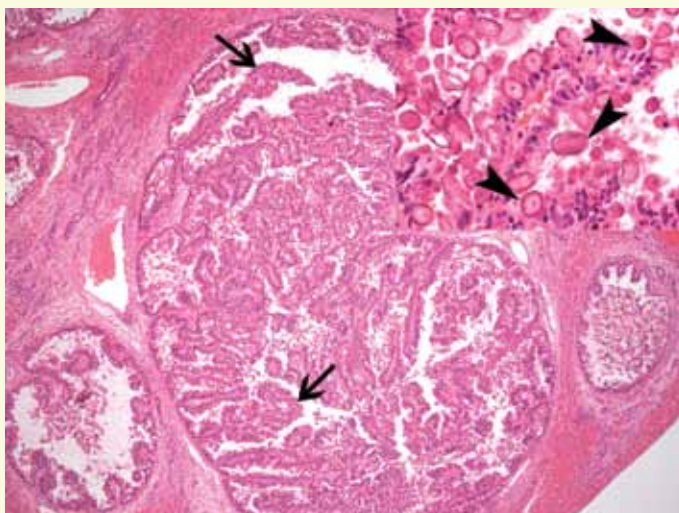
Gallegangskoksidiose er årsak til dårlig tilvekst, avmagring og død hos avvendte kaninunger. Oocyster kan skilles ut med avføring i opptil sju uker etter at de blir smittet. Behandling med koksidiostatika er nødvendig for å kontrollere infeksjonen.

Mette Valheim og Inger Sofie Hamnes

Veterinærinstituttet

Figur 1. Lever fra åtte uker gammel kaninunge. Levra var sterkt forstørret med uttalt dilaterte galleganger. I innsettet sees oocyster av *Eimeria stiedae* i direkte utstryk av gallegangsinnhold. Foto: Mette Valheim, Veterinærinstituttet

Figur 2. Lever fra 8 uker gammel kaninunge. Histologisk undersøkelse viste sterkt dilaterte galleganger med papillær proliferasjon av gallegangsepitel (piler). I innsettet sees forskjellige stadier av koksidier i epitelcellene (pilhoder). Foto: Mette Valheim, Veterinærinstituttet

Pasteurellose hos kanin

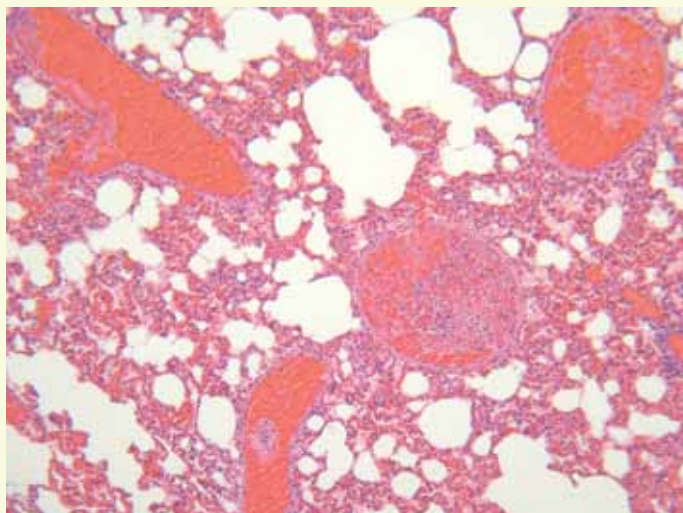
Veterinærinstituttet Sandnes mottok i mai en voksen hannkanin til obduksjon. Kaninen var funnet død uten at sykdomstegn var observert. Eier hadde flere kaniner. Et par uker tidligere hadde hun kjøpt en kanin som etter kort tid også døde. Den ble ikke obdusert.

Ved obduksjon var kaninen i godt hold. Det ble observert fibrinøse belegninger på lever og nyre. Lungene var rødlig misfarget. Ved histologisk undersøkelse ble det påvist blødninger, emfysem, trombosering og bakterier i lunge (Figur 1). Det var rikelig vekst av *Pasteurella multocida* ved bakteriologisk dyrking fra hjerne, lever, lunge og nyre.

Forskjellige stammer av *P. multocida* kan forårsake alvorlig sykdom hos kaniner med symptomer fra flere organer som luftveier, hud eller genitalia. I enkelte tilfeller kan forløpet være akutt med septikemi og død, slik som rapportert her. Ved konvensjonelt kaninhold er en høy andel av

dyrene friske smittebærere med pasteurellabakterier. Overføring mellom dyr skjer ved parring, nærkontakt eller sår påført ved slåsskamp. Stress, for eksempel transport eller utstillinger, kan utløse sykdom hos latent infiserte kaniner. Ved introduksjon av nye dyr i et kaninhold, kan en vurdere å sette disse i karantene en periode for å forebygge smittespredning. Syke dyr behandles med antibiotika og gis relevant støtteterapi.

Johan Åkerstedt
Veterinærinstituttet Sandnes

Figur 1. Trombose i lunge ved pasteurellose hos en voksen kanin (histologisk snitt, H.E., 40x). Foto: Johan Åkerstedt, Veterinærinstituttet.

NYHET

Forvent en forskjell

DAG

1

88 % av hunder og katter gikk ned i vekt i løpet av to måneder*

DAG

60

og for
kommende
år ...

Endelig en vektkontroll som er utprøvd under realistiske forhold

I en fôringsstudie med denne banebrytende ernæringen, veiledet av veterinærer, hadde 88 % av 314 privateide hunder og katter en sunn gjennomsnittlig vektreduksjon på 0,7 % av kroppsvekten per uke. Hjemme.

Utmerket smak og lett å fôre.

Bevis det med dine pasienter.

Les mer på hillspet.no/weight-management

ANBEFALT
AV VETERINÆRER
OVER HELE VERDEN

* Upubliserte data. Hill's Pet Nutrition, Inc.
TM Varemerker eies av Hill's Pet Nutrition, Inc. ©2013

Tilgjengelig både som hunde- og kattefôr

Avvikling av forsikringsordning

Samarbeidet mellom Dyreidentitet og Gjensidige om forsikring knyttet til ID-merking av hund og katt blir nå avvirket.

Dyreidentitet og Gjensidige har i snart tre år samarbeidet om kostnadsfri forsikring i tilknytning til ID-merking av hunder og katter. Utgangspunktet for samarbeidet var at man ønsket en høyere grad av forsikring på hunder og katter i Norge, og partene så derfor ID-merkingen som et naturlig koblingspunkt mot eier i dette spørsmålet.

Samarbeidet har dessverre ikke oppnådd ønsket effekt. Antall kunder som har takket ja til fortsatt forsikring utover tilbudet fra Dyreidentitet, er langt under det som er nødvendig med tanke på et bærekraftig konsept. Selv om antallet kunder som har takket ja til kostnadsfri forsikring har bedret seg i løpet av samarbeidet, har heller ikke dette antallet oppnådd ønsket resultat.

Både Dyreidentitet og Gjensidige har brukt mye ressurser og tid for å etablere og drifte samarbeidet. Vi har sammen forsøkt å bedre på resultatene, uten at dette har påvirket antall kunder i tilstrekkelig grad. Som en konsekvens av dette, er det hensiktsmessig både for Dyreidentitet og Gjensidige å avslutte samarbeidet. Samarbeidet vil avsluttes med virkning fra og med 1. oktober.

Informasjon fra Gjensidige

Xavier Laneyrie som jobber med partneravtaler i Gjensidige forteller at når avtalen opphører 1. oktober får dette som konsekvens at Gjensidige ikke lenger utsteder gratis forsikringer etter dette. Det betyr at klinikkene ikke lenger kan bestille forsikringer i systemet etter 1. oktober og heller ikke skrive ut forsikringsbevis (gammel rutine).

Konsekvens ved å sende inn bestilling etter 1. oktober er at Gjensidige ikke kan utstede forsikringen kunden forventer å få. Gjensidige vil informere de kundene det gjelder om at avtalen er avsluttet og at mulighet om gratis forsikring derfor er utgått, men vil hjelpe kunden med alternativ forsikring hvis kunden ønsker det.

Takker for samarbeid

Dyreidentitet ønsker å takke Gjensidige for et fruktbart og interessant samarbeid. Dyreidentitet beklager samtidig at partene ikke har funnet en metode for effektivt å tilby enkel tilgang til forsikring for kjæledyr. På bakgrunn av de manglende resultatene, besluttet styret i Dyreidentitet å avvike samarbeidet med Gjensidige på styremøtet i mars. Det foreligger ingen planer på nåværende tidspunkt å tilby tilsvarende avtaler med alternativ leverandør.

Gudbrand Vatn

Daglig leder
Dyreidentitet

Convenia «Pfizer»

Antibiotikum

Reseptgruppe C

ATCvet-nr.: QJ01D D91

PULVER OG VÆSKE TIL INJEKSJONSVÆSKE

80 mg/ml til hund og katt: Hvert sett inneh.: I) Hetteglass med pulver: Cefovecin 340 mg, resp. 852 mg (som natriumsalt), metyl- og propylparahydroksybenzoat (E 218 og E 216). II) Hetteglass med oppløsningsvæske: Vann til injeksjonsvæsker 4,45 ml, resp. 10,8 ml, benzylalkohol 13 mg/ml.

Egenskaper: **Klassifisering:** Langtidsvirkende 3. generasjons cefalosporin med baktericid effekt mot grampositive og gramnegative bakterier, som f.eks. *Staphylococcus intermedius*, betahemolytisk *Streptococcus* spp., *E. coli*, *Pasteurella multocida*, *Proteus* spp., *Fusobacterium* spp., *Bacteroides* spp. og *Prevotella oralis*. **Virkningsmekanisme:** Hemmer celleveggsyntesen. **Absorpsjon:** Rask og fullstendig. Etter s.c. enkeltdose på 8 mg/kg nås C_{max} på 120 µg/ml (biotilgjengelighet ca. 99%) etter 6 timer hos hund og C_{max} på 141 µg/ml (biotilgjengelighet ca. 99%) etter 2 timer hos katt. Plasmakonsentrasjonen etter 14 dager er i gjennomsnitt 5,6 µg/ml hos hund og 18 µg/ml hos katt. **Proteinbinding:** Hund: 96-98,7%. Katt: >99%. **Halveringstid:** Hund: ca. 5,5 dager. Katt: ca. 6,9 dager. **Utskilning:** Hovedsakelig uforandret via nyrene. **Indikasjoner:** **Hund:** Infeksjoner i hud og bløtvev, inkl. pyodermi, sår og abscesser. Urinveisinfeksjoner. Alvorlige infeksjoner i tannkjøtt og periodontalvev. **Katt:** Abscesser og sår i hud og bløtvev. Urinveisinfeksjoner. Ved infeksjoner som krever forlenget behandling. Antibiotisk effekt i opptil 14 dager etter engangsinjeksjon. Bruk av preparatet skal basere seg på resistensundersøkelser. **Kontraindikasjoner:** Overfølsomhet for cefalosporiner eller penicilliner. Ikke til smånagere (inkl. marsvin og kanin). Ikke til dyr <8 uker. **Forsiktighetsregler:** Sikkerheten ved alvorlig nyresvikt er ikke vurdert. **Interaksjoner:** Andre stoffer med høy proteinbindingsgrad (f.eks. furosemid eller NSAIDs) kan konkurrere med cefovecinbindingen og gi bivirkninger. **Drektighet/Laktasjon:** Sikkerhet er ikke klarlagt. Behandlede dyr skal ikke brukes i avl før tidligst 12 uker etter siste injeksjon. **Dosering:** Pulveret rekonstitueres i medfølgende oppløsningsvæske (4 eller 10 ml). Ristes til alt pulver er oppløst. **Hund og katt:** 8 mg/kg kroppsvekt (1 ml/10 kg), gis s.c. som en engangsdose. Til hund med infeksjoner i hud og bløtvev kan behandlingen om nødvendig gjentas med 14 dagers intervaller opptil 3 ganger. Til katt med abscesser og sår i hud og bløtvev kan injeksjonen om nødvendig gjentas etter 14 dager. **Overdosering/Forgiftning:** 8 injeksjoner med 14 dagers intervaller og 5 ganger anbefalt dose ble godt tolerert av unge hunder og katter. **Oppbevaring og holdbarhet:** Oppbevares kaldt (2-8° C). Må ikke fryses. Beskyttes mot lys. Holdbarhet etter rekonstitusjon: 28 dager. Fargen på rekonstituert oppløsning kan bli mørkere i lagringsperioden uten at effekten påvirkes, forutsatt riktig oppbevaring. **Pakninger:** 1 sett (hettegl. à 4 ml rekonstituert oppløsning). 1 sett (hettegl. à 10 ml rekonstituert oppløsning).

Ny pakningsstørrelse!

Orion Pharma introduserer Convenia
i 4 ml hetteglass som komplement
til Convenia 10 ml.

Convenia - cefalosporin til hund og katt
med 14 dagers virketid.

Knut Madslien

Telefon: 917 36 909 / 23 21 63 75

E-post: knut.madslien@vetinst.no

Blodsugende hjortelusflue brer seg i Norge

Høy elgtetthet og mildt høstvær betyr økt tetthet av hjortelusflue. Mye furuskog i elgens leveområde har samme effekt. Dette er resultatet av ny forskning på hjortelusfluas spredningsmønster på Østlandet. Kunnskapen kan benyttes til å begrense parasittens skadevirkninger i norsk natur.

Hjortelusflua ble påvist første gang i Norge i Halden i 1983. Parasitten suger blod, hovedsakelig fra hjortedyr (elg, rådyr og hjort), men angriper også mennesker og andre husdyr. I Finland betrakter man parasitten som et stort hinder for menneskers bruk av naturen under svermingen på høsten, og det rapporteres om et økende antall tilfeller av hudbetennelser i forbindelse med bitt av hjortelusflua. Knut Madslien har kartlagt spredningsmønsteret for hjortelusflua i Fennoskandia, han har gitt en patologisk beskrivelse av håravfall hos elg på Østlandet i 2006/2007, sett på miljøfaktorer som kan være gunstige for parasitten og undersøkt for eventuelle smittsomme agens hos hjortelusflue og vert.

Spredningsmønsteret ble undersøkt ved hjelp av spørreundersøkelser blant jegere og bruk av web-verktøyet www.flattogflue.no. Resultatene viste at parasittens utbredelsesområde nå er fra Lillesand i sør til Elverum i nord, med størst tetthet langs svenskegrensa.

Utbruddet av håravfall hos elg på Østlandet i 2006/07 skyldtes sannsynligvis ekstraordinære forekomster av hjortelusflue. Og årsaken til denne masseforekomsten av parasitten var mest sannsynlig en kombinasjon av høy elgtetthet og en særlig mild høst i 2006.

En studie blant 350 felte elg i syv kommuner på Østlandet viste at samtlige dyr hadde hjortelusfluer i pelsen, men mengden varierte betydelig. Madslien beskriver en klar positiv sammenheng mellom mengde furuskog i elgens leveområde og mengde hjortelusfluer i elgpelsen.

Madslien fant høy forekomst av bakterier innen slekten *Bartonella* spp. i både elgens blod og i hjortelusfluer. Mens elg utenfor hjortelusfluas utbredelsesområde var smittet med kun én type bakterie, var elg innenfor utbredelsesområdet smittet med to ulike *Bartonella*-bakterier. Funnene indikerer at elgen er reservoar for *Bartonella* spp., og at hjortelusflua fungerer som smittespreder for bakterien. Man vet ennå ikke i hvilken grad de påviste bakteriene kan forårsake sykdom.

Måling av stresshormonet kortisol i elgens hår ble brukt som metode for å vurdere langtidseffekten av hjortelusflua på elgens helse og velferd, men det var generelt liten sammenheng mellom mengde hjortelusflue, slaktevekt og nivå av hårkortisol. Dette indikerer at elgen tåler begrensede mengder av parasitten relativt godt.

Doktorgradsarbeidet ble utført ved Veterinærinstituttet (VI), men forskere, ingeniører og studenter ved VI, NVH, UiO, HiHe, NINA, Statens veterinærmedicinska anstalt (Sverige), Uppsala universitetssjukhus (Sverige) og University of Oulu (Finland) har vært sentrale samarbeidspartnere.

Hovedveileder: Bjørnar Ytrehus

Cand. med. vet. Knut Madslien disputerte 4. juni 2013 for graden ph.d. ved Norges veterinærhøgskole med avhandlingen "Deer ked () and moose () in Norway – interactions between an invading ectoparasite, its host and the environment".

Personalia:

Knut Madslien kommer opprinnelig fra Lillehammer. Han ble uteksaminert fra Norges veterinærhøgskole i 2004 og arbeidet 1,5 år som distriktsveterinær (blandet praksis) i Sverige, før han begynte som forsker på Seksjon for vilthelse, Veterinærinstituttet i 2006 og fortsatte i denne stillingen frem til han begynte på doktorgradsarbeidet i 2010.

Kontakt:

Knut Madslien, tlf: 91736909 / 23216375, e-post: knut.madslien@vetinst.no

Magnhild Jenssen, informasjonskonsulent NVH, tlf.: 77 66 54 01, mobil: 957 94 830 og e-post: magnhild.jenssen@nvh.no

5 VITENSKAPELIGE BEVIS

SATIETY

Ved behandling av fedme er **Satiety** fôret som vitenskapelig bevist gir:

1. Effektivt vekttap ^{1,2}
2. Redusert tigging ^{2,3}
3. Opprettholdt muskelmasse ¹
4. Forbedret livskvalitet ⁶
5. Stabilisering av vekten ^{4,5}

Nye digitale verktøy
hjelper deg å oppdage
fedme.

1. German AJ et al. A high protein, high fibre diet improves weight loss in obese dogs. The Veterinary Journal 183 (2010) 294–297. 2. Bissot T et al. Novel dietary strategies can improve the outcome of weight loss programmes in obese client-owned cats. Journal of Feline Medicine and Surgery (2010) 12, 104–112. 3. Weber M, Bissot T, Servet E, Sergheraert R, Biourge V, and German AJ. A high protein, high fiber diet designed for weight loss improves satiety in dogs. J Vet Intern Med 2007;21:1203–1208. 4. German AJ et al. Low-maintenance energy requirements of obese dogs after weight loss. British Journal of Nutrition (2011), 106, S93–S96. 5. German AJ et al. Long term follow-up after weight management in obese dogs: The role of diet in preventing regain. The Veterinary Journal, May 2011. 6. German AJ, Holden SL, Wiseman-Orr ML, Reid J, Nolan AM, Biourge V, Morris PJ, Scott EM. Quality of life is reduced in obese dogs but improves after successful weight loss. The Veterinary Journal. 2012 Jun;192 (3):428–34.

Veterinærtjenester på billigsalg?

For en tid tilbake ble det lagt ut en artikkel på hunden.no. Nok engang var prissetting av veterinære tjenester til smådyr tema. Hele artikkelen kan leses på; <http://www.hunden.no/artikkel.html?news.nid=7873>.

I artikkelen er flere personer intervjuet, deriblant Geir Marring. Marring er ikke veterinær, men leder av Oslo Hundeskole og styreleder/medeier i Sinsen Dyreklinikk. I artikkelen forfekter Marring et syn på veterinærer og drift av dyreklinikk som er urovekkende, og uttalelsene han kommer med i innlegget blir i beste fall tragikomiske.

Tradisjonelt sett har veterinærer blitt sett på som et viktig yrke; i de gamle bygdene var det presten, legen og veterinæren. I dag er veterinæren, ifølge Geir Marring, en person som skal jobbe fordi de mener at jobben er et kall, og ikke for at de ønsker å bli rik. «En veterinær bør være et menneske som synes det viktigste er å hjelpe dyr, ikke at man får overtidsbetalt på kveldene», sier Marring. Til orientering var gjennomsnittlig lønn i 2011 for veterinærer ansatt i dyreklinikker 452 000 kroner (personlig meddelelse, Leif Rønning, DNV-A).

Sinsen Dyreklinikk ble etablert i 2009 med en filosofi og markedsføring basert utelukkende på pris, og drives i dag med slagordet «Oslos billigste». I artikkelen får Marring utdype denne typen prispolitikk og hevder blant annet at vaksinerings av hund bør være gratis. Han mener at 5-600 kroner for en vaksinerings er uhørt, siden vaksinen inn koster 75 kroner netto. Hvor Marring kjøper sine vaksiner vites ikke, men sist jeg sjekket kostet en kjernevaksine til hund over 100 kroner inn, men pytt pytt. Noen kroner her og noen kroner der. Tidsbruk og lønn er tydeligvis ikke en del av regnestykket til Marring. Hvordan Marring skal få til gratis vaksinerings av hund er et godt spørsmål, da jeg tipper det ligger ganske langt frem i tid at hunder blir inkludert inn under folketrygden. I innlegget på hunden.no meler han hemingsløst sin egen kake. Veterinærmedisin på billigsalg pakket inn i en misforstått empati med mennesker og dyr og samtidig en kritikk av de som faktisk tar seg betalt.

Hva må så til for å bli Oslos billigste dyreklinikk? Hvem betaler prisen for at mennesker uten penger skal få billig veterinærhjelp til hundene sine, og at Ola Nordmann skal få kastrert katten sin til Rema 1000-pris? Det er ingen andre enn veterinærene. Undertegnede ønsket å sjekke litt rundt forhold på klinikken, og tok en anonym telefon til en tidligere ansatt. Ved nærmere ettersyn viser det seg at veterinærene som jobber ved klinikken ikke er ansatt, men jobber som selvstendig næringsdrivende, og fikk betalt en viss prosent av det honoraret de genererer. Dette er i seg selv ikke nødvendigvis noe problem. Noe som derimot kan stilles spørsmålsteget ved er at honoraret er det samme på dag, kveld, natt og helg. Jeg kan ikke komme på en annen yrkesgruppe der det regnes

som en selvfølge at man ikke skal få ekstra betalt for ubekvem arbeidstid. Kanskje det er fordi veterinærene er så heldige at de får jobbe med dyr? Geir Marring bør holde seg for god til å antyde at det er veterinærene som har ansvar for helsen til kjeledyr. Det er ingen menneskerett å ha dyr, og hvis man skaffer seg et, er dyrets helse eiers fulle og hele ansvar. Det følger med ansvar og forpliktelser som dyreeier – også økonomiske. Jeg akter i alle fall ikke som veterinær å sponse behandling av andres dyr. For de pengene som ikke kommer fra eiere, må komme fra et annet sted, og dette er som oftest veterinærenes lommebok.

Marring mener også at det er latterlig at det skal koste flere tusen å trekke en tann. Samtidig forstår han at store, ortopediske inngrep koster penger, og at det koster å ha fasilitetene for komplekse operasjoner. På hvilken måte Marring mener at tenner skal trekkes vet jeg ikke (og jeg tror heller ikke jeg vil vite det), men hvis dette skal gjøres på en forsvarlig måte, og gi lønn til den veterinæren som utfører jobben, samt en dyrepleier/assistent som overvåker pasienten under anestesi, er ikke dette forenlig med Marrings prislapp. Hans mål, håp og ønske er at de mest generelle behandlingene, som for eksempel vaksine, helsesjekk og tannstell bør ligge på et prisnivå som alle kan håndtere.

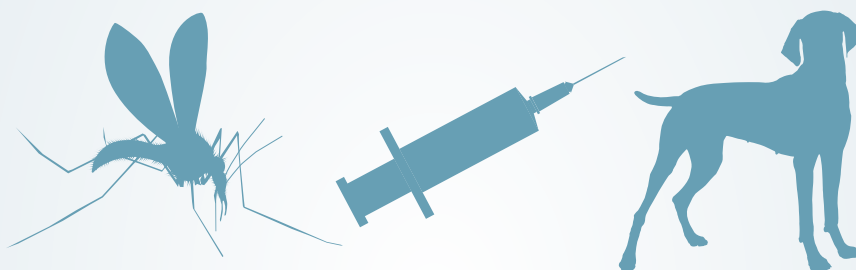
God behandling koster penger, og det er faktisk i dyrets beste interesse at man tar seg betalt for jobben en gjør. Det finnes mange måter å utføre ulike inngrep på. Man kan for eksempel ha en ukontrollerbar anestesi og håpe på at det går bra, la være å gi smertelindrende behandling ved tanntrekk, man kan la være å bruke et intravenøst kateter slik at man alltid har tilgang til blodbanen, man kan la være å intubere, slik at man alltid har frie luftveier, man kan la være å ha noen som overvåker dyret mens det ligger i anestesi og så videre. Mulighetene er mange. Et annet virkemiddel for å få billigere behandling, er å kutte i lønnen til de som utfører inngrepet. En best mulig behandling for dyret vil nødvendigvis kreve ressurser, både i form av utstyr og kompetanse. Og begge deler koster. Prisene hos dyrlegen er også selvfølgelig avhengig av flere ting, som beliggenhet, standard og kompetansenivå. Det er dyrere å drive i klinikk i en storby enn hjemme i kjelleren.

Mitt mål, håp og ønske er at veterinærene skal kunne lære seg å være stolte av utdannelsen de har tatt, kunnskapen de bærer på og jobben de gjør. Og tørre og ta betalt for det! Kompetanse koster, og det skulle bare mangle. Jeg oppfordrer alle veterinærer til å stå sammen som yrkesgruppe, og hjelpe standen fremover mot det felles målet at det skal være greit å ta seg betalt slik at vi kan leve av yrket vårt. Vi kan ikke selge kunnskapen vår på billigsalg.

Helene Seljenes Dalum

Canileish®

Leishmania vaksine for hund

www.virbac.no

Canileish lyofilisat og solvens til suspensjon for injeksjon hos hunder. Indikasjon: for aktiv immunisering av Leishmania-negative hunder fra 6 måneders alder, for å redusere risikoen for å utvikle en aktiv infeksjon og klinisk sykdom etter kontakt med Leishmania infantum. Vaksinens effekt har blitt vist hos hunder utsatt for gjentatt naturlig eksponering for parasitter i områder med høyt infeksjonstrykk. Begynnende immunitet: 4 uker etter grunnvaksinasjon. Varighet av immunitet: 1 år etter siste (re-)vaksinering. Forholdsregler: vaksiner kun friske dyr. Bivirkninger: forbigående moderate og lokale reaksjoner kan oppstå. Dosering og tilførselsvei: Subkutan bruk. Første dose fra 6 måneders alder; andre dose 3 uker senere, tredje dose 3 uker etter 2 injeksjonen. Årlig revaksinering: en injeksjon av en enkelt dose gis 1 år etter den tredje injeksjonen. For mer informasjon se www.virbac.no eller www.felleskatalogen.no

Årsberetning for Den norske 2012

Innledning

Norsk veterinærtidsskrift nr. 6/2013 inneholder årsberetningen for Den norske veterinærforening 2012. Her inngår virksomheten i forhandlingsutvalgene, særforeningen, tidsskriftene og Dyreidentitet. Årsberetningen omtaler de viktigste sakene som foreningen har vært engasjert i gjennom året. Regnskapet og revisors beretning er gjengitt.

veterinærforening for

Sentralstyret

Sentralstyret har i 2011 hatt følgende sammensetning:

- Marie Modal, president (gjenvolgt på representantskapsmøtet november)
- Eirik Heggstad, visepresident (gjenvolgt på representantskapsmøtet november)
- Jan A. Loopstra (gjenvolgt på representantskapsmøtet november)
- Torill Moseng (gjenvolgt på representantskapsmøtet november)
- André Løkken (til representantskapsmøtet i november)
- Hogne Bleie (fra representantskapsmøtet november)

Vara

- Helen Øvregaard (1. vara - fra representantskapsmøtet i november)
- Gry Marianne Holmbakken (2. vara - fra representantskapsmøtet i november)
- Eli Hendrickson (3. vara - fra representantskapsmøtet i november)
- Marie Innerå (4. vara - fra representantskapsmøtet i november)
- Tor Einar Horsberg (1. vara - til representantskapsmøtet i november)
- Hogne Bleie (2. vara - til representantskapsmøtet i november)
- Helen Øvregaard (3. vara - til representantskapsmøtet i november)
- Gry Marianne Holmbakken (4. vara - til representantskapsmøtet i november)

Foruten styrets ordinære medlemmer har følgende møtt fast på sentralstyremøtene:

- Hilde Estensen, leder i DNV-N
- Svein Kvaløy jr., leder i DNV-A
- Bjørnar Jakobsen, leder i DNV-A (fra desember)
- Frederik Løland Dolva, studentrepresentant (våren 2012)
- Kristine Skalle, studentrepresentant (høsten 2012)

Det har vært avholdt elleve styremøter i løpet av 2012, hvorav fem telefonmøter. I alt 158 saker er behandlet. Blant de saker styret har jobbet med er organisatoriske spørsmål, økonomi, administrative spørsmål, vaksaken, fagpolitiske saker, kollegiale saker, yrkesetiske saker, dyrevelferd, saker fra og i forhold til forvaltningen og saker vedrørende internasjonalt samarbeid.

Sekretariatet

Sekretariatet har hatt følgende tilsatte i perioden:

- Hans Petter Bugge, generalsekretær
- Kjell Naas, forhandlingssjef
- Ellef Blakstad, fagsjef
- Solveig Magnusson, økonomisjef
- Steinar Tessem, informasjonssjef/redaktør
- Mette Rød Fredriksen, juridisk rådgiver
- Mona Pettersen, redaksjonssekretær
- Aina Berntsen, kurssekretær
- Anne Prestbakmo, organisasjonssekretær
- Kristine Fossler, økonomimedarbeider

Det samlede sykefraværet har vært på 4,44 %, en nedgang fra 4,62 % året før.

Lokaler

Den norske veterinærforening eier eiendommen Keyzers gate 5 i Oslo sammen med Naturviterne. Eiendommen gjennomgikk fullstendig utvendig rehabilitering i 2008 og er en perle i strøket. Statsbygg, på vegne av regjeringen, ferdigstilte rehabiliteringen av to eiendommer rett over gaten i tillegg til at det ble bygget nytt på tomten der Sparebanken Bien hadde sitt bygg. Landbruks- og matdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet flyttet inn før sommeren 2012.

Hva angår leietakere i gården har følgende skjedd:

Første etasje:

- Samfoto, vår gamle stabile leietaker, ble i 2011 kjøpt opp av Scanpix og flyttet ut før jul 2011. Lokalene er delvis pusset opp (vegger malt og gulver slipt) og er lagt ut på leiemarkedet. Markedet er vanskelig og disse lokalene er fortsatt ledige.
- BTIZ la ned virksomheten våren 2010. Lokalene ble fullstendig rehabilitert i løpet av 2011. St. Olavs Institutt (fysioterapeuter) som flyttet inn 1. september 2012.

Andre etasje:

- Naturviterne

Tredje etasje:

- Den norske veterinærforening

Fjerde etasje:

- Leilighet som inneholder tre store møblerte hybler, felles kjøkken, stue, bad med dusj og toalett og separat toalett. Leiligheten har vært utleid hele året.
- Tidligere kontorlokaler som rommer 5 møblerte hybler med felles stue og kjøkken, to bad og et ekstra toalett. Det har ikke vært noe problem å skaffe leieboere.

Våre lokaler fremstår fortsatt som lyse og trivelige, men de bærer etter hvert preg av at vi har vært her i 11 år.

Handlingsplan

Representantskapet vedtok i oktober 2010 foreningens handlingsplan for årene 2011 og 2012. Denne ble utarbeidet på grunnlag av strategidokumentet fra januar 2010.

Handlingsplanen har 5 hovedkapitler. Under hver av disse er det definert et hovedmål og en rekke tiltak som skal bidra til å nå målene.

Denne årsrapporten skrives slik at den kan sammenholdes direkte med handlingsplanen og må i tillegg ses i sammenheng med rapportering fra særforeningene og forhandlingsutvalgene.

DNV skal være den foretrukne fagforeningen for alle veterinærer i Norge

Utgivelse av vår 125-års jubileumsbok var et av tiltakene under dette punktet. I løpet av 2012 gjorde redaktør Arne Frøslie meste-parten av arbeidet med disposisjon og innhenting av bidrag til boken sammen med redaksjonskomiteen som i tillegg til Frøslie har bestått av Hans Petter Bugge, Birgitte Bye, Steinar Tessem og Kristian Ingebrigtsen. Vi håper og tror at boken vil bidra til at våre medlemmer vil føle stolthet og tilhørighet til faget sitt, veterinærstanden og i særlig grad foreningen sin.

Både sekretariatet og politikerne i DNV arbeider kontinuerlig med å verve nye medlemmer. Ansatte i sekretariatet gjennomfører månedlige lunsjbesøk på NVH med informasjon om foreningen og mulighet for å melde seg inn. Også lærestedene i Bodø, Budapest og Brno fikk besøk fra DNV i 2012. Flere titalls student-medlemmer ble vervet i forbindelse med disse besøkene.

Det viktigste tiltaket vi har gjort for å øke DNVs attraktivitet for studentene i løpet av 2012 er å etablere DNV-S, vår egen studentforening. Vedtekter for den nye foreningen ble vedtatt på representantskapsmøtet i november. Se også egen omtale av denne saken.

Et sentralt element i DNVs kommunikasjon med medlemmene er nettstedet vårt. I 2012 kunne vi endelig ta i bruk våre nye nettsider. Det ligger et omfattende arbeid bak nyetableringen og overføringen av mye informasjon fra den gamle til den nye siden. De nye sidene ble tatt i bruk allerede i mai og etter noen innkjøringsproblemer var det meste på plass mot slutten av året. En viktig nyordning på nettstedet vårt er at alle medlemmer er tildelt egen kode for å logge seg inn på lukkede medlemssider. Det har vært

et mål for oss at våre medlemmer både gjennom nyhetsbrev og disse sidene som krever innlogging skal oppleve at de har en bedre tilgang til relevant informasjon enn om de ikke var medlemmer.

Også i 2012 har den offentlige veterinær-vaktens organisering tatt mye tid, krefter og ikke minst økonomiske ressurser. Mellom 7 og 800 av våre medlemmer deltar i vekten og deler på den snart 110 millioner store potten av vaktmidler. DNV-N har i sin årsmelding redegjort for de tiltakene vi iverksatte for å sikre en fortsatt sentral avtale og en anbudsutsettelse som ikke innebærer priskonkurranse. Kontakten med advokatene fra Bull&co og Alt advokatfirma ble håndtert i sekretariatet med involvering fra sentralstyret. Vi kunne tilfreds konstatere at vi nådde de målene vi hadde satt oss i forhold til Veterinær-vaktens fremtidige utforming.

I mai måned arrangerte vi et seminar om lønn og lønnsdannelse for sentralstyret, DNV-A medlemmer, sekretariatet og inviterte forelesere. Det var svært interessant å diskutere forhold rundt lønnsdannelsen i klinikk- og offentlig sektor. Vi har senere brukt kunnskapen fra dette seminaret til informasjon rettet mot både arbeidsgivere og ansatte blant våre medlemmer.

I forbindelse med flyttingen av NVH/VI og etablering av et nytt universitet på Ås kunne vi konstatere at det har vært stor slitasje på våre tillitsvalgte på Adamstua. Før sommerferien avsluttet Birgit Ranheim sitt engasjement som hovedtillitsvalgt for DNV. Det lyktes oss ikke å få på plass en ny hovedtillitsvalgt før vi med glede kunne konstatere at Erling Olaf Kop-

pang ble valgt den 5. november. Med god bistand fra DNVs forhandlingssjef klarte vi likevel å sikre at våre medlemmer fikk 102 % av vår forholdsmessige andel under høstens lokale forhandlinger på NVH. Både i forbindelse med medlemskapet i Akademikerne og i FVE har vi fra DNVs side lykket med vår offensive strategi for å oppnå styrerepresentasjon. Marie Modal ble gjenvalgt til Akademikernes styre for en to-årsperiode fra oktober 2012, men Ellef Blakstad ble valgt inn i styret i EVERI-som er FVEs seksjon for veterinærer i forskning, utdanning og legemiddelindustri.

Veterinære virksomheter skal holde høy kvalitet og være bærekraftige bedrifter

Foreningens sekretariat bruker store ressurser på å støtte våre medlemmer i ulike saker i forbindelse med ulike krav og tilsyn. I løpet av 2012 gjennomførte Mattilsynet for første gang en tilsynskampanje rettet mot dyrehelsepersonell. Både innrapportering av medisinerbruk og rutiner i forbindelse med journalføring var temaer for tilsynet. Mange medlemmer kontaktet foreningen for bistand i spørsmål som dukket opp rundt dette. Foreningen lyktes i å oppnå enighet med Mattilsynet om at manglende rapportering av legemiddelbruk bakover i tid ikke skulle kreves før 1. juni 2012. Antall veterinærer som rutinemessig rapporterer øker stadig.

I klinikksektor så vi etter hvert også i Norge at noen klinikker ble kjøpt opp av større kjedekonstellasjoner. For DNV er det av særlig interesse å overvåke denne utviklingen utfra vår rolle i forhold til de ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Vi er

imidlertid også opptatt av å kunne tilby våre klinikeiere kompetent veiledning i verdifastsettelse og kontraktsvilkår ved et eventuelt salg. For å styrke foreningens kompetanse på dette området deltok president, generalsekretær og sentralstyremedlem Torill Moseng på et nordisk møte i København rett før jul. I dette møtet fikk vi anledning til å utveksle erfaringer mellom de nordiske landene om konsekvenser av denne raske endringen i eierstruktur i klinikksektoren.

Landbrukets Arbeidsgiverforening har blitt en del av NHO Mat- og Landbruk og har nå etter hvert rundt 50 dyreklinikker som medlemmer. DNV gjennomfører årlige forhandlinger av tariffavtalen med NHO Mat- og Landbruk på vegne av våre medlemmer ansatt i disse klinikkene. Dette er omtalt nærmere i årsmeldingene fra forhandlingsutvalgene. Verdt å merke seg er at det i 2012 ble innført rett til AFP i denne avtalen.

Det er viktig å sette søkelyset på det som omtales som «paraprofessionals» når tilbudet av slike tjenester særlig innenfor hest- og smådyrmedisin etter hvert har blitt stort og svært uoversiktlig. Hestepraktiserende Veterinærers Forening arrangerte på vårparten et stort møte der dette ble tatt opp, og i kjølvannet av møtet ble det nedsatt et utvalg som har levert en delrapport om hvilke grupper det er aktuelt for veterinærer å samarbeide med.

Det skal være godt kjent at veterinærer arbeider like mye med folkehelse som med dyrehelse

Av saker som det ble arbeidet med in-

ternasjonalt er det særlig forebygging av Anti Mikrobiell Resistens (AMR) som var den store saken i 2012. Under det danske EU-formannskapet første halvår ble det arrangert en stor konferanse i København der president og generalsekretær fra Norge deltok. Frontene står ganske steilt innad i FVE vedrørende veterinærers adgang til å selge legemidler med fortjeneste. Men alle er enige om at det er viktig å få på plass systemer for å registrere medisiner og at det bør være bare veterinærer som kan skrive ut antibiotika til matproduserende dyr. Når det gjelder det sistnevnte punktet er Norge «versting» i klassen. Ingen andre land i Europa har gitt forskrivningsrett for legemidler til ikke-medisinsk personell slik Norge har gjort med fiskehelsebiologene.

I 2012 begynte alle de politiske partiene sitt arbeid med partiprogrammene som ligger til grunn i valgkampen fram mot stortingsvalget i 2013. For første gang sendte DNV en henvendelse til samtlige partier med forespørsel om å få komme og presentere viktige saker vi er opptatt av. Dette med siktemålet å påvirke partiene til å sette viktige saker for veterinærene inn i sine partiprogram. Vi fikk positive svar fra Høyre, Venstre, SV og KrF. Vi ble invitert til møte med programkomiteene i Høyre og Venstre.

Følgende politiske saker ble lagt frem i disse møtene;

- Etablere robuste flerfaglige miljøer som kan videreføre innsatsen for å hindre utviklingen av antibiotikaresistente mikrober både nasjonalt og internasjonalt.
- Sikre god dyrevelferd for fisk i oppdrett. Dette er en forutsetning for at nærin-

gen skal fortsette å være en del av det Norge skal leve av i framtida.

- Sørge for at det er nok veterinærer over hele landet som kan gi et tilbud til alle dyreslag, hele døgnet, hele året.
- Ta vare på veterinærutdanningen både før, under og etter sammenslåingen og flyttingen til Ås
- Dyrlegebesøk hvert halvår som egenkontroll i alle besetninger med produksjonsdyr for å dokumentere god dyrevelferd og forebygge dyretragedier.
- Ivareta beitedyras velferd selv om vi skal verne rovdynene
- Legge forholdene til rette for forsvarlig hold av familiedyr

Mattilsynet er fremdeles veterinærenes største enkeltarbeidsgiver. Vi er svært opptatt av at våre medlemmer der skal få muligheten til å skape seg gode karrierer der en vesentlig faktor er faglig utvikling. I møte med ledelsen i Mattilsynet høsten 2012 la vi nok en gang frem kompetanseutviklingsprogrammet for ansatte vi har utviklet i samarbeid med NVH. Det er vårt håp at Mattilsynet ønsker å tilby hele eller deler av dette til våre medlemmer. Vi registrerer at våre kurs i regi av FVS fremdeles er svært populære for ansatte i Mattilsynet.

Det skal være nok veterinærer med ønsket og nødvendig kompetanse i hele landet

DNV arrangerer fortsatt 2 kurs hvert år i regi av hver særforening, og vi har i tillegg et samarbeid med NVH om teknisk assistanse til deres kursarrangement. Det er gledelig å registrere at DNVs kurs opprettholder en sterk posisjon i et marked preget av stadig økende konkurranse. Mer

omfattende redegjørelse for vår aktivitet på dette området finnes i årsmeldingen fra vår faglige avdeling. I løpet av 2012 har vi flyttet ansvaret for drift av TUD- Tilsynsutvalget for dyreklinikk- fra SVF til foreningen sentralt. TUDs mangeårige leder Stein Istre Thoresen har fratrådt og i hans sted er ansatt Eva Kristin Sjøberg. DNV har stor tiltro til vår godkjenningsordning og dens fortsatte legitimitet. Vi vedtok moderniserte krav til godkjenning der personalets kompetanseheving er enda tydeligere vektlagt. Vi har også gjort sonderinger overfor våre naboland med tanke på å uteske muligheter for en felles nordisk ordning på sikt.

En veterinær skal oppfattes som en faglig og etisk ressursperson i samfunnet

Arbeidet med den nye forskriften som skal regulere medisinbruk og medhjelperbegrepet kom ikke så mye videre i 2012. Det

ble riktignok lagt frem et nytt utkast til slik forskrift som ble sendt på intern høring i referansegruppen der DNVs fagsjef sitter, men så stoppet arbeidet opp da man besluttet å avvente resultatene av tilsynskampanjen med dyrehelsepersonell. Sammen med Mattilsynet arrangerte DNV flere lokale møter med innrapportering av medisinbruk som tema. Det er ikke til å komme forbi at ikrafttreden av rapporteringsplikten fra 1. januar 2012 skapte mye frustrasjon og irritasjon. Vi foreslo at våre medlemmer i større grad skulle benytte Dyrehelseportalen (eiet av blant annet Animalia), men noen hevdet hardnakket at det offentlige, som er de som krever rapportering, måtte legge forholdene til rette for en rapporteringsprosedyre som var håndterbar.

Hold av pelsdyr var nok en gang fremme i medienes søkelys på høstparten. Presidenten deltok i et direktesendt radiodebattprogram med statssekretær Harald

Buttedal som representant for LMD som ønsker å beholde norsk pelsdyrindustri. Vi uttalte oss om mulige dyrevelferdsmessige konsekvenser av det store prispresset i slaktekyllingproduksjonen. DNV var også godt representert da Mattilsynet arrangerte møte i Litteraturhuset med fokus på tilsyn etter Dyrevelferdsloven- Trenger vi et dyrepoliti?

DNV engasjerte seg livlig i de møtene som ble arrangert av Veterinærstudentenes Fagpolitiske Forum våren 2012 på Adamstua. Vi bevilget også et mindre beløp for å dekke enkel bevertning på møtet. I etterkant av møtet som fokuserte på hold av slaktekyllinger ble det mange medieoppslag rundt dette.

Opprettelse av egen studentorganisasjon

DNV er stadig opptatt av kontakt med studentene. De er vår fremtid på mer enn en måte!

På representantskapsmøtet i november 2012 ble det besluttet å opprette en egen organisasjon for studentene. Som en av DNVs fire medlemskategorier (ordinære medlemmer, pensjonister, studenter og æresmedlemmer) har veterinærstudentene ved NVH og norske veterinærstudenter i utlandet lenge kunnet være medlemmer av DNV, med samme plikter og rettigheter som øvrige medlemmer. Men de har ikke før nå hatt sin egen organisasjon innen DNV.

Tanken bak DNV-S, og håpet for den nye organisasjonen, er at de særlig skal engasjere seg i saker som er viktig for studentene som fremtidige veterinærer, saker som er viktig for veterinærstudentene generelt, og ellers saker av samfunnsmessig interesse. Det er en rekke andre studentforeninger som veterinærstudentene er engasjerte i, for eksempel ANSA (Association of Norwegian Students Abroad) og VSU (Veterinærmedisinsk studentunion), og DNV-S er ikke ment å være en konkurrent til disse, men snarere et supplement. Med norske veterinærstudenter over hele Europa, og på to steder i Norge (Universitetet i Nordland har fra og med høsten 2011 inngått avtale med Universitetet i Kosice og tar inn veterinærstudenter for de tre første semestrene før de reiser til

Slovakia og fullfører utdanningen der) er det en utfordring å samle denne organisasjonen. Tanken er at det skal etableres lokale klubber av DNV-S-medlemmer ved hvert lærested som skal forestå den lokale aktiviteten i DNV-S. Et styre vil bli sammensatt av to studenter ved NVH, en fra Bodø og to fra de utenlandske lærestedene. Valg av disse styremedlemmene vil bli foretatt av og blant de studentene de skal representere. Styret vil bli konstituert på årsmøtet som avholdes på NVH i løpet av september måned og vil ha som oppgave å koordinere og foreslå aktiviteter i klubbene.

I oppstartsåret er det oppnevnt et interimsstyre bestående av Kristine Skalle (NVH), Frederik Løland Dolva (NVH), Per Christian Bjerke (UiN), Kine Elseberg Hauge (Brno, Tsjekkia) og Lise Marie Ånestad (Budapest, Ungarn). Organisatorisk er DNV-S plassert ved siden av DNV-A og DNV-N og vil få administrativ hjelp fra sekretariatet. Hvert år deltar vi i en rekke studentarrangementer.

I fjor var vi som vanlig til stede ved ANSA-seminaret i Budapest. Dette arrangementet går over to dager i oktober og samlet i fjor cirka 80 studenter; de fleste fra Ungarn, men deltakerne kom også fra steder som Tsjekkia (Brno), Slovakia (Kosice) og Polen (Wroclaw).

Vi har også deltatt på ANSAs fellesseminar for lege-, fysioterapi- og veterinærstudenter i Praha.

Etter at Universitetet i Nordland inngikk samarbeid med Universitetet i Kosice om et oppstartsprogram for veterinærstudenter (de tre første semestrene i Bodø, resten av studiet i Slovakia) har vi deltatt på årlige møter med studentene der oppe. De første av disse studentene har nå reist til Kosice for å fortsette sine studier der og vi er spent på å høre hvordan de takler overgangen.

Likevel er det på Adamstuen at de fleste av våre fremtidige kollegaer blir utdannet, og vi deltar jevnlig i møter og arrangementer der, selv om det til tider er vanskelig å finne tid til dette i et svært tett studieprogram. Vi har også fortsatt ordningen der representanter fra DNV stiller i kantinen på NVH hver siste onsdag i måneden. Påminnelse om dette sendes alle medlemmer på NVH og til studentene. Vi har jevnt over stor pågang fra studenter og medlemmer som vil veksle noen ord med oss når vi er der.

DNV-S representert med en observatør i sentralstyret og på representantskapet møter i tillegg en representant til.

Forhandlingsutvalg for ansatte veterinærer

DNV-A

DNV er en relativt liten forening med utgangspunkt i en begrenset potensiell medlemsmasse. Drift av en sammensatt forening som både skal være *faglig forening* med flere særforeninger, og *fagforening* med to forhandlingsutvalg er krevende i forhold til ressurser og sekretariatets størrelse. En konsekvens av dette er at tillitsvalgte på ulike nivå må utføre oppgaver som i de større organisasjonene utføres av ansatte i sekretariatene. På sikt er dette bare mulig for sentrale tillitsvalgte, som får dekket tapte arbeidsfortjeneste av DNV, og for ansatte i offentlig sektor der en har avtalefestede rettigheter til lønn ved kursdeltagelse og ved utøvelse av verv som tillitsvalgte, også ut over egen virksomhet.

For at medlemmene totalt sett skal komme like godt ut som medlemmer i større foreninger er det derfor viktig med stadig nyrekruttering og opplæring av tillitsvalgte samt at foreningen finner løsninger som innebærer at kompetansen som tillitsvalgte etter hvert får, kan beholdes og videreføres. I denne sammenhengen er det en aktuell problemstilling at det synes å være vanskeligere enn før å engasjere og rekruttere tillitsvalgte, kanskje særlig på nivåer over egen lokal arbeidsplass.

Det synes ikke lenger å være en selvfølge for nyutdannede veterinærer å være medlemmer i Veterinærforeningen. Organisasjonsprosenten er fremdeles høy i Mattilsynet og i statlig sektor for øvrig, men det er en stadig utfordring at en del veterinærer i FoU-sektoren har valgt å være medlemmer i andre organisasjoner.

Stadig flere synes å ha et bevisst forhold til hva de får igjen for kontingenten. Tilstedeværelse og synlighet i mediebildet, tilgang til informasjon slik at både allmenhet og medlemmer lett kan få innsikt i muligheter og arbeidet som faktisk gjøres, er noe som forventes i dagens samfunn. Arbeid med foreningens nye internett-sider der medlemmene også kan logge seg inn for å få tilgang til mer informasjon ble sett som viktig og nødvendig.

På denne bakgrunn ble det av generalforsamlingen for DNV-A i desember 2010 vedtatt en AKTIVITETSPLAN for 2011–12. I tillegg til å vise til å vise til foreningens handlingsplan, blant annet målet om at DNV fortsatt skal være den foretrukne fagforening for veterinærer i Norge, ble det pekt på at det måtte legges vekt på aktiviteter og arbeidsformer som bidrar til bevisstgjøring og engasjement blant medlemmene.

Veterinærer deltar i stor grad i et felles arbeidsmarked, der lønnsutviklingen totalt påvirkes av de sektorer der lønnen er lavest, og aktiv støtte til sentralstyret i arbeid med å fremme veterinærers lønns og arbeidsvilkår, ble også fremhevet. Viktige momenter for DNV-A:

- Aktiv deltaking i sentralstyret for å bidra til vedvarende fokus på fagforeningsarbeidet i DNV.
- Opplæring av tillitsvalgte. Nødvendig med nok ressurser – også i privat sektor.
- Signaler om redusert engasjement enkelte steder må tas på alvor.
- Etablering av tillitsvalgtsystem lokalt og om mulig regionalt
- Bidra til bedre informasjon til nåværende og kommende medlemmer.
- Bidrag til nettbasert startpakke for tillitsvalgte
- Fokus på lønnsvilkår i privat sektor
- Arbeid for et tillitsvalgtapparat i privat sektor også utenfor klinikksektoren
- Vurdering av strategisk samarbeid med andre akademikerorganisasjoner med sikte på opprettelse av, eventuelt tilslutning til, overenskomster og tariffavtaler.
- Aktiv innsats med å formidle og utvikle Akademikernes lønnspolitikk (i statlig sektor).

DNV-As styre 2012:

Leder:	Svein Kvaløy jr.	Mattilsynet
Nestleder (privat klinikk):	Leif Reidar Rønning	Dyreklubben Tromsø
Styremedlem (offentlig forvaltning):	Lars Haneborg	Mattilsynet
Styremedlem (offentlig forskning/undervisning):	Birgit Ranheim	Norges veterinærhøgskole
Styremedlem (privat organisasjon):	Astrid Berg	Nortura
Varamedlem (offentlig):	Erik Jørgensen	Mattilsynet
Varamedlem (privat):	Eiliv Kummen	Geno

Forhandlingsjefen har vært sekretær for utvalget.

Det ble holdt 4 styremøter der det ble behandlet 27 saksnummer. 2 av styremøtene var telefonmøter.

Både leder og andre styremedlemmer møtte i sentralstyret, der det i forrige periode ellers kun var en ansatt.

Aktivitet / kommentarer

Aktivitetsplanen viste til hva det er viktig å arbeide med og mot, uten at man nød-

vendigvis kunne regne med å «komme i mål» i en toårsperiode.

1. januar 2012 var 1030 av medlemmene i DNV registrert som tilhørende forhandlingsutvalget for ansatte, herav 665 i offentlig og 365 i privat sektor. Ved siste årsskifte var dette steget til 1100, derav 684 i offentlig sektor og 416 i privat.

En svakt nedadgående trend fra 2011 synes dermed å være snudd, men for å

skape en mer robust forening og fordi medlemskontingenten er foreningens viktigste inntektskilde må en fortsatt ha fokus på rekruttering av nye medlemmer.

I privat sektor er det fremdeles alt for mange veterinærer som velger å være uorganiserte. Utenfor klinikkene har DNV flest medlemmer i virksomheter knyttet til oppdrettsnæringen. Videre har foreningen flere medlemmer i organisasjonene innen landbruksamvirket, der vi også registre-

rer til dels store lønnsforskjeller. Vi synes ikke å ha «nådd frem» til disse i tilstrekkelig grad og det gjenstår mye arbeid før vi kan nå målet med å få overenskomster/tariffavtaler for DNV.

Tariffavtalen i klinikksektoren sikrer ikke tillitsvalgte rett til fri ut over aktiviteter/møter i egen virksomhet. Ved at lokalforeningene igjen fikk stemmerett i representantskapet synes disse igjen å ha blitt mer aktive og levende. Det gjenstår likevel å se om dette også fører til økt aktivitet for ansatte medlemmer i privat sektor.

For å finne ut hva DNV- A kunne bidra med fremover for å nå egne og veterinærforeningens felles mål, ble det i 2012 arrangert 2 seminarer, begge finansiert av OU-midler.

– Lønnspolitisk strategiseminar DNV-A 2.-3. mai, Oslo

Totalt 18 deltakere. I tillegg til styret deltok president, andre tillitsvalgte, generalsekretær og ansatte fra sekretariatet samt inviterte personer som

kunne opplyse og bidra. Blant annet ble en (relativt) nyutdannet veterinær invitert for å fortelle om sitt møte med arbeidsmarkedet.

Stikkord:

- Hvilke faktorer påvirker statlig ansatte veterinærers lønnsutvikling?
- Hvor, når og hvordan kan vi påvirke denne?
- Vekselvirkninger mellom statlig og privat sektor
- DNV-As bidrag til hele DNVs arbeid på området.

- Strategiseminar DNV-A: Fagforeningsbygging og organisasjonsarbeid 29.-31. august.

Seminalet ble holdt i Reykjavik med styret og tillitsvalgte fra arbeidsteder med flere veterinære ansatte som målgruppe. 13 deltakere.

I tillegg til å følge opp aktuelle tema fra seminaret i mai, ble det blant annet satt fokus på teambygging, medlemsverving

og -pleie, organisasjonsutvikling, etablering av studentforening og markedsføring av DNV/informasjonsstrategi.

Akademikerne-Stat

I forhandlingsutvalget Akademikerne-Stat var DNV representert ved Svein Kvaløy jr. med Lars Haneborg som vara. De store foreningene har flertallet av stemmene, men som representanter for en av de mindre foreningene opplever også vi å

bli hørt så lenge vi bidrar aktivt og konstruktivt.

Dobbeltmedlemskapsavtalen med Krigsskoleutdannede offiserers landsforening (KOL) som også er medlem av Akademi-

kerne fører til at det er KOL som ivaretar medlemmene i fagforeningssaker, mens DNV for disse medlemmene blir en faglig forening.

Akademikerne Privat

DNV var representert ved Eiliv Kummen i forhandlingsutvalget for privat sektor i Akademikerne. Mette Rød Fredriksen har stilt som vara. Det er et utvalg som samler

mye nyttig kompetanse, og et nettverk av mennesker som kjenner arbeidslivet godt. Den største utfordringen blir nå å dra nytte av den gode kontakten sentralt

og skape resultater i de enkelte virksomhetene.

Akademikerne Kommune

DNV har kun 16 heltidsansatte i kommunale/fylkeskommunale virksomheter sektor.

I forhandlingsutvalget er DNV representert ved forhandlingssjefen for å ivareta disse medlemmenes interesser.

Deltidsansatte medlemmer som ellers er næringsdrivende er registrert hos DNV-N.

Klinikksektor:

DNV har tariffavtale med NHO for ansatte i dyreklinikker. For at denne skal tas i bruk, må medlemmene kreve dette ved hver enkelt klinikk. Vi ser at det har blitt noe bedre aktivitet med tanke på lokale lønnsforhandlinger, men ved mange dyreklinikker har medlemmene – tross purringer – fremdeles ikke krevd tariffavtalen gjort gjeldende. Mot slutten av året var det likevel registrert at det var sendt krav om dette i 6 nye klinikker uten at avtalen ble iverksatt før årsskiftet.

Vi kan ikke si at vi har nådd våre mål i klinikksektoren. DNV-A observerer at det fremdeles er for få av medlemmene som tar kontakt med foreningen for å få bistand til lønnsforhandlinger og arbeidskontrakter. Det trengs fortsatt en stor innsats for å bevisstgjøre medlemmene om at det hver enkelt gjør i sin hverdag og på sin arbeidsplass er viktig for å bedre arbeidsvilkårene til veterinærene ansatt i dyreklinikker, og at forholdene i klinikksektoren også kan ha virkning for lønnsnivået i andre sektorer.

Arbeidet med tariffavtale og bevisstgjøring har likevel hatt virkninger. Lønnsutviklingen, spesielt for nyutdannede veterinærer, er (svært) positiv. Nyutdan-

nede veterinærer ansatt i klinikk tjener ved utgangen av 2012 i gjennomsnitt det samme som minste startlønn for stipendiater. Vi ønsker selvfølgelig å heve

dette ytterligere, men ser at dette løftet hovedsakelig må skje gjennom lokale forhandlinger.

Lønnsoppgjøret 2012

– Privat sektor

Det er fortsatt et press på lønnsnivået i organisasjonene i privat sektor. Veiledning av nytilsatte før underskrift av arbeidskontrakt er viktig. Det arbeides med å skape et nettverk bedriftene i mellom, men viljen til deltagelse varierer. Vi må forsøke å få fram statistikk for lønnsutvikling i sektoren. Lønnsoppgjøret i 2012 endte opp med en årslønnsvekst på cirka 4,1%.

Dyreklinikkforhandlingene ga 2,8 % i generelt tillegg. Minstelønnstabellen og spesialisttillegget ble økt tilsvarende. Det ble videre utarbeidet en praktisk veiledning for lokale forhandlinger og holdt et felles forhandlingskurs for klinikkereiere, veterinære tillitsvalgte og tillitsvalgte for dyrepleierne. Til sammen førte det til at det i løpet av høsten for første gang ble

gjennomført reelle lokale forhandlinger på de fleste klinikkene som har iverksatt tariffavtalen. I tillegg ble det innført AFP i de samme klinikkene.

Og så fikk vi omsider en hovedavtale om tillitsvalgtes rettigheter og plikter i dyreklinikksektoren.

- Statlig sektor

De aller fleste DNV-A medlemmer som er ansatte i virksomheter som kommer inn under en hovedtariffavtale (HTA) er i statlig sektor

Hovedoppgjøret 2012 ble alt annet enn ventet. Forhandlingene med staten skled sakte frem til og begynne med, og endte i et brudd, hvor LO stat, YS Stat og Unio gikk ut i streik. Akademikerne fortsatte meklingen i håp om å komme frem til en løsning med en fordeling av pengene som vi kunne leve med, eventuelt en egen tariffavtale. Det som var viktigst for oss, var å prøve å få en tilstrekkelig (stor nok) sum lagt ut til lokale forhandlinger, slik at virksomhetene selv hadde mulighet for å gjøre de lønsmessige grep som de syntes er best for seg og de ansatte.

De siste årene har vi sett hvordan justeringsoppgjørene har slått svært skjevt ut samt at våre medlemmer har blitt tilgodesett i alt for liten grad. Dette var noe vi absolutt ønsket å unngå i 2012.

Akademikerne fikk en del refs fra de andre organisasjonene som var i streik, blant annet at vi var "gratispassasjerer" og lignende. Akademikernes leder, Knut Aarbakke, svarte til dette at vi hadde forståelse for at andre streiket, men at vi må få lov til å ta hensyn til våre medlemmer, og det som tjener oss best, på lik linje med det de andre gjorde. Vi var på det tidspunktet ikke tjent med en streik, og så derfor heller ingen grunn til å streike.

Etter en tid ble LO og Akademikerne i Oslo kommune enige med kommunen, og satte dermed en standard for hva man kunne forvente i offentlig sektor ellers. Like etter ble da også LO-stat og YS-stat enige med staten, og Unio gikk med på frivillig mekling.

De de fleste var enige om at man ønsket å unngå slike streiker i fremtiden. Lønnsoppgjøret 2012 viste derfor nok en gang tydelig at det var (og er) behov for å se på hvorvidt frontfagsmodellen fortsatt er tjenlig som utgangspunkt for offentlig sektor.

Resultat

Hovedoppgjøret i statlig sektor resulterte i generelle tillegg og enkelte sentrale tiltak. I tillegg ble det avsatt en pott til

lokale forhandlinger etter HTA pkt. 2.3.3, der det ble gitt en føring om at likelønn skulle prioriteres.

I følge Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) ga overhenget til 2012 på 1,1 prosent og tariff tilleggene i 2012 et bidrag til årslønnsveksten fra 2011 til 2012 på 3,5 prosentpoeng.

Detaljer finner man direkte i HTA som er publisert på nettet, blant annet hos www.akademikerne.no.

Enkelte virksomheter

Mattilsynet

Mattilsynet er etter hvert etablert bedre i en driftsfase. Dette medfører at behovet for behandling av uforutsett oppståtte enkeltsaker i tillitsvalgtapparatet er blitt noe redusert sammenliknet med tidligere år.

De tillitsvalgte i Mattilsynet har vært aktive pådrivere for å få til en forbedring av strategisk kompetanse- og karriereutvikling i Mattilsynet. Kompetanseutvikling i Mattilsynet defineres som utvikling av den kompetansen medarbeiderne trenger for å utføre de oppgavene vedkommende har i sin nåværende stilling, mens karriereutvikling er den kompetanseutvikling medarbeiderne trenger for å kunne realisere et eventuelt karriereløp. DNV har i denne sammenheng særlig fokusert på behovet for studiepoenggivende kompetanseutvikling og viktigheten av økonomisk like muligheter for medlemmene til å delta på kompetanseutviklingstiltak uavhengig av geografisk plassering. Det er fortsatt mye arbeid som gjenstår før en er på et godt nok nivå her, men de tillitsvalgte er opptatt av den betydningen livslang kompetanseutvikling har for både medlemmene og Mattilsynet og vil fortsette dette arbeidet.

Mattilsynet har mange veterinærer som nærmer seg pensjonsalder og det er et mål både å beholde de av disse som ønsker å fortsette, og å rekruttere nye veterinærer. Arbeidsoppgavene, ikke minst beredskapsoppgavene, for veterinærer i Mattilsynet krever at etaten forbedrer sin politikk i forhold til å rekruttere veterinærer med klinisk bakgrunn. Mattilsynet sliter fortsatt med at for mange søkere til veterinære stillinger (spesielt i geografiske utkantområder), ofte ikke har slik bakgrunn. Det er kompliserte årsakssammenhenger for dette, men det er hevet over tvil at Mattilsynet har problemer med å innfri lønnsforventningene til kandidater i det aktuelle segmentet. Det er nødvendig å jobbe videre med dette.

De tillitsvalgte i Mattilsynet har engasjert seg i det løpende arbeidet som foregår i forhold til å gjøre Mattilsynet til en mer synlig samfunnsaktør. Foreløpig har det blitt fokusert på merking av mat og dyrevelferdsarbeid. Det er DNV i Mattilsynet sin oppfatning at Mattilsynet og Mattilsynets veterinærer innen disse områdene både mediemessig og på andre måter skal fremstå som den mest førende og tydeligste samfunnsaktør. Det har vært vår oppfatning at i en del saker innen

disse fagområdene i 2012 har Mattilsynet med sine svært erfarne og dyktige kompetansemedarbeidere kommet litt «på etterskudd». Saker er blitt frontet av Forbrukerrådet, dyrevernorganisasjoner og andre NGOer uten at Mattilsynet fullt ut har kommet godt nok på banen. Det er vårt inntrykk at ledelsen i Mattilsynet deler denne oppfatningen og vi har i den senere tid oppfattet til dels betydelige forbedringer i form av blant annet tydelige kronikker i landsdekkende media og etablering av åpne dialogfora for bransjer, NGOer, publikum og Mattilsyn.

Mattilsynet gjennomførte i 2012 for første gang systematiserte intervjuer av nyansatte og de som slutter i etaten. Resultatene viser i hovedsak at de som begynner i Mattilsynet er under 40 år, og har 3 eller fler års høyere utdanning. De tre viktigste «driverne» for å få ansatte til å ville bli i Mattilsynet er «faglig og personlig utvikling», «variasjon i arbeidsoppgavene» og «en god lønnsutvikling». Når det gjelder de som slutter viser det seg at også disse er under 40 år gamle og med 3 år eller mer høyere utdanning. De tre viktigste årsakene som oppgis for at de slutter er «fått en bedre betalt jobb», «fått en mer interessant jobb» og «faglige utfordringer mangler». Det er interessant å merke seg at det er de samme «driverne» som får medarbeidere til å slutte som de som oppgis som grunnforutsetninger hos de som er nyansatt i etaten. Det er også interessant at turnover i all hovedsak er hos yngre kompetansemedarbeidere. Resultatene av undersøkelsen gir både muligheter og utfordringer i arbeidet med å beholde den gode arbeidskraften i etaten, ikke minst i lønnsammenheng.

DNV i Mattilsynet har gjennom hele 2012 arbeidet for å få Mattilsynet til å stramme inn på regelverk og tilsynspraksis i forhold til innførsel av sør- og østeuropeiske gatehunder. Dette arbeidet har vært mer motivert av foreningens interesse for en faglig sett forsvarlig samfunnsutvikling enn av hensynet til medlemmenes arbeidsmessige vilkår som sådan. I denne sammenheng er vi stor takk skyldig en del av foreningens svært godt faglig oppdaterte medlemmer som har holdt oss løpende oppdatert og også kommet med gode og konstruktive innspill som vi kunne fremføre for ledelsen. Vi er fortsatt ikke «i mål» med dette arbeidet, men registrerer allikevel med glede den nytenkning og innstramminger som kom i løpet av året.

Det ble i 2012 fremforhandlet en egen særavtale for medarbeidere som jobber med kjøttkontroll. Avtalen kom i stand som ledd i et arbeid i forhold til å avvikle en lang og varierende rekke med ulike mer eller mindre tariffstridige ordninger som over tid var etablert på området. Avtalen gir våre medlemmer 110 kr timen i ekstrabetaling for arbeid før 07:00 eller etter 17:00. Den gir også medarbeidere en tilleggsbetaling på 1875 kr pr. dag for arbeid på en del anlegg som ikke tilfredsstiller kravene i Arbeidsplassforskriftens §§ 3-4, 3-5 og 3-7 eller der det er mer enn 3,5 timer samlet reisetid til og fra anlegget (hovedsakelig feltanlegg). Det viktigste med avtalen er imidlertid at den knesetter prinsippet om forutsigbar arbeidstid for de ansatte ved at arbeidsplanen skal være klar 14 dager før arbeidsukas begynnelse og at senere avvik fra arbeidsplanen utløser tillegg for forskjøvet arbeidstid ved ekstraordinære forhold i henhold til Hovedtariffavtalens § 7 nr.6. Årsvirkning av særavtalen er estimert til om lag 1,5 millioner i ekstra lønn til medlemmene.

– Lokale lønnsforhandlinger

2.3.3

2012 var et hovedoppgjør. Det ble totalt forhandlet cirka 9,8 millioner kroner i individuelle lokale forhandlinger i Mattilsynet. Potten inkluderte overførte midler fra 2011-oppgjøret (cirka 1,5 millioner) samt innskutte driftsmidler fra arbeidsgiversiden på 1,5 millioner.

2.3.4

Ved de fleste forhandlingsstedene ble det i 2012 ført ordinære 2.3.4 forhandlinger. Mange steder fikk DNVs medlemmer god uttelling, mens det andre steder fortsatt viser seg vanskelig å nå frem. Både arbeidsgiver og arbeidstakersiden tok gjennom året initiativ til slike forhandlinger.

Nytt av året var at arbeidsgiver budsjettmessig avsatte 4 millioner (årseffekt) til 2.3.4-2 forhandlinger for medarbeidere

innen plante- og fiskehelse. Forhandlingene foregikk i umiddelbar sammenheng med de ordinære 2.3.3 forhandlingene. Mange av DNVs medlemmer fikk uttelling i disse forhandlingene. Avsetningen kom som et resultat av at både fagforeningenes og Mattilsynets egne beregninger viser at etaten i perioden 2006 – 2011 har tapt svært mye lønnsmessig konkurransekraft sammenliknet med utvalgte andre statsetater. Lønnsforskjellene var blitt så store at avgangen av kompetansepersonell til andre statsetater ble synlig. Det var også tydelig at problemet ville forsterkes over tid. Dette kom i tillegg til tap av kompetansearbeidskraft til det private næringsliv som selvsagt har et ennå høyere lønnsnivå. DNV i Mattilsynet har gjennom mange år vært klar over denne utviklingen og drevet aktivt påvirkningsarbeid vis-à-vis ledelsen i Mattilsynet med tanke på denne type avsetninger. Vi er glade for at det nå ser ut som om vi har fått et betinget

gjennomslag. Utfordringen fremover blir å fortsette å påvirke Mattilsynets ledelse til ytterligere satsinger i fremtiden. Det er langt igjen til vi kommer på samme lønnsmessige nivå som andre sammenliknbare statsetater.

– Samlet resultat

Samlet sett hentet DNVs forhandlere ut 671 lønnstrinn til våre medlemmer gjennom de ordinære 2.3.3 forhandlingene og de særskilte 2.3.4 forhandlingene. Dette utgjør omtrent 4,8 millioner (34,8%) av total tilgjengelige midler på 13,8 millioner. DNVs proratariske lønnsmasse i Mattilsynet utgjorde 34,8% av total lønnsbasse i etaten. DNV lyktes i år best i regionene Troms og Finnmark, Nordland, Trøndelag, Møre og Romsdal, Oslo Akershus og Østfold og Buskerud, Vestfold og Telemark som alle ligger godt over prorata.

Norges veterinærhøgskole (NVH)

Den planlagte flyttingen av Norges veterinærhøgskole (NVH) til Ås og sammenslåing ned Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) berører mange medlemmer. Tillitsvalgtsapparatet har jobbet aktivt i flyttesaken som også engasjerer mange av våre medlemmer. Mange av DNVs medlemmer har lagt ned mye arbeid i ulike brukergrupper i forbindelse med flyttesaken.

Våren 2012 gikk vår hovedtillitsvalgt av etter to år. Det er bekymringsfullt at det er vanskelig å rekruttere og engasjere tillitsvalgte i FoU-sektoren. Det er derfor gledelig at vi fikk ny Hovedtillitsvalgt for DNV ved NVH høsten 2012. Da DNV i en liten periode manglet hovedtillitsvalgt ble det inngått ett lokalt Akademiker-samarbeid ved NVH. I november 2012 ble det arrangert ett Akademiker-seminar for de tillitsvalgte på UMB og NVH. Samarbei-

det mellom de akademikertillitsvalgte på UMB og NVH fungerer godt. Det er også et godt forhold mellom arbeidsgiver og de lokale fagforeningene, og et bra samarbeid mellom de ulike organisasjonene ved NVH.

Lokale forhandlinger høsten 2012 ga et bra resultat for de DNV organiserte. Organisasjonen fikk litt i overkant av *pro rata* av den lokale potten.

Veterinærinstituttet

Det ble valgt ny hovedtillitsvalgt og ny vara i april 2012.

I løpet av 2012 var det mye aktivitet angående potensiell flytting av Veterinærinstituttet til Ås: planlegging av bygg med påfølgende kommentarer fra ulike grupper ansatte som jobber med VI 2018, smitteutredninger og liknende. Engasjementet blant de ansatte angående flyttesaken har vært stort og det har vært noen utfordringer underveis i prosessen,

Lokale lønnsforhandlinger 2012: Fra DNVs medlemmer kom det inn relativt få krav, 3 av disse fra stipendiater. Så vidt en kan se fikk ingen stipendiater ved VI fikk uttelling for sine krav i 2012. Det lokale lønnsopp-

gjøret gav et brukbart resultat for DNV-organiserte, sett i lys av at vi hadde såpass få og relativt beskjedne krav.

Samarbeidet mellom de lokale fagforeningene ved Veterinærinstituttet og arbeidsgiver er bra, likeledes er samarbeidet mellom de ulike organisasjonene ved Veterinærinstituttet godt.

Statens legemiddelverk

Det ble avviklet lokale 2.3.3- forhandlinger i 2012. Veterinærforeningens medlemmer oppnådde noe mer enn pro rata - tildeelingen. Dette var vi mellomfornøyde med. Det var stilt store forventninger til årets forhandlinger fordi det ikke ble gjennomført 2.3.3-forhandlinger i 2011. Årets vinnere var erfarne seniorrådgivere. Disse ble også prioritert fra ledelsens side. Dette var de første forhandlingene som tok i bruk Legemiddelverkets lokale inndeling i 1364 Seniorrådgiver i tre grupper: Seniorrådgiver I, II og III. En inndeling hvor hvert trinn har egne kvalifikasjonskrav og eget minimum lønnstrinn ved opprykk og utlysning. Denne inndelingen fungerte brukbart men trenger å fokuseres på med jevne mellomrom framover. Inndelingen i

seniorrådgiverkoden kom som et forslag fra Akademikerne lokalt i 2012, som utarbeidet denne ideen på et seminar i 2010. Ledelsen anså at det heller ikke i år var mulig å avsette ekstra midler fra virksomhetens budsjett til lokale forhandlinger.

Vi er på dette tidspunkt tretten veterinærer ved Statens legemiddelverk. Den trettende ble ansatt rett før utgangen av 2012. Medlemsmassen holdt seg stabil i 2012, etter et mer turbulent år i 2011. Ti av stillingene var faste, én var et ettårig vikariat for en fast ansatt veterinær, én gikk inne i sitt andre drøyt ettårige vikariat og én var i et engasjement på seks måneder. Én av våre medlemmer gikk over fra et vikariat til en fast stilling i 2012.

Det ble arrangert et felles akademisk kurs for organisasjonene tilsluttet Akademikerne, Forskerforbundet og Farmasøytisk forening ved Legemiddelverket. Dette var et bra tiltak som ga godt faglig og sosialt utbytte. Kurset/seminaret ble holdt i Trondheim og inkluderte et møte med tillitsvalgtkollegaer fra Direktoratet for naturforvaltning.

DNV-A har et godt forhold til ledelsen og de andre organisasjonene ved Legemiddelverket.

Det ble gjennomført 2.3.4 - forhandlinger for ett av våre medlemmer i 2012, med godt resultat.

Helsedirektoratet

Veterinærene i Helsedirektoratet er alle i avdeling for giftinformasjon (Giftinformasjonen). I 2012 har det fortsatt vært 10 veterinærer derav 8 DNV-medlemmer. Giftinformasjonen er isolert fra Helsedirektoratet for øvrig både i arbeidsoppgaver og fysisk, fordi avdelingen jobber med individuell rådgivning i helkontinuerlig turnus og har lite forvaltningsarbeid, samt

at Giftinformasjonen er lokalisert til Ullevål sykehus.

Det er et velfungerende akademikersamarbeid i Helsedirektoratet som DNV deltar i og tillitsvalgt for DNV har også i 2012 vært nestleder for Akademikerne i Helsedirektoratet.

I tillegg til de nevnte virksomheter har DNV medlemmer flere steder, ofte som eneste medlem. Disse ivaretas av andre Akademikerforeninger lokalt eller av sekretariatet der de ber om bistand.

KURS

I statlig sektor finansieres kurs av øremerkede OU-midler som ikke belaster DNVs budsjett.

Det er følgelig ikke primært økonomien, men interessen hos medlemmene, kapasiteten i sekretariatet og blant de tillitsvalgte som begrenser gjennomføring av egne kurs.

I tillegg til seminarne nevnt innledningsvis arrangerte DNV-A to tillitsvalgtkurs i 2012.

- Kurs i lokale forhandlinger med forhandlingsspill, København 25.-27. september med 22 deltakere.
- Storkurs 5.-7. desember, også med generalforsamling; Gardermoen, 34 deltakere.

Noen av DNV-As tillitsvalgte i statlig sektor har i tillegg deltatt på kurs som arrangert av andre akademikerforeninger. Generelt er tilbakemeldingen at dette oppleves som svært nyttig, at Akademiker-identiteten styrkes og at slik deltagelse, eventuelt samarbeid om kurs bør fortsette.

GENERALFORSAMLIG DNV-A, Gardermoen 6. desember 2012

På generalforsamlingen ble det vedtatt ny aktivitetsplan for 2013 – 14. Denne ble i stor grad utarbeidet som resultat av strategiseminarene, sett i sammenheng med foreningens handlingsplan vedtatt av Representantskapet.

Det ble videre valgt nytt styre.

Bjørnar W Jakobsen, Mattilsynet	Styreleder
Astrid Berg, Nortura	Styremedlem, valgt som nestleder i konstituerende møte
Cathrine Trangerud, NVH	Styremedlem
Ingeborg Slettebø Wathne	Styremedlem
Leif Reidar Rønning, Dyreklinikken Tromsø	Styremedlem
Birgit Ranheim, NVH	Varamedlem
Eiliv Kummen, Geno	Varamedlem
Arvid Reiersen, Mattilsynet	Varamedlem

Selv om det ofte kan være leder som synes best, er fagforeningsarbeid team-work! Avtroppende leder retter derfor en stor takk for stor innsatsvilje og gode bidrag til styret i DNV-A inkludert varamedlemmer, deltakere i forhandlingsdelegasjonen for dyreklinikker, samt sentrale, regionale og andre aktive tillitsvalgte,

Forhandlingsutvalg for næringsdrivende veterinærer. Årsmelding DNV-N

Styrets sammensetning

Styret har hatt følgende sammensetning
Hilde Estensen, leder, privatpraktiserende
Lars Tessem, styremedlem, klinikkeier
Susan Fjeld, styremedlem, klinikkeier
Dan Åge Øyen, styremedlem, privatpraktiserende
Annbjørg Nernæs, styremedlem, privatpraktiserende

Lars Stokke, vara privatpraktiserende
Roy Anders Berg, vara privatpraktiserende
Bjørn Moen, vara klinikkeier

Valgkomité:

Leder: Karl Lunde, privatpraktiserende
Jan Henrik Aubert, klinikkeier
Hans Gunnar Bruheim, privatpraktiserende

Eva Heldal Monsen, vara klinikkeier
Hilde Nordløkken, vara privatpraktiserende

Forhandlinger med Geno

Årets forhandlinger med Geno ble startet 27. januar 2012. Det ble til sammen avholdt 2 forhandlingsmøter dette året, og avsluttet 21. mars. Resultatet ble en økning på 3,7%. I tillegg økte statens satser for kjøregodtgjørelse fra kr 3,65 til kr 3,90 fra nyttår, dette videreførte også Geno fra 01.01.12.

29. mai ble det holdt møte i samarbeidsrådet. Geno ønsker å se

på dunkkontraktene med hensikt å forenkle og for å ta inn nye forhold. Dagens dunkkontrakt er relativt omfattende og detaljerte, mye av det som står i dunkkontraktene kan overføres til Hovedavtalen mellom Geno og DNV. Det mangler også gode retningslinjer for hvordan man forholder seg ved vikariering og for eksempel svangerskapspermisjoner. Dette kan man ta inn i de nye kontraktene for å unngå uklarheter. Arbeidet skal være ferdig i løpet av 2013.

Geno har gjennomført tilfredshetsundersøkelse blant medlemmene på SMS i to områder i 2012 der det ble bedt om å gi terningkast på hvordan den enkelte bonde synes seminordninga fungerer i deres område. De som svarte 1 og 2 ble oppringt fra kundesenter og spurt hva de ikke var fornøyde med. Tidligere har slike man kun spurt om en uttalelse fra produsentlagene, med fare for at det er enkeltpersoners- eventuelt enkeltgruppers meninger som kommer fram. En SMS-undersøkelse gir et riktigere bilde av situasjonen forutsatt høy svarprosent fra medlemmene. Geno ønsker å videreføre undersøkelsen til også å få tilbakemelding på den enkelte inseminør i spesielle tilfeller, men dette har ikke blitt gjennomført enda.

Vaktsaken

Den sentrale avtalen om veterinæravakt mellom DNV og KS er i strid med konkurranseloven og EØS-avtalens konkurranseregler, og avtalen ble derfor ikke videreført da sist undertegnede avtale gikk ut 30. juni 2012. Kommunene ble oppfordret til å tegne midlertidige avtaler fram til 1. januar 2013 i påvente av at KS og DNV skulle komme fram til en ordning som er i tråd med konkurranseloven og samtidig hensiktsmessig for begge parter.

På sitt møte 23.05.2012 vedtok hovedstyret i KS:

KS påtar seg inntil videre å forvalte klinisk veterinæravakt. KS legger til grunn at staten (LMD/SLF) bidrar med praktisk og saklig støtte. Endringer i ressursfordeling med videre drøftes med DNV, men parts-forholdet med DNV videreføres ikke etter 01.07.2012. Ordningen evalueres innen utløpet av 2015.

Både KS og DNV har hatt flere møter med Fornyings-, administrasjons- og kirke-departementet (FAD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) om saken. DNV har kjøpt en grundig utredning av vaktavtalen sett i lys av EØS sitt konkurranseregelverk av advokatbyrået Bull & co. Denne utredningen har vært svært nyttig i møter med departementene. Gjennom utredningen og møtene med FAD og LMD har det blitt klart at en sentral avtale strider

mot konkurranselovgivningen i EU. Dette betyr at alle avtaler om veterinærvakt må inngås lokalt. KS og DNV er enige om at det er hensiktsmessig at det kommer et gjennomarbeidet forslag til avtale sentralt fra KS til kommunene for å sikre at regelverket blir holdt og at ordningen blir mest mulig lik over hele landet. Det har også i løpet av 2012 blitt klart at midlene vil fortsette å være øremerket, og justeres over statsbudsjettet hvert år. Dette betyr at pris ikke vil være en del av anbudsprosessen, kun hvem som skal være med i vekten.

DNV møtte KS til møte 27. november 2012. Det var lagt opp til en økning i midlene til veterinære tjenester på 3,2 %. KS foreslo å løse opp sammenslåing på natt halve året mellom vaktområdene Røros og Selbu. DNV hadde ikke motforestillinger til dette. I tillegg ble Røst flyttet fra Bodø til Lofoten, dette har ingen økonomisk betydning for ordningen, kun administrativt og var et ønske fra kommunene.

DNV hadde laget et forslag til ny avtale som viderefører tidligere avtaler med de justeringer som er nødvendige for å overholde EØS-regelverket. Den største endringen er at avtalene blir tidsbegrenset, og at takstene ikke lenger er til forhandling, men fastsettes av staten. KS hadde ikke kommet like langt i sitt arbeid med avtalen og var derfor ikke klar til å drøfte forslaget vårt i november. Det ble enighet om at KS skal komme med forslag til avtale og informasjon til kommunene i løpet av første halvdel av 2013. DNV vil bli tatt med på råd underveis i behandlingen av saken. Dette betyr at inntil videre fortsetter vi som før.

Takstundersøkelse

Arbeidet med en takstundersøkelse ble startet høsten 2012. Sist en lignende undersøkelse ble holdt var i 2006 og det er på høy tid med en ny undersøkelse. Målet er å lage en undersøkelse som er så standardisert at den kan gjentas senere med små justeringer, og at det er lett å

lage statistikk av resultatene. Arbeidet vil bli ferdigstilt slik at undersøkelsen kommer ut blant våre medlemmer i første halvdel av 2013.

Forholdet til LA/NHO

Ved årsskiftet til 2012 gikk Landbrukets Arbeidsgiverforening (LA) inn i NHO Mat og Landbruk. Sammenslåingen førte til at avtalen DNVs medlemmer hadde med LA ble overført til NHO. Dette har ikke ført til store endringer for våre medlemmer da en stor del av de ansatte som jobbet med sakene til våre medlemmer ble med på flyttelasset til NHO. Kontingenten i NHO er omtrent på samme nivå som i LA. Det er per 31.12.12 52 klinikker som er medlemmer av NHO. DNV-N oppfordrer klinikker som ikke er medlemmer i NHO Mat og Landbruk å melde seg inn! DNV kan ikke bistå våre medlemmer i arbeidsgiverspørsmål, derfor har vi inngått avtalen med NHO. Med avtalen får man rett til gratis juridisk rådgiving og tilgang på en rekke aktuelle kurs i økonomi og ledelse.

Akademikerne-Næring

Akademikerne-Næring (A-N) avholder fire styremøter i året, og de fleste akademikerforeninger møter med tillitsvalgt og vara, vanligvis er vara fra sekretariatet i foreningen. Tillitsvalgt fra DNV er Lars Tessem, vara Mette Rød Fredriksen. Et stort punkt på hvert styremøte er «nytt fra foreningene».

A-N jobber med mange saker, typisk gis innspill til Akademikerne angående arbeidsdokumenter og høringsuttalelser. Her kan nevnes pensjon, sykepengeordningen, barselspermisjon med mer samt vilkårene for små og mellomstore bedrifter med blant annet henblikk på skjemaveldet og generelle vilkår for næringsdrivende.

I september 2011 var en stor delegasjon fra A-N i Helsinki i forbindelse med den nordiske konferansen om «viteniverk-

setteri». Samme konferanse er tidligere avholdt i København og Oslo, og denne konferansen omhandler alltid vilkårene for de næringsdrivende.

A-N inngikk i 2011 en avtale med DnB om tilbud på bank- og forsikringsprodukter som alle kan benytte seg av. Denne avtalen skal reforhandles og vurderes på nytt i løpet av neste styreperiode i DNV-N.

Økonomi

DNV-N har ikke egen kontingent. Det er bevilgninger fra DNVs budsjett som er vedtatt av Representantskapet som gir de økonomiske grensene for DNV-Ns virksomhet. I 2011 holdt DNV-N tillitsvalgtkurs for sine tillitsvalgte på Gardermoen i desember. Derfor var DNV-Ns forbruk av midler så høyt som 453 513 kroner det året.

I 2012 var ordinært forbruk av midler på bare 301 293 kroner. Men nettopp dette året satte DNV-N en historisk rekord i bruk av midler til ekstern juridisk bistand på 301 226 kroner. omtrent det samme som gikk til ordinær drift. Til sammen har dermed DNV-N brukt 602 519 kr av DNVs budsjettmidler i 2012, noe som også er rekord.

Noe av det som ble brukt til juridisk bistand ble benyttet til utredninger knyttet til ulike driftsselskapsspørsmål, men hele 195 000 ble brukt i forbindelse med endringene i Veterinærvakten. Her måtte DNV ha tung juridisk kompetanse på spørsmål som gjaldt konkurranserett i både Norge og EØS i tillegg til juridiske spørsmål relatert til offentlige anskaffelser. Begge typer spørsmål hadde som hensikt å få utredet hvordan vekten kunne fortsette med en sentral styring uten å komme i strid med anvendbar lovgivning.

Kunnskap og kompetanse

DNVs etterutdanningsavdeling har i 2012 bestått av Fagsjef Ellef Blakstad og sekretær Aina Berntsen. Regnskapsføring har blitt ivaretatt av DNVs regnskapssjef Solveig Magnusson og regnskapsmedarbeider Kristine Fosser.

Det har vært arrangert til sammen 13 fagkurs for veterinærer i løpet av året, med 677 deltakere.

1 kurs er blitt avlyst.

I samarbeid med Norsk Kennel Klub er det avholdt røntgenkurs for 91 veterinærer i Oslo høsten 2012, i samsvar med avtale om røntgen HD/AD.

På oppdrag fra Norges veterinærhøgskole er det annonsert 6 kurs og registrert påmelding til 4 kurs. På de 4 kursene hvor vi hadde registrering ble det registrert 111 påmeldinger. Det har vært et godt samarbeid med NVHs etterutdanningsavdeling gjennom året.

Totalt har det dermed deltatt 879 deltakere på kurs hvor DNV har hatt helt eller delvis ansvar for arrangementene.

Som følge av sviktende oppslutning under Veterinære fagdager 2011, og det faktum at fagdagene har vært arrangert uforandret over samme lest siden 1996, ble det fra etterutdanningsavdelingen initiert et prosjekt for å evaluere veterinære fagdager med tanke på fremtidige arrangementer. Prosjektet ble gjennomført i 2011 og 2012, og ble avsluttet våren 2012. Konklusjonene og anbefalingene fra prosjektet ble innarbeidet i forbindelse med forberedelsene til Veterinære fagdager 2013 i Trondheim.

På kursene rettet mot veterinærer i klinisk praksis, har det vært stor interesse fra leverandører om å delta med fagtekniske utstillinger, hvilket tilfører kursene og kursdeltakerne en ekstra og nyttig dimensjon.

Smådyrpraktiserende veterinærers forening har fortsatt opplegget med 2 parallelle fagseksjoner på det årlige høstkurset. Samtidig holder dyrepleierforeningen sitt årlige kurs samme sted, og sammen med et omfattende sosialt opplegg og omfattende deltagelse fra leverandører ble dette også i 2012 en stor suksess. I 2012 la man for første gang opp til en mer kongressrettet form for arrangement. Det ble også gjennomført evaluering blant deltagende utstillere, som ga nyttige innspill til

fremtidige kurs. Flere av innspillene vil bli vektlagt i fremtidige kurs.

Høsten 2012 ble det avviklet nok et vellykket møte med utenlandske veterinærstudenter i Budapest i Ungarn. DNVs president, generalsekretær og informasjonssjef representerte DNV på møtet.

Samarbeidet med de andre nordiske veterinærforeningene har blitt videreført i 2012, med samme aktivitetsnivå som tidligere.

Datasystemet Questback benyttes fortsatt til evaluering av alle kurs i DNV-regi, og fungerer svært bra. Svarprosenten fra kursdeltakere ligger i snitt på over 80 prosent, hvilket må sies å være meget høyt. Evalueringene benyttes aktivt til å forbedre kursavviklingen, hvilket også gjenspeiles i tilbakemeldingene fra kursdeltakerne. Dataverktøyet brukes også i ulike kartleggingssammenhenger blant medlemmene og i samarbeidsprosjekter som kommer medlemmene til gode. I løpet av 2012, er det gjennomført 3 undersøkelser i forbindelse med fordypningsoppgaver for studenter ved NVH, et prosjekt om parasittundersøkelse hos hest i samarbeid med VI og NVH, en undersøkelse i samarbeid med studentforeningen på NVH om arbeidsvilkår for veterinærstudenter som jobber i smådyrklinikker under studiet, en undersøkelse om lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i klinikk som er medlem i NHO og en undersøkelse i samarbeid med Dyreidentitet for å evaluere helsekampanjen som ble gjennomført i samarbeid med SVF.

I løpet av 2012 har det blitt utdannet 1 ny spesialist i smådyrsykdommer. Flere kandidater er under utdanning innen spesialisering på hest og smådyr, mens oppslutningen er dårlig innen produksjonsdyr, næringsmiddelhygiene og akvamedisin. DNVs hovedutvalg for spesialisering har fortsatt sitt arbeid med å revidere regelverk for spesialisering innen akvamedisin, produksjonsdyr og næringsmiddelhygiene, og fagutvalg smådyr har startet en prosess med å se på mulighetene for å utvide spesialiseringen til også å omfatte organspesialisering.

21 veterinærer er autorisert som øyelysere, og 18 aspiranter holder på med utdanning.

Fagsjefen har deltatt på de 2 årlige møtene i regi av FVE/EVERI, og ble høsten 2012 innvalgt i styret i EVERI. I denne

forbindelse arbeider DNV med å etablere et hospiteringsopplegg i akvamedisin for 2 studenter hvert år fra veterinæruniversiteter i Europa, for å bidra til å øke kunnskapen om akvamedisin i hele EU-området. Fagsjefen har også deltatt i en ekspertgruppe oppnevnt av legemiddelverket for utarbeidelse og revidering av terapianbefalinger om antibiotikabruk i smådyrpraksis.

Fagsjefen har representert DNV i "Råd for samarbeid med arbeidslivet, oppnevnt av NVH, referansegruppe oppnevnt av Mattilsynet i arbeid med ny forskrift som skal regulere medhjelperbegrepet i Dyrehelsepersonelloven, og deltatt i øvelsesledelsen i Mattilsynets øvelse Tempest høsten 2012. I tillegg deltar DNVs generalsekretær og fagsjef i jevnlig strategiske forum for dyrehelse og dyrevelferd i regi av Mattilsynet.

Det har i løpet av året vært gjennomført flere møter og gitt innspill om lover og forskrifter som har betydning for praktiserende veterinærers hverdag. Mye arbeid er lagt ned i arbeidet med ny forskrift om medhjelperbegrepet, og dette vil fortsette i 2013. Det fortsatt en merkbar økning i henvendelser fra medlemmer som har trengt DNVs hjelp i ulike klage- og tilsynsaker. Spesielt i forbindelse med Mattilsynets tilsynskampanje høsten 2012 rettet mot praktiserende veterinærer i produksjonsdyrpraksis, og tilsyn i forbindelse med rapportering til VetReg har det medført økt ressursbruk både for fagsjefen og DNVs jurist.

Fagsjefen sitter i styret for Akademisk studieforbund, som i 2012 gjennom verving av nye medlemmer oppnådde å tilfredsstille nye lovkrav til studieforbund, hvilket innebærer en vesentlig styrking av økonomien for medlemsforeningene når det gjelder støtte til etterutdanningsvirksomhet. Fagsjefen representerte AKS under Voksenopplæringsforbundets (VOFO) representantskapsmøte i 2012. Flere av DNVs ansatte har deltatt på de årlige seminarene som AKS arrangerer for medlemsorganisasjonene med godt utbytte.

Informasjon

Informasjonsarbeidet omfatter utgivelse av Norsk veterinærtidsskrift (NVT), utvikling og drift av nettsidene, medie-håndtering og -rådgivning, kommunikasjonsfaglig bistand til håndtering av saker som opptar DNV og Dyreidentitet og nyhetsovervåkning. Alle i sekretariatet, redaksjonskomiteen for NVT, tillitsvalgte og medlemmer deltar i informasjonsarbeidet sammen med eksterne samarbeidspartnere. Redaksjonssekretær Mona Pettersen og informasjonssjef og redaktør Steinar Tessem utgjør informasjonsheten.

Norsk veterinærtidsskrift

Tidsskriftet kom ut med ni utgaver som planlagt. I temanummeret «Beredskap mot matbårne sykdommer» (Norsk veterinærtidsskrift nr. 4/2012) fastslår redaktør Liv Marit Rørvik at god beredskap er avgjørende for oppklaring av matbårne sykdommer. Temanummeret viser at veterinærer har en viktig rolle i beredskapsarbeidet som klinikere, mattrygghetsansvarlige i næringsmiddelindustrien, epidemiologer, forskere, inspektører og grense- og tilsynsveterinærer i Mattilsynet.

Minitemanummeret om fjørfe (se *Norsk veterinærtidsskrift* nr. 7/2012) inneholder fire faglige artikler og portrettintervju med Atle Løvland, spesialveterinær fjørfe i Nortura SA. Et team i Animalia med Thorbjørn Refsum, spesialveterinær fjørfe, i spissen bidro til at minitemanummeret ble realisert.

Et viktig trekk ved tidsskriftet er at en stor del av skrivearbeidet gjøres på dugnad av medlemmer i DNV. Redaksjonskomiteen spiller en vesentlig rolle i den faglige utviklingen av tidsskriftet sammen med den veterinærmedisinske redaktøren, Stein Istre Thoresen, som er ansatt i 20 % stilling i et treårig engasjement. Redaksjonskomiteen har fortsatt arbeidet

for å sikre god tilgang på fagartikler. Målet er å få minst én fagartikkel i hver ordinære utgave. Totalt har tidsskriftet hatt syv vitenskapelige artikler i løpet av året i de syv ordinære utgavene. I tillegg kommer fem fagartikler og seks informasjonsartikler i temanummeret om beredskap og fire fagaktuelt-saker i minitemanummeret om fjørfe. Dette må sies å være meget tilfredsstillende.

I tillegg til veterinærmedisinsk redaktør Stein Istre Thoresen, som også er ansvarlig for fagaktuelt om smådyr, har redaksjonskomiteen bestått av Trygve T. Poppe (ansvarlig for fagaktuelt om akvamedisin), Kristian Ingebrigtsen (ansvarlig for veterinærhistorisk stoff), Arve Lund (ansvarlig for fagartikler), Sigrid Lykkjen (ansvarlig for fagaktuelt om hest), Bjørn Lium (ansvarlig for fagaktuelt om produksjonsdyr, samt spalten Aktuelle diagnoser) og Liv Marit Rørvik (ansvarlig for fagartikler og for fagaktuelt om mattrygghet). En viktig medspiller for redaksjonen er lederen for biblioteket ved Norges veterinærhøgskole, Anne Cathrine Munthe, som sørger for gjennomgang av referanse-listene til fagartikler og fagaktuelt-saker.

Internett

Oppgraderingen av DNVs nettsted, www.vetnett.no, ble gjennomført første halvår. Den nye tekniske plattformen gir mange fordeler som bidrar til mer effektiv kommunikasjon internt i foreningen, mellom medlemmer og med omverdenen. Målet med det nye nettstedet er å møte behovene til medlemmene og oppfylle foreningens mål.

Oppgraderingen som er gjennomført betyr at foreningen har fått en mer solid og moderne nettløsning. Den nye nettløsningen gir i tillegg flere muligheter. Nå kan medlemmene selv oppdatere sine medlemsopplysninger etter først å ha logget seg inn på sitt lukkede område.

Diskusjoner og deling av informasjon med kolleger skjer i nye, lukkede fora der alle medlemmer har tilgang. Flere innganger til opplysninger som medlemmene etterspør bidrar til at det blir enklere å finne frem.

Omleggingen betyr opprydding i det gamle nettstedet. Noe av innholdet i de gamle sidene er videreført, mye er endret og noe er fjernet.

Neste store oppgave på dette feltet er informasjonsforvaltningen av stoffet som finnes på nettstedet. Kort sagt handler det om å foredle og tilpasse stoffet som finnes på nettstedet slik at det fyller behovene til medlemmene og organisasjonen på en god måte.

Bruken av og erfaringen med nettstedet er fortsatt kort og begrenset. Det har pågått i drøyt ti år i foreningen, mens *Norsk veterinærtidsskrift* er 125 år.

Kommunikasjon

En viktig oppgave er å delta i planlegging og gjennomføring av arrangementer som Veterinære fagdager, prosjekter som ny jubileumsbok 2013 og å gi løpende kommunikasjonsfaglig rådgivning til sekretariatet, tillitsvalgte, medlemmer og daglig leder i Dyreidentitet.

Dyreidentitet

Selskapet, som er heleid av DNV, har som formål organisering og tilrettelegging av elektronisk identifisering av dyr, samt tilrettelegging av etterutdanning, opplysningsarbeid om helse og avl, diagnoseregistrering og andre områder som naturlig vedrører disse feltene.

Aktivitet

Ved utgangen av året var 1 577 veterinærer registrert i Dyreidentitet AS. Hovedtallene for driftsåret viser et stabilt høyt nivå i innrapporterte ID-merker. I 2012 ble i alt 65 764 dyr merket, hvorav 68 % er merkede hunder og 32 % er merkede katter. Utover sin kjernevirksomhet har selskapet drevet med flere andre aktiviteter. Disse er i hovedsak knyttet til FoU-prosjekter vedrørende utvikling av diagnoseregister, videreutvikling av to patenter i relevans til selskapets drift samt samarbeid med Gjensidige forsikring.

Samarbeid

Dyreidentitet AS har i hele 2012 hatt et driftssamarbeid med Norsk Kennel Klub og Dyrebeskyttelsen Norge. Gjennom dette samarbeidet kan selskapet tilby et

felles register over alle merkede hunder og katter i Norge. Dette gjør Norge til et foregangsland i Europa. Samarbeidet fungerer godt og er til fordel for alle parter.

Resultat

De totale salgsinntektene for året utgjorde NOK 11 105 907. I henhold til de inngåtte samarbeidsavtalene med Norsk Kennel Klub, Dyrebeskyttelsen Norge og Dyreidentitet AS fordeles inntektene mellom partene etter angitte fordelingsnøkler. Resultat etter skatt for driftsåret ble NOK 877 481.

Stipender/overføring

I henhold til selskapets vedtekter bevilges det hvert år stipender til støtte til etter- og videreutdanning for smådyrveterinærer. Stipendene utdeles to ganger per år og utbetales etterskuddsvis når dokumentasjon for gjennomført utdanning foreligger. I 2011 ble det utdelt stipender for i alt NOK 1 008 642.

Videre overføres det i henhold til vedtektene 10 % av selskapets overskudd

til Smådyrpraktiserende veterinærers forenings vitenskapelige og faglige fond. For 2012 utgjør dette NOK 87 800.

Yrkesetisk råd

Representantskapsmøtet 2010 oppnevnte nye medlemmer og varamedlemmer til DNVs Yrkesetiske råd. Rådet har i perioden hatt følgende sammensetning:

Navn	verv	Adresse	Postnr.	Sted
Trond Pettersen	Leder	Laberg	9350	Sjøvegan
Arve Nilsen	Nestleder	Aunet	8900	Brønnøysund
Line Laumann	Medlem	Postboks 11	2882	Dokka
Carsten Glindøe	Medlem	Bevøveien 5a	1634	Gml Fredrikstad
Björg Siri Svendsen	Medlem			
Ågot Li	Vara for TP	Fagerliveien 28 b	3080	Holmestrand
Trond Slettbakk	Vara for AN	Skorsteinen 5	9411	Harstad
Kjell Arild Korbi	Vara for LL	Postboks 181	9502	Alta
Katarina Storli	Vara for CG	Lørenskog dyreklinikk, Solheimveien 91 F	1473	Lørenskog
Mari Lyngholt	Vara for BSS			

Aktivitet

Etter at de profesjonsetiske retningslinjene ble vedtatt av representantskapet i 2010 har aktiviteten i YER vært relativt moderat. Det er kommet få saker inn til behandling. Rådet har hatt ett møte i Oslo i februar og ett telefonmøte i juni. På møtet i februar deltok også varamedlemmene. Til sammen er det behandlet 13 saker.

Det første møtet dreide seg i hovedsak om at rådets medlemmer og varamedlemmer møtte og ble kjent med hverandre, en gjennomgang av rammene for rådets arbeid og utveksling av tanker og ideer om hva rådet kan arbeide med i perioden det er valgt for.

To av sakene har dreid seg om klage på veterinærers behandling ved første konsultasjon. Klagene kan delvis synes å være initiert av at de kollegene som har overtatt pasientene i etterkant har uttalt seg ufordelaktig om første behandlers befattning med pasientene. Under henvisning til de profesjonsetiske retningslinjene har rådet funnet grunn til å påpeke det

ansvaret veterinæren har for å vurdere sin egen kompetanse, utstyrmessige situasjon, oppfølging av pasientene i etterkant og hvordan man uttaler seg om kollegers ferdigheter i dyreeiers påhør.

Fra sentralstyret har rådet mottatt et forslag til prinsippnotat om avliving av kattunger til uttalelse. Vi vurderte forslaget som noe uferdig og har sendt et revidert forslag til prinsippnotat tilbake til Sentralstyret for videre behandling der.

Lederen har bragt problemstillingen rundt nyautoriserte kollegers plikt til og ansvar for å sette seg inn i det offentlige regelverket som regulerer ens virksomhet, inn for Sentralstyret. DNV bør spille en rolle for å få satt fokus på dette spørsmålet.

Rådets leder har også hatt et innlegg i Norsk veterinærtidsskrift for å sette fokus på de nye profesjonsetiske retningslinjene som nå er vedtatt.

str

Ett virkestoff -
mange fordeler!

- ♥ Stronghold® gir full effekt, selv ved bading/sjampnering fra **2 timer** etter behandling.
- ♥ Stronghold® kan brukes til både **drektige, diegivende og avlsdyr**.
- ♥ Stronghold® kan brukes på kattunger og valper allerede **fra 6 ukers alder**.
- ♥ Stronghold® er testet på ivermektinfølsomme **collier** i 5 x anbefalt dose uten bivirkninger.

Stronghold® Anthelmintikum, insekticid og acaricid. Reseptgruppe C. ATC vet-nr.: QP54A A02. **PÅFLEKKINGSVÆSKE, oppløsning 60 mg/ml til katt: 1 ml inneholder:** Selamektin 60 mg, butylhydroksytoluen. **Egenskaper:** Klassifisering: Selamektin er en semisyntetisk substans som tilhører avermektingruppen. **Virkningsmekanisme:** Forstyrrer ledningsevnen i kloridionkanalene og bryter derigjennom den normale neurotransmisjonen. Påfølgende hemming av den elektriske aktiviteten i nerveceller hos nematoder og i muskelceller hos arthropoder resulterer i paralys og død. **Absorpsjon:** Absorberes gjennom huden og distribueres systemisk i kroppen. Maks. plasma-konsentrasjon nås etter ca. 1 døgn hos katt og etter ca. 3 døgn hos hund. **Halveringstid:** 8 døgn for katt og 11 døgn for hund. **Metabolisme:** Lav grad av metabolisering. **Utskillelse:** Påvises i plasma hos både hund og katt 30 døgn etter påføring av en enkeltdose på 6 mg/kg. **Indikasjoner:** Preparatet kan inngå som del av en behandlingsstrategi for loppeallergidermatitt. **Hund:** Behandling og forebygging av loppeangrep (*Ctenocephalides* spp.), behandling av skabbmidd (*Sarcoptes scabiei*), pelslus (*Trichodectes canis*), øremidd (*Otodectes cynotis*) og voksne stadier av spolorm (*Toxocara canis*), forebygging av sykdom forårsaket av hjerteorm (*Dirofilaria immitis*). **Katt:** Behandling og forebygging av loppeangrep (*Ctenocephalides* spp.), behandling av pelslus (*Felicola subrostratus*), øremidd (*Otodectes cynotis*), voksne stadier av spolorm (*Toxocara cati*) og voksne stadier av hakeorm (*Ancylostoma tubaeformae*), forebygging av sykdom forårsaket av hjerteorm (*Dirofilaria immitis*). **Kontraindikasjoner:** Skal ikke brukes til dyr <6 uker. Skal ikke brukes til syke katter eller katter som er svake og undervektige i forhold til størrelse og alder. **Bivirkninger:** Enkelte tilfeller av mild, forbigående alopeci eller kortvarig og avgrenset iritasjon på applikasjonsstedet kan forekomme. En kort periode med kraftig salivasjon kan forekomme hos katter som slikker i seg store mengder av stoffet. **Forsiktighetsregler:** Brukes kun utvortes på huden. Appliseres i tørr pels, men pelsen kan etter 2 timer våtes eller sjamponeres. Ikke spis, røyk eller drikk ved påføring. Vask hendene etter bruk, fjern ev. søl på huden med vann og såpe. Ved kontakt med øynene, spyles det.

stronghold[®] (selamektin)

KATT:

Øremidd,
pelslus,
lopper,
spolorm,
hakeorm og
hjereteorm.

HUND:

Pelslus,
øremidd,
skabb,
lopper,
spolorm og
hjereteorm.

umiddelbart med vann og lege oppsøkes. Unngå direkte kontakt med behandlede dyr til pelsen er tørr. Håndteres med forsiktighet ved følsom hud eller kjent allergi. Preparatet er brannfarlig og nylig behandlede dyr skal unngå åpen ild eller gnister før pelsen er tørr. **Dosering:** Appliseres på huden ved nakkebasis foran skulderbladene i en dose på 6 mg/kg. **Anbefalt behandlingsperiode:** Ved behandling mot sarcoptes skabb gis 2 engangsdoser med 1 måneds mellomrom. Ved behandling mot pelslus, øremidd, spolorm og hakeorm gis en engangsdose. Ved øremidd hos hund fjernes smuss i ytre øregang ved behandling og hunden undersøkes på nytt etter ca. 30 dager for å vurdere om behandlingen bør gjentas. Som forebyggende beskyttelse mot hjereteorm og loppeangrep gis 1 behandling månedlig i sesongen. Ved loppeangrep vil administrering av preparatet drepe voksne lopper slik at levedyktige egg ikke produseres. **Overdosering/Forgiftning:** 10 ganger anbefalt dose har ikke gitt synlige bivirkninger. 3 ganger anbefalt dose til avlsdyr (hund og katt, begge kjønn), til drektige og lakterende hunddyr med kattunger/valper og 5 ganger anbefalt dose til ivermektinfølsomme hunder av collierase er gitt uten observerte bivirkninger. **Oppbevaring og holdbarhet:** Oppbevares <30°C i uåpnet foliepakning beskyttet mot fuktighet. **Pakninger:** 60 mg/ml: Endosebeholder: Hund: 3 x 0,25 ml, Katt: 3 x 0,25 ml, 120 mg/ml: Endosebeholder: Hund: 3 x 0,25 ml, 3 x 0,5 ml, 3 x 1,0 ml, 3 x 2,0 ml.

Forening for veterinær samfunnsmedisin

FVS

Etter årsmøtet i Trondheim, 16. november 2012 har styret følgende sammensetning:

Leder	Heiko Paulenz
Styremedlemmer	Ida Mathisen, Julie E. Grimstad, Karl Erik Birkeland, Hilde Bremnes
Varamedlemmar	Jorunn Vormeland Dalen, Marit Forbord, Kristian Hoel
Desisorar	Stig Atle Vange og Jarl Inge Alne
Valgkomité	Ole Alvseike, Lise Aanensen, Agnete Lien Aunsmo, Elisabeth Schei Berg

Før årsmøtet i Trondheim, hadde styret følgende sammensetning

Leder	Heiko Paulenz
Styremedlemmer	Erik Georg Granquist, Ida Olsen, Eirik Jacobsen, Hilde Bremnes
Varamedlemmar	Jorunn Vormeland Dalen, Marit Forbord, Gunnlaug Ribe
Desisorar	Stig Atle Vange og Jarl Inge Alne
Valgkomité	Ole Alvseike, Lise Aanensen, Agnete Lien Aunsmo, Elisabeth Schei Berg

DNVs administrasjon har fungert som sekretariat for FVS, ved Ellef Blakstad. Eirik Heggstad har representert DNVs sentral-styre i styret.

Regnskapet føres av DNVs økonomiseksjon og revideres av DNVs statsautoriserte revisor, Grant Thornton Revisjon AS.

Per 31/12-2012 hadde FVS 200 medlemmer, mot 207 året før. Av disse er 36 pensjonister. FVS hadde ved årsskiftet tre æresmedlemmer: Atle Ørbeck Sørheim, Stein Gustavsen og professor Magne Yndestad. I beretningsåret er to medlemmer gått bort. Foreningen har ett innbudt medlem, Tore Høyem. Foreningen har 2 studentmedlemmer. Av FVSs medlemmer

er 42 fritatt for å betale kontingent.

Styret har i beretningsåret 2012 avholdt et fysisk styremøte og 4 telefonmøter, og behandlet 28 saker.

Foreningens virksomhet er ikke av en slik art at den forurensar det ytre miljøet.

ARBEID I STYRET I 2012 jfr. virksomhetsplan 2012

Etterutdanning og kompetanseutvikling

Styret har i løpet av 2012 arbeidet aktivt for å heve kompetansen til veterinærer som jobber med mattrygghet, dyrehelse og dyrevelferd. Etterutdanningskurset har hatt svært god respons, både når det gjelder antall deltakere og tilbakemeldinger i etterkant av kurset. Vårkurset hadde "Mattrygghet og veterinærens rolle" som tema. Det var 33 deltakere.

Det planlagte høstkurset på Gardermoen som skulle handle om beredskap ble avlyst.

Rekruttering av veterinærer til stillinger innen veterinær samfunnsmedisin

Det ble ikke avholdt karrieredag for studenter på NVH i 2012.

Rekruttering av medlemmer til foreningen

En har med god resultat i 2012 fortsatt med å verve nye medlemmer i forbindelse med avvikling av kursene

Profilering, bevisstgjøring og informasjon

Økonomi

Resultatet for 2012 med 12 763 kroner i

overskudd, mot et budsjettregnskap i balanse må sies å være bra.

Kontingent for 2012 ble uforandret med kr 600.

Regnskapet er basert på fortsatt drift.

Internasjonalt arbeid

Jorunn Vormeland Dalen er DNV/FVSs representant i UEVH, som er hygiene/samfunnsmedisinforeningen i den europeiske veterinærforeningen. UEVH har to generalforsamlinger i året.

Prinsippnotater

Det er ikke utarbeidet nye prinsippnotat i beretningsåret.

Akvaveterinærenes forening (AVF)

AVF

Frem til årsmøtet 2012 besto AVFs styre av:

Cecilie Ihle, leder
Solveig Gaasø, styremedlem
Odd Jorulv Skjølberg, styremedlem

Hogne Bleie, Olav Breck og Kristin Ottesen, varamedlemmer

Etter årsmøtet 2012 fikk styret følgende sammensetning:

Leder: Cecilie Ihle
Styremedlem: Solveig Gaasø
Styremedlem: Odd Jorulv Skjølberg

Varamedlemmer:

Hogne Bleie, Olav Breck og Kristin Ottesen.

Desisor:

Karianne Jakobsen.

Valgkomité:

Styret fremmet forslag til ny valgkomité og følgende ble valgt enstemmig:

Medlem: Hege Hellberg
Medlem: Liv Birte Rønneberg
Medlem: Solveig Nygaard

Sekretærer: Ellef Blakstad
Regnskap: DNVs økonomiavdeling
Revisjon: Grant Thornton Revisjon AS

Medlemmer:

122 medlemmer ved årets utgang. Av disse er 6 pensjonister, ett æresmedlem og 1 studentmedlem.
Foreningens virksomhet er ikke av en slik art at den forurenser det ytre miljøet

Styremøter:

Det er holdt 7 styremøter i 2012: 13.02, 5.03, 23.04, 13.07, 18.10, 5.11 og 29.11. Møte 23.4 var et fysisk møte, mens resten av møtene var telefonmøter.

Årsmøte:

29. oktober 2012: Årsmøte under høstkursen på Gardermoen.

To etterutdanningskurs i 2012.

1) 24.4 – 25.4.2012: Vårkurs på Quality airport hotell Gardermoen, 38 ordinære deltakere

2) 29.10 – 30.10.2012: Høstkurs på Thon Hotell, Oslo Airport, Gardermoen 60 ordinære deltakere, Årsmøte.

Deltakelse på møter/aktiviteter:

16.2.2012: Deltakelse på møte mellom Legemiddelindustriforeningen og DNV for å få på plass et sanksjonsinstitutt ved brudd på markedsføringsreglene og unntaksbestemmelsene for legemidler til fisk.

11.5.2012: Møte mellom DNV og FHL: FHL – prosjekt om utvikling av helsedatabase for fisk i oppdrett

August 22: Deltakelse på møte med Havbruksstasjonen, Frøya kommune, NVH og VI.

Oppnevninger fra AVF. Representasjon: Solveig Gaasø og Odd Jorulv Skjølberg var AVFs representanter i programutvalget for høstkursen 2012.

Økonomi

Regnskapsrapporter gjennomgås på styremøtene, slik at styret skal ha god oversikt over regnskapsstatus gjennom året. Resultatet for 2012 er et overskudd på 25 599 kroner.

Regnskapet anses å gi et rettviseende bilde av foreningen og er basert på fortsatt drift

Måloppnåelse i forhold til AVFs virksomhetsplan:

Styret gikk gjennom den tidligere handlingsplanen og plukket på bakgrunn av føringer fra årsmøtet ut saker det prioriteres å jobbe med i 2012/2013:

Målområde 1: AVFs nettforum

Innkallinger til styremøter og referat legges heretter ut på lukkede sider på nettforumet. Det er enighet i styre om å jobbe for å øke aktiviteten på nettforumet.

Målområde 2: Synliggjøring i forhold til aktører og instanser

Oppfølging av arbeidet med markedsføring av legemidler til fisk må prioriteres.

Målområde 3: Profilering av AVF i forhold til veterinærstudenter

Informere om AVF overfor utenlands- og NVH-studenter. Sørge for at veterinærstudenter har tilgang til AVFs nettforum.

Målområde 4: Fokus på yrkesetikk og kollegiale forhold

Arbeide videre med å lage et standardformular/krav til innhold i besøksrapporter etter helsekontroll i oppdrettsanlegg. Standarden legges ut på AVF's nettforum.

Målområde 5: Etterutdanning

Planlegge og gjennomføre 2 etterutdanningskurs i året. 2 kurs gjennomført i 2012. I tillegg er det gjennomført 1 kurs i fiskevelferd for brønnbåtmannskaper på oppdrag for Fraktefartøyenes rederiforening. Arbeide for å bedre/fremme spesialistutdanningen innen akvakultur.

Målområde 6: Faglige artikler

Drøfte eventuelt samarbeid med Fiskehelseforeningas blad «Fiskehelse». Enighet om primært å satse på mer fiskehelsestoff i NVT, gjerne som lavterskelsartikler å la «For og fra praksis».

Målområde 7: Samarbeid med Fiskehelseforeningen.

Det er ønskelig fra begge parter at også Fiskehelseforeningen samarbeider med AVF om kursene vi ønsker å arrangere, herunder også kurset under veterinære fagdager. Vi har blitt enig om å lage en intensjonsavtale med kjørerregler for samarbeidet mellom foreningene. Intensjonsavtalen skal inneholde punkter om samarbeid rundt:

- Fagkurs, 2 ganger i året. Hver av foreningene foreslår 2 representanter til programutvalgene.
- AVF står for gjennomføringen av kursene, mens Frisk fisk konferansen gjennomføres av Fiskehelseforeningen.
- Ett årlig samarbeidsmøte i forbindelse med vårkursen.
- Ved høringer skal styrene ha kontakt og eventuelt samordne uttalelser.
- Jobbe for mer faglig info om fisk i fiskehelsebladet og Veterinærtidsskriftet.

Årsberetning for Smådyrpraktiserende veterinærers forening (SVF)

SVF

SVF er en særforening under Den norske veterinærforening (DNV). SVF har som formål å ivareta faglige, fagpolitiske, kollegiale og sosiale interesser for smådyrpraktiserende veterinærer.

Frem til årsmøtet i 2012 besto styret av Anne Torgersen leder, Christian Mæland nestleder, Trine Marhaug, Eva Egeberg (innvalgt ved årsmøtet 2011) og Clara Osnes Jalland. Halvor Øiestad og Jannicke Jæger (innvalgt ved årsmøtet 2011) var medlemmer.

Nytt styre ble valgt på årsmøte lørdag 5. november 2012. Leder, Anne Torgersen ble enstemmig gjenvalgt. Styremedlemmene Eva Egeberg og Trine Marhaug var ikke på valg.

Clara Jalland ble gjenvalgt og Vigdis Rædergård ble enstemmig innvalgt som nytt styremedlem til erstatning for Christian Mæland som hadde frasagt seg gjenvalg.

Desisor, Christian Mæland ble valgt ved akklamasjon.

Halvor Øiestad ble enstemmig gjenvalgt som varamedlem og Hanne Marthe Andreassen ble innvalgt som nytt varamedlem.

Styret forutsetter at fortsatt drift er tilstede.

Valgkomité

Valgkomité:

Leder: Martine Lund Ziener

Medlem: Synnøve Glavin

Medlem: Bente Akselsen

Varamedlem: Eyvind Arntzen

Alle ble enstemmig gjenvalgt.

Desisor

Carsten Glindø

Administrasjon

Ellef Blakstad er SVFs faste sekretær. SVFs regnskaper er ført av DNVs regnskapsav-

deling. Regnskapene revideres av revisjonsfirmaet *Grant Thornton Revisjon AS*.

Medlemmer

Per 31/12/12 hadde SVF 503 yrkesaktive medlemmer som betaler medlemskontingent. 16 pensjonistmedlemmer, 5 æresmedlemmer og 25 studentmedlemmer betaler ikke kontingent.

Det har vært en jevn økning i antall medlemmer de siste årene i SVF. Styret ønsker i henhold til virksomhetsplanen å sikre en god rekruttering av nye medlemmer. Ved utmelding av foreningen vil DNVs sekretariat forespørre medlemmet automatisk om årsak til utmeldelse fra foreningen.

Æresmedlemmer

Jorunn Grøndalen, Kristian Lande, Tor Lie Ulstein, Torunn Knævelsrud og Petter Heim er SVFs æresmedlemmer.

Møtevirksomhet

I beretningsåret har SVFs styre holdt 11 ordinære styremøter og to medlemsmøter, inklusive ett årsmøte.

Det er kun vært behov for varamedlemmer på 2 styremøter i 2012.

Det er blitt behandlet 108 saker. Enkelte saker er blitt behandlet i flere styremøter. Det ble avholdt ett møte med SVF, DNVs sentralstyre og TUD. Fremtidig organisering av TUD, ansettelse av leder i TUD og system for avlønning og tilsyn ble diskutert.

Referatsaker har hatt eget saksnummer og inkluderer en del orienteringssaker. Det blir laget oppgaveliste etter hvert styremøte hvor pågående saker står oppført med ansvarlig person som fører saken og med frister for fullføring. Oppgavene følges, oppdateres og sluttføres når sakene er ferdigbehandlet.

Listen gjør pågående saker mer oversiktlig å arbeide med.

Handlingsplanen

Handlingsplanen for SVF ble for første gang utarbeidet i 2001. Lovendringene vedtatt på Årsmøtet i 2001 forplikter styret til å legge frem sin handlingsplan. Styret har i 2012 arbeidet ut fra handlingsplanen som ble godkjent på årsmøtet 2011. Handlingsplanen for 2013 er lagt tilgjengelig på SVFs Forum.

Handlingsplanen for 2013 vil være styrets arbeidsredskap fram til årsmøtet i 2013 som avholdes 2 november. Styret oppfatter handlingsplanen som dynamisk, og ønsker innspill fra medlemmene.

Økonomi

Regnskapsrapporter gjennomgås på styremøtene, slik at styret skal ha god oversikt over regnskapsstatus gjennom året. Resultatet for 2012 er et overskudd på 91 028 kroner

Regnskapet anses å gi et rettviseende bilde av foreningen og er basert på fortsatt drift.

Internkontroll

Det ble ikke avholdt et ordinært styreseminar i januar. Det ble avholdt et styremøte. Dette var grunnet kun ett nytt styremedlem, få styresaker og dermed tid til å orientere det nye styremedlemmet tilfredsstillende i løpet av ett møte.

Smådyrpraktikeren og SVFs diskusjonsforum på internett

Smådyrpraktikeren

Smådyrpraktikeren ble ikke utgitt i løpet av 2012 grunnet mangel på redaktør og tilgang på aktuelt stoff fra medlemmene. SVF har, derimot, blitt gitt faste sider i annet hvert nummer av Norsk veterinærtidsskrift som foreningen kan disponere for fagstoff og annet materiale som er av interesse for SVFs medlemmer.

Det ble vedtatt på årsmøtet at SDP blir lagt ned og SVF fortsetter med å samle stoff til sidene i NVT. SVF skal finne en person som har interesse for å samle inn stoff

til disse to sidene og være en kontaktperson til NVTs redaksjon. Denne personen skal honoreres med 12000 NOK per år.

SVFs diskusjonsforum på internett

DNVs nettsider ble oppdaterte og fikk et nytt format. Det har vært kommentarer fra medlemmer i SVF som savner en del funksjoner som var tilstede på den gamle utgaven. DNV har jobbet med å utbedre enkelte punkter.

Forum har også i 2012 fungert som et faglig diskusjonsforum, og om det ikke prosentvis er så mange av de registrerte medlemmene som deltar aktivt i debatten er det stadig diskusjon om aktuelle temaer på Forum.

Medlemskap i DNV er en forutsetning for ordinær tilgang til SVFs Forum på nett. Christian Mæland fungerte som administrator frem til omlegging av DNVs hjemmesider i mai 2012. Administratorer har ikke redaksjonelt ansvar. Det redaksjonelle ansvaret ligger hos DNVs informasjonssjef. Styret har utarbeidet og publisert et informasjonsskriv om nettskikk som ligger tilgjengelig for medlemmene på Forum.

SVFs hjemmesider

Styret har ikke lagt mye arbeid i hjemmesidene i 2012 på grunn av at DNV har jobbet med omlegging av nettsidene. SVF vil vektlegge disse sidene i 2013, nå som de nye nettsidene er ferdige.

SVFs faglige og vitenskapelige fond

Fondet har i 2012 vært bestyrt av fire personer som alle er medlemmer av Smådyrpraktiserende veterinærers forening. Christian Mæland (leder) og Monica Folland (styremedlem) er oppnevnt av Smådyrpraktiserende veterinærers forenings styre. Marianne Langeland (styremedlem) er oppnevnt av Norges veterinærhøgskole. Torill Moseng (styremedlem) er oppnevnt av Den norske veterinærforening. Styret har en funksjonstid på tre år.

Økonomi

DNVs Tilsynsutvalg for Dyreklinikker (TUD) – Årsrapport 2012

Medlemmer

Tilsynsutvalget har i 2012 hatt følgende medlemmer: Martin Kaldahl, Elise Lium (fratrådt i 2012), Wenche Nergaard, Eva Kristin Sjøberg og

Stein Istre Thoresen (leder). Harald Small kom inn i utvalget helt på slutten av 2012.

Tilsynsaktivitet

År	Antall tilsyn
2000	6
2001	5
2002	8
2003	8
2004	7
2005	12
2006	6
2007	10
2008	10
2009	5
2010	6
2011	9
2012	9
Sum:	100

I 2012 har det vært gjennomført 9 tilsyn, hvorav 5 førstegangs tilsyn, 0 annengangs tilsyn, 2 tredjengangs tilsyn og 2 fjerdegangstilsyn. Fem smådyrklinikker, «PetVett Bergen Dyreklinikk», «Porsgrunn Dyreklinikk», «Tromsø Veterinærseksenter», «Venn- esla Dyreklinikk» og «Vetsentrum Hamar» ble godkjent for første gang i 2012. Per 31/12 2012 er 38 smådyrklinikker godkjent av DNV. Ingen klinikk har mistet eller etter eget ønske gått ut av ordningen i 2012.

Rådgivning

En stadig viktigere oppgave for tilsynsutvalgets medlemmer er rådgivning til smådyrklinikker som enten har en klar målsetting om å oppnå godkjenning eller som ønsker å diskutere driftsendringer men som (foreløpig) ikke har ambisjoner om å oppnå godkjenning. Det er en klar økende tendens til større interesse for godkjenningsordningen blant smådyrklinikker med fem nye smådyrklinikker godkjent i 2012.

Endringer i tilsynskriteriene

I 2012 har Tilsynsutvalget arbeidet med forslag til endring av godkjenningskriteriene for å kunne legge større vekt på kompetanse og kompetanseutvikling ved DNV godkjente smådyrklinikker. Forslag om endringer i tråd med dette, både for førstegangsgodkjenninger og regodkjenninger, ble oversendt SVF og DNV som godkjente disse i 2012 og som får gyldighet fra 2015. Informasjon om slike endringer vil bli formidlet i Norsk veterinærtidskrift nr. 1/2013.

Stein Istre Thoresen (sign.)

Leder, DNVs Tilsynsutvalg for Dyreklinikker

Fra 1. januar 2013 er hele ansvaret, inkludert det økonomiske, for TUD overtatt av DNVs sekretariat.

Møte mellom særforeningene og DNVs sentralstyre

Representantskapsmøte ble avholdt på Gardermoen 29. og 30. november. SVF hadde meldt frafall den første møtedagen grunnet sykdom. Ett styremedlem var tilstede på den andre møtedagen.

Samarbeid med DNV-N

SVF og DNV-N er i jevnlig kontakt i forbindelse med vaksaken. Samarbeidet er godt. Det er besluttet at SVF skal invitere representanter fra DNV-N og DNV-A til minimum ett styremøte per år.

Representasjon fra SVF til Union of European veterinary practitioners (UEVP) i FVE

FVE er de europeiske veterinærforeningers overbygningsorganisasjon, og arbeider aktivt inn mot EUs systemer i mange saker som berører veterinærene. Det avholdes 2 møter i året, hvor det både er møter i FVEs underorganer (UEVP, UEVH, EASVO og FEVIR) og i hovedorganisasjonen. 36 medlemsland med 41 veterinære organisasjoner er representert og representerer til sammen 200 000 veterinærer. Følgende viktige saker som det arbeides med kan nevnes: felles europeiske retningslinjer for vaksinerings, ulovlig import av hunder, ID merking og registrering av dyr.

Torill Moseng er oppnevnt av SVF til å representere foreningen i UEVP.

SAKER SVF HAR SENDT VIDERE TIL SENTRALSTYRET

SVF har uttalt seg i forhold til organisering og ansettelse av leder for TUD. Denne saken ble sendt til sentralstyret med SVFs anbefaling at sentralstyret skal overta det økonomiske og organisatoriske ansvaret for TUD. Derfor bortfaller TUD på SVFs budsjett for 2013.

Prinsippnotater som utarbeides av styret sendes til sentralstyret for kvalitetssikring og godkjenning før notatet blir lagt ut på forum.

DIVERSE SAKER BEHANDLET AV STYRET

Prinsippnotat (Policy Paper)

SVF har etter innspill fra sentralstyret og sekretariatet utarbeidet flere prinsippnotat. Det har vært et ønske om at foreningen utarbeider prinsippnotat om ulike

saker vi er opptatt av og der vi ønsker å profilere vårt syn.
Prinsippnotat gjenspeiler organisasjonens syn i ulike saker og det kan best oversettes med "Dette mener SVF om..."

SVF jobber videre med dette og selv om det er ingen prinsippnotat under bearbeidelse per dags dato, er dette jevnlig under vurdering.

I 2012 ble det sendt to prinsippnotat til Sentralstyret: Avlivning av friske dyr/kjæledyr og Kastrering av hund.

Sentralstyret godtok ikke notat om avlivning av friske dyr.

Samarbeid om etterutdanning med NVH

Det jobbes nå for å gjøre samarbeidet med SVF og SEVU bedre for å unngå at det arrangeres kurs for samme målgruppe for tett opptil hverandre. Dette har funget bra i 2012.

Bedring av inntektsnivå i smådyrpraksis.

I følge handlingsplanen er dette noe styret har på agendaen kontinuerlig. Det skal fortsettes med å ha forelesninger på høstkurset hvert år som har dette og verdigrunnlag, kollegialitet med mer som tema.

SAMARBEIDE MED INTERESSE-ORGANISASJONER

Norsk Huskattforening

SVF har samarbeidskontakt med Norsk Huskattforening ved deres leder. Trine Marhaug er SVFs kontaktperson. Trine Marhaug har ikke vært på noen møter i 2012.

NRR - Norske Rasekattklubb Riksforbund

Trine Marhaug er SVFs kontaktperson. Trine Marhaug har ikke vært på noen møter i 2012.

NKK - Norsk Kennel Klubb

Leder i SVF og fagsjefen i DNV sitter i samarbeidsrådet mellom DNV og NKK. NKK og SVF er i samtaler om utarbeidelse av en ny ordning for patella attest utskrivning.

Dyrebeskyttelsen Norge

Dyrebeskyttelsen, SVF og Dyreidentitet, med flere aktører innen næringen igangsatte en landsomfattende kampanje i mai 2012 som fokuserte på god kattehelse,

øke fokus på ID merking, kastrering, parasittbehandling, forsikring, vaksinerings. Målet var å øke bevisstheten rundt helsearbeid på katt.

Responsen på kampanjen var positiv til en sentralt organisert landsomfattende kampanje, men klinikkene var mindre fornøyd med reklamematerialet utarbeidet av Dyreidentitet.

Klinikkene ytret ønske om mer nøytral kampanjemateriale og heller bruke konseptet Catwoman og Wolfman i media. Dette er evaluert sammen med SVFs styre og Dyreidentitets daglige leder Gudbrand Vatn med sikte på en ny kampanje i 2013.

Dyreidentitet/DI

Saker som er blitt diskutert mellom SVF og DI er:

Samarbeidet mellom Dyreidentitet og Gjensidige har fortsatt i 2012 og SVF inviterte representanter fra Agria og Gjensidige til å delta på årsmøtet og holde hvert sitt innlegg for å informere medlemmene ytterligere rundt deres tilbud.

Dyreidentitet har vært i dialog med Svenska Djursjukhusforeningen og Jordbruksverket i Sverige om videre fremdrift med ajourføring av diagnoseregister. Diagnoseregisteret som er ferdig oversatt og utarbeidet er, i et møte med SVF, DNV og DI bestemt skal ligge under Dyreidentitet/DNV.

Hospiteringsordningen med NVH og finansiert gjennom Dyreidentitet er i gang og det var en spesialistkandidat på NVH i 2012.

KURSVIRKSOMHET

SVFs vårkurs

Vårkurset ble avholdt i mars, i Bergen med 76 deltakere.
Temaet var Dermatologi.

Praktisk kurs i halthetsdiagnostikk på hund og katt : 2 modul kurs. Første modul i mai 2012, andre modul i oktober 2012. Begge kurs ble holdt på NVH med 35 deltakere.

SVFs høstkurs

Kursledelse var Anne Torgersen, Christian Mæland og Trine Marhaug.

Dette var første kurs med kongress for-

mat. Temaer var: obstetrikk/ reproduksjon, geriatri, sportsmedisin med ernæring som en rød tråd. Parallell sesjoner med totalt 124 deltakere
Evaluerings etter kurset var veldig positivt og SVF planlegger derfor å gjenta denne formen for kurs på høstkurset i 2013.

Foredragsholdere

Alain Fontbonne, Olivier Levionnois
Thomas Sissener, Ian Ramsey
Nonja Fiakpui, Jerry Vancek og Mette Berendt.

Videre planlagte kurs for 2013 er:

Vår: Veterinære fagdager, Trondheim.
Smådyrseksjon med tema: Katt, medisin og kirurgi

Høst: Praktisk cytologi
Høstkurs: Kongress format med hovedtema Mage-tarm traktus: hund og katt fra munn til hale.

FECAVA

SVFs representasjon i Federation of European Companion Animal Veterinary Associations (FECAVA)

SVF er medlem av FECAVA.
President i FECAVA er nå Simon Orr, UK. SVFs representant til FECAVA ble gjenvalgt på årets årsmøte og sitter dermed i ytterligere 4 år. Representanten er Stein Dahl. Han deltok på møter i Barcelona og Birmingham.

Saker FECAVA har arbeidet med er:

- Arbeidsgruppe for Hygiene har utgitt en poster som SVF har oversatt og lagt ut på hjemmesidene.
- Involvert i ACOVENE- europeisk akkrediteringsorgan for utdanningsinstitusjoner innen dyrepleie.
- Dyrevelferd
- Etter og videreutdanning av veterinærer og dyrepleiere
- Utvikling av EJCAP- er nå blitt en online publikasjon.

WSAVA

SVFs representasjon i World Small Animal Veterinary Association (WSAVA) Rapport WSAVA 2012

SVF er en av 76 medlemsforeninger i WSAVA, som til sammen representerer mer enn 70.000 smådyrveterinærer. Det holdes årlige møter hvor alle medlemsforeningene er representert. Representant for SVF er Ellen Bjerkås. SVF støtter veterinærforeningen på Cuba med et fast beløp

gjennom WSAVAs utviklingsprogram.

WSAVA Vision: WSAVA is dedicated to the continuing development of global companion animal care.

WSAVA Mission: To foster the exchange of scientific information between individual veterinarians and veterinary organisations

President: Jolle Kirpenstein, Nederland
President-Elect: Colin Burrows, USA

Videreutdanningsprosjektet under ledelse av David Wadsworth fortsetter å være et hovedfokus.

Dyrevelferdsgruppen ledet av Ray Butcher og Roger Clarke organiserer dyrevelferdsseminaret årlig.

Det finnes også følgende grupper:

Vaccine Guideline Group
Renal Standardization Group
Hereditary Diseases Committee

Fremtidige kongresser:

2013: Auckland, New Zealand
2014: Cape Town, South Africa
2015: Bangkok, Thailand

Årsberetning for Hestepraktiserende veterinærers forening (HVF)

HVF

Frem til årsmøte 2012 bestod styret av følgende medlemmer:

Leder: Lars Olaf Moen

Styremedlemmer: Lars Stokke, Lene Barlie

Varamedlemmer: Anne Ramberg, Nina

Flåskjær, Jan Olav Berget

Desisor: Ole Einar Sem

Valgkomite: Lise Westergren (leder),

Oddvar Enerstvedt, André Løkken

Årsmøtet ble avholdt på Rikstotoklinikken Bjerke AS fredag 26. oktober 2012. Det var 22 medlemmer inklusive styret til stede.

Årsmøtet valgte følgende styre:

Leder: Lars Olaf Moen

Styremedlemmer: Lars Stokke, Lene Barlie

Varamedlemmer: Jens Grosvold Julsrud,

Kristin Brækken, Anne Ramberg

Desisor: Ole Einar Sem

Valgkomite: Oddvar Enerstvedt, Geir

Haugerud, Idun Rosenfeldt (Lise

Westergren – vara)

Etterutdanning

Vårkurs 2012:

Tannbehandling og tannhelse hos hest, NVH, Oslo.

Tema:

Tannbehandling og tannhelse hos hest

Programutvalg: Lars Stokke, Lise

Westergren, Geir Haugerud

Foredragsholdere: Professor Paddy Dixon og Neil Townsend

Deltagere: 49

Kurset hadde fokus på å øke kompetansen om aktuelle tannlidelser på hest.

Høstkurs 2012:

Haltheter i praksis, Rikstotoklinikken Bjerke AS, Oslo

Tema:

Teoretisk og praktisk halthets diagnostikk.

Programutvalg: Lars Olaf Moen, Arne

Holm, Lene Barlie

Foredragsholdere: Arne Holm, Britt Helen Lindheim. Flere erfarne hestepraktikere fungerte som veiledere i den praktiske delen.

Deltagere: 41

Kurset hadde som hovedmål å demonstrere systematisk halthetsdiagnostikk.

Kurset var vellykket og det ble ytret ønske om flere slike kurs.

Høstkurs 2012:

Høstkurset ble holdt i samarbeid med PVF i Sola, Stavanger 12.-13. oktober 2012.

Tema:

Akutt hestepraksis og smådyrpraksis for

deltakere i klinisk vakt.

Programutvalg: Ellef Blakstad

Foredragsholdere: Siv Hanche-Olsen, Lars Olaf Moen, Carl Fredrik Ihler på tema hest.

Deltagere: 41

Kurset hadde fokus på akutte tilstander hos hest og smådyr som veterinærer i klinisk vakt kan møte på.

Omstrukturering av HVF:

Styret arbeidet videre med å få en 20 % stilling inn i HVF. Lene Barlie jobbet i stillingen i en periode.

Alternative behandlere

En komité bestående av Arne Holm, Lise Westergren og Jan Gravning ble oppnevnt for utredning av mulige samarbeidspartnere for hestepraktiserende veterinærer.

Årsberetning for Produksjonsdyrveterinærers forening (PVF)

PVF

På PVFs årsmøte 2011 ble Trond A. Braseth gjenvalgt til leder, Jan Inge Holøymoen og Andre Martinussen gjenvalgt som styremedlemmer og Erik Granquist valgt inn som nytt styremedlem for Torunn Rogdo.

Erik Granquist ble valgt inn for de neste to årene.

Etter styrets første møte i mars 2012, ba Erik Granquist seg fritatt fra styrevervet av personlige årsaker. Dette ønsket ble imøtekommet av styret og varamedlem Ingeborg Haugli ble tatt inn i styret som fullverdig styremedlem.

Under PVFs årsmøte for 2012, som ble avholdt i forbindelse med høstkurset på Sola 12. oktober, stod Trond Braseth og Andre Martinussen på valg. Styret var representert ved Andre Martinussen, som ble valgt til møteleder. Tilstede fra DNVs sekretariat var Ellef Blakstad, som ble valgt til referent. Det var 7 øvrige PVF-medlemmer tilstede under årsmøtet.

Årsmøtet fulgte valgkomiteens innstilling og valgte Trond Braseth til styreleder for ett nytt år. Line Øvernes Mørch ble valgt inn som nytt styremedlem for en toårsperiode. Da Ingeborg Haugli ikke ønsket å fortsette som styremedlem, ble Andre Martinussen valgt inn som styremedlem for ett år som substitutt for Erik Granquist. Som varamedlemmer ble

Knut Ingolf Dragset og Ingeborg Haugli begge valgt for ett år.

Helge Njøsén ble valgt som desisor for ett år.

Ståle Brattgjerd ble gjenvalgt som leder av valgkomiteen for ett år, mens Siri Skagestad og Silje Normann begge ble valgt som medlemmer av valgkomiteen for ett år.

Per 31.12.2012 hadde PVF 422 ordinære medlemmer. I tillegg var det 10 studentmedlemmer og 34 pensjonerte medlemmer.

Styret har behandlet til sammen 18 saker på to telefonmøter og ett fysisk møte i løpet av 2012. Det siste møtet ble avholdt med det nye styret 21. november 2012.

Etterutdanning

Vårkurset ble arrangert på Gardermoen 15.-16. mars og var delt inn i to avdelinger, med mulighet for å delta kun på en av disse. Det var over 80 deltakere og av disse deltok de fleste begge dagene. Kurset

tok for seg aktuelle problemstillinger rundt AMS (automatiske melkesystemer) på dag 1, samt terapianbefalinger på produksjonsdyr og aktuelle lidelser hos smådyr, som man kan forvente å treffe på i forbindelse med klinisk vakt, på dag 2.

PVFs høstkurs, som ble arrangert på Sola i midten av oktober, hadde cirka 35 deltakere. Tema for kurset var "Akuttpraksis på smådyr og hest". Målgruppen for dette kurset var særlig de som deltar i den offentlige kliniske vaktordninga, og målsettinga var å gi økte kunnskaper om akutte tilstander hos smådyr, samt akutte hovlidelser og kolikk hos hest.

Kurset i "Drektighetsundersøkelse og seksuell helsekontroll på storfe" som tidligere er blitt arrangert en rekke ganger, ble etter et opphold i 2011, på nytt arrangert på Jæren i november 2012. Det deltok 14 kolleger på dette kurset, som har et maksimalt deltakertall på 18.

Sentrale saker behandlet av styret

Liste over aktuelle tilstander en kan forvente å møte hos produksjonsdyr på vakt

Styret har på oppfordring fra sentralstyret, jobbet med å utarbeide en liste over de sykdommer og problemstillinger hos produksjonsdyr som en kan forvente å møte og bør kunne takle på klinisk vakt. Styret mener at listen ikke skal være en minstekravliste, men derimot en veiledning til vaktmedtakere. Det er etter styrets oppfatning ikke vår oppgave å stille faglige minstekrav til kolleger i klinisk vakt.

Revisjon av norsk-svensk Diagnoseregister

Det ble i løpet av høsten 2012 satt i gang et arbeid med å revidere det felles norsk- svenske diagnoseregisteret. Faglig prosjektansvarlig for dette arbeidet er Professor Stein Istre Thoresen. På norsk side ble det satt sammen en ekspertgruppe bestående av Prof. Thoresen, Lene Barlie fra HVF, Eva Egeberg fra SVF og Trond Braseth fra PVF. Arbeidet startet med et møte i DNVs lokaler den 1. september 2012. Arbeidet har vist seg å være arbeidskrevende, og ekspertgruppen har jobbet seg gjennom og diskutert hvert enkelt kapittel per e-post. Arbeidet fortsetter utover i 2013.

Deltakelse på sentrale møter

Jan Inge Holøymoen deltok i slutten av september på workshop om håndtering av C-sykdommer. Denne workshopen ble arrangert av Helsetjenesten for storfe i Oslo, og hadde spesielt fokus på smittsom diaré hos storfe forårsaket av coronavirus.

Trond Braseth deltok som eneste representant fra styret på Representantskapsmøtet i DNV. Dette ble avholdt på Gardermoen i november 2012.

Delegat til UEVP

Trond Braseth, som av styret er utnevnt som PVFs utsending til UEVP, har deltatt på to UEVP-/ FVE-generalforsamlinger henholdsvis i Amsterdam i begynnelsen av juni, og Brussel i november 2012.

Stipend til videreutdanning

Det er ikke delt ut stipender til spesialisering og faglig fordypning i 2012.

Kompetanseutvikling innen seksuell helsekontroll og drektighetsundersøkelse hos storfe

Det årlige kurset i "Drektighetsundersøkelse og seksuell helsekontroll hos storfe", ble igjen arrangert på Jæren i november 2012.

Praksisnytt

PVF sitt medlemsblad Praksisnytt, kom i 2012 med tre utgaver. Hovedredaktør og samordner er Per Nordland. Fagredaktører er Knut Karlberg (gris), Marit Johanne Apeland (småfe) og Jan Inge Holøymoen (storfe). Redaksjonskomiteen har avviklet telefonmøter etter behov.

Praksisnytt sendes ut til alle medlemmer av PVF. I tillegg er det 83 personer/ institusjoner som abonnerer på Praksisnytt.

Oslo, 9.juni 2013

Trond A. Braseth
Line M. Øvernes
Jan Inge Holøymoen
Andre Martinussen

Aqui-S

sedasjonsmiddel til fisk

For skånsom og effektiv
pumping, transport og behandling

scanvacc.com

AQUI-S^{VET}

Sedasjons- og anestesimiddel til atlantisk laks og regnbueørret. Konsentrat til behandlingsløsning.

Virkestoff: Isoeugenol 540 mg/ml.
Hjelpestoff: Polysorbat 80 (emulgator).

Indikasjoner

For sedasjon og anestesi av atlantisk laks og regnbueørret i forbindelse med håndtering (sortering, flytting, transport, telling av lakselus, stryking av stamfisk) og ved vaksinerings.

Kontraindikasjoner

Ingen.

Spesielle advarsler

Fisk bør ikke utsettes for stress umiddelbart før preparatet brukes. Nivå av oksygen i bad for sedasjon / anestesi må overvåkes kontinuerlig. Det anbefales minimum oksygenkonsentrasjon på 7 mg/l når preparatet brukes.

Dosering og tilførselsvei

Sedasjon: 2-5 mg isoeugenol/l, avhengig av ønsket sedasjonsdybde. Maksimal eksponeringstid 5 timer.

Anestesi: 10-14 mg isoeugenol/l, avhengig av ønsket anestesisdybde. Maksimal eksponeringstid: 15 minutter.

Data indikerer at tid til ønsket sedasjon / anestesi reduseres med økende vanntemperatur.

Det anbefales å lage stamløsning ved å fortynne preparatet 1:10 i vann. Stamsløsning ristes godt for å sikre en homogen, melkehvitt løsning.

Ønsket mengde stamløsning tilsettes badet for sedasjon / anestesi.

Det anbefales å teste ut dosering på et mindre antall representativ fisk.

Antall ml Aqui-S som tilsettes tanken avhengig av anslått vannvolum og ønsket konsentrasjon

Overdosering

Overdosering vil medføre nedsatt eller opphørt respirasjon med påfølgende økt risiko for hjertestans og dødelighet. I tilfelle overdosering må fisk umiddelbart overføres til friskt vann som sikrer perfusjon (gjennomskylling) av gjellene inntil normal respirasjon er gjenopprettet.

Særlige forholdsregler ved bruk hos dyr

Kontinuerlig kontroll av nivå av sedasjon / anestesi anbefales for å unngå overdosering. Sikkerhet ved bruk av preparatet < 4 °C og > 15 °C er ikke dokumentert. Generell forsiktighet bør utvises ved håndtering av fisk ved lave temperaturer, da dette øker faren for vintersår. Generell forsiktighet bør utvises ved håndtering av fisk ved høye temperaturer, da dette vil øke faren for mangelfull oksygenering og for sykdomsutbrudd.

Særlige forholdsregler for personer som gir veterinærpreparatet til dyr

Ved utilsiktet inntak, gi strakt inntil to glass vann eller melk, søk straks legehjelp og vis legen pakningsvedlegget eller etiketten. Ved søl på hud, vask med såpe og skyll med rikelige mengder vann. Isoeugenol kan gi hudirritasjon og allergiske hudreaksjoner. Søk legehjelp dersom hudirritasjon / allergisk hudreaksjon vedvarer. Personer med kjent hypersensitivitet overfor isoeugenol bør unngå kontakt med veterinærpreparatet. Personlig beskyttelsesutstyr som beskyttelsesbriller, hansker og egnede klær bør brukes ved håndtering av veterinærpreparatet. Søl av preparatet på utstyr må skylles av for å redusere risiko for utilsiktet kontakt. Arbeidsområdet må ha god ventilasjon.

Tilbakeholdelsestid

Slakt: 2 døgngrader.

Farmakodynamiske egenskaper

Som for andre anestesimidler er eksakt virkningsmekanisme ikke helt klarlagt. Det er vist at isoeugenol har neuro-muskulære blokkerende egenskaper hos rotter. Studien indikerte blokkering av nikotin-reseptorer i nervesystemet. Det er sannsynlig med en lignende virkningsmekanisme også hos fisk. Den raske oppvåkning når eksponering avsluttes, indikerer en rask eliminering av isoeugenol, og viser at virkningsmekanismen er reversibel.

Farmakokinetiske opplysninger

Isoeugenol absorberes over gjellene og transportere til nervesystemet via sirkulasjonen.

Miljøegenskaper

Isoeugenol kan være skadelig for organismer som lever i vann. Ved konsentrerte utslipp i vann må tilstrekkelig fortynning i resipienten sikres. Det må være en betydelig vannstrøm for å sikre fortykning og spredning av store volumer. Isoeugenol ansees lett nedbrytbart i vann. Relevante data indikerer lav eller ingen bioakkumulering i næringskjeden. Polysorbat 80 brytes ned langsommere i vann men ansees å ha lite potensiale for bioakkumulering. Polysorbat 80 anses å ha en akseptabel miljøpåvirkning hvis benyttet i henhold til produktinformasjon.

Holdbarhet

- Holdbarhet i uåpnet salgspakning: 3 år.
- Holdbarhet etter anbrudd: 18 måneder.

Stamløsning av veterinærpreparatet skal brukes samme dag som den er laget.

Oppbevaringsbetingelser

- Beskyttes mot frost
- Oppbevares i original beholder
- Hold beholderen tett lukket
- Oppbevares tørt
- Beskyttes mot direkte sollys

Forpakning

HDPE plast beholder med HDPE plast skrukork, 1000 ml.

Deposering av ubrukt preparat

Ubrukt legemiddel, legemiddelrester og emballasje skal avhendes i overensstemmelse med lokale krav.

Vann og vassdrag må ikke kontamineres med AQUI-S vet., da preparatet kan være skadelig for fisk og andre vannlevende organismer.

Årsberetning 2012

Den norske veterinærforening med egne fonds

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

(Beløp i hele tusen)

	Noter	2012	2011
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tortter, bygninger og annen fast eiendom	10	Kr 7 458	7 045
Driftssaker, inventar, kottormaskiner og lignende	10	141	153
Sum varige driftsmidler		7 599	7 197
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer i Dyridentist AS		160	150
Obbligasjoner, aksjefond og aksjer	11	2 757	3 078
Sum finansielle anleggsmidler		2 917	3 228
Sum anleggsmidler		10 516	11 025
Omløpsmidler			
Varer		7	10
Fordringer		1 312	1 401
Kundefordringer		869	181
Mellomregning særforeninger		2 351	1 844
Andre fordringer		4 531	3 426
Sum fordringer			
Investeringer		443	321
Andel omløpsmidler Samlet K5	1		
Kontanter og bankbeholdning	13	2 574	2 803
Sum omløpsmidler		7 955	6 550
Sum eiendeler		18 061	17 586

Den norske veterinærforening med egne fonds

Resultatregnskap for perioden

1. januar til 31. desember

(Beløp i hele tusen)

	Noter	2012	2011
Driftsinntekter			
Kontingenter og medlemskap	2	10 311	9 935
Abonnementinntekter	3	2 738	2 597
Annonse- og utstillingsinntekter		2 218	3 038
Kursinntekter		4 011	4 282
Diverse tilskudd og inntekter	4	1 909	1 601
Inntekter samlet	1	556	541
Sum driftsinntekter		21 744	21 994
Driftskostnader			
Personalkostnader sekretariat	5	8 594	8 090
Gjeldgjeng tilfellsvalgte	5	1 344	1 340
Fremmede tjenester	6, 7	1 590	1 753
Reise Oppholds- og kurskostnader	8	4 892	5 572
Produksjon idsskrift		1 070	1 071
Kontorhold		1 671	1 464
Kontingenter		720	729
Avskrivninger	10	277	234
Andre kostnader	9	122	118
1 % av kontingent til stemifond	2	101	97
Kostnader samlet	1	733	1 855
Sum driftskostnader		21 518	22 324
Driftsresultat		226	(330)
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		266	162
Finanskostnader		130	241
Netto finansresultat		167	(79)
Ordinært resultat før skattekostnad		393	(409)
Skattekostnad på ordinært årsresultat	15	0	0
Årsresultat		393	(409)
Overføringer			
Overført annen egenkapital		393	(409)
Sum overføringer		393	(409)

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2012

6. Godtgjørelse til revisor (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Løpelig revisjon	221	188
Andre revisjonskostnader	53	19
Satt i tillegg	8	8
Andre kostnader	11	11
Sum	293	226

Revisjonskostnader inkluderer revisjon av DNVs regnskap, fremføringer og fire fond og er inkl. mva.

7. Fremmede tjenester (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Juridisk bistand	363	26
Fremmede NVT	490	404
Honorar revisjon	283	224
Andre fremmede tjenester	424	1 099
Sum fremmede tjenester	1 560	1 753

8. Reise-, møte- og kurskostnader (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Bilgodtgjørelse prosjekter	113	84
Deltagelse i kurs	62	58
Reiseutgifter prosjekt	1 635	989
Øvrige kurskostnader	455	343
Fellesgjelder kurs	2 626	4 098
Sum reise-, møte- og kurskostnader	4 891	5 572

9. Andre driftskostnader (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Tap på krav	29	13
Bankforrentninger	32	30
Andre driftskostnader	60	75
Sum andre kostnader	122	118

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2012

2. Kostnader og inntekter

(Beløp i hele tusen)

	2012	2011
Kontingenter og medlemskap	10 008	9 644
Kontingenter og medlemskap vedtatt av Organisasjonsrådet	202	164
1 % andel vedtatt av statsloven	121	97
Sum kontingenter og medlemskap	10 331	9 905

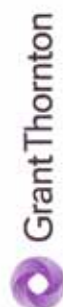
3. Abonnementsinntekter (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Abonnement NVT	2 700	2 551
Andre inntekter	38	46
Sum abonnementsinntekter	2 738	2 597

4. Tilskudd og andre inntekter (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Tilskudd fra EU-midler	895	448
Tilskudd/Adm. Dyrerettssak	48	48
Adm. Sertifikater	200	200
Øvrige inntekter	768	865
Sum tilskudd og andre inntekter	1 911	1 561

5. Personalkostnader sekretariatet (Beløp i hele tusen)	2012	2011
Gjennomsnittlig antall årsverk i regnskapsåret er 10,95		
Lønn	5 400	5 089
Feriepenger	731	701
Refusjon sykdommer	(49)	(164)
Pensjon	1 344	1 103
Arbeidsgevinst	1 269	1 149
Øvrige personalkostnader	302	212
Sum lønn, sosiale utgifter, ansatte	8 994	8 990

Godtgjørelse til valgte	2012	2011
Lønn til president	599	562
Honorar styret	266	206
Medlemsgjelder privatpraksiserende	264	312
Øvrige godtgjørelser	185	178
Sum	1 314	1 260

Lønn til generalsekretær	2012	2011
Lønn	549	518
Pensjonsutgifter	223	181
Andre godtgjørelser	14	17
Sum	1 106	1 116

Til representantskapet i
Den norske veterinærforening

Grant Thornton Revisjon AS
Registervnr: 30
0355 Dns

Tlf: +47 22 20 04 00
Fax: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grantthornton.no
www.gtd.no
Org.nr: 857 632 380 NVA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Den norske veterinærforening som viser et overskudd på kr 393 tusen. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge, og for slik intern kontroll som styret og ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Den norske veterinærforening per 31. desember 2012 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge.

Tilstandsrapport revisor
Medlemmer av Den norske Revisørforening
Medlem av Grant Thornton International Ltd

Den norske veterinærforening med egne fonds

Noter til regnskapet

31. desember 2012

16. Skatt	2012	2011
(Beløp i hele tusen)		
DNY's andel av samlet skattermessig resultat tilg. dotasjonsoppgave	(174)	(1 316)
Beregnet skattermessig levertid DNV/Naturvitene	253	252
Remisjonsrater belastet DNV	(130)	(184)
Arets regnskapsmessig avskrift bygg	(187)	(187)
Endring midlertidige forbehold	(156)	(184)
Underskudd til ferierting	352	1 618
Grunnlag for ledtallbar skatt	0	0

Berøpt skatt	0	0
Resultatført skatterestans	0	0

Overblikk over midlertidige forbehold:

Anleggsmidler	573	418
Underskudd til ferierting	(3 250)	(2 804)
Sum	(2 677)	(2 386)

28 % usatt skatt (postbetalt)

Utsatt skattefordel aktiviseres ikke i balansen grunnet umiddelbar for små foretak.

Utsatt skattefordel	(761)	(885)
----------------------------	--------------	--------------

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Oslo, 22.05.2013

Grant Thornton Revisjon AS

Håvard Christian Avelsen
Statsautorisert revisor

DNVs støttefond

DNVs STØTTEFOND
Regnskap 2012

Resultatregnskap 1.1-31.12	Note	2012	2011
Driftsinntekter		100 812	97 217
Kostnader		-	-
Resultat fra fond		100 812	97 217
Sum driftsinntekter			
Driftskostnader	2	15 500	15 000
Administrasjon			
Finansinntekter		60 215	54 662
Rentinntekter			
Gjennvinn ved salg av andeler			
Netto finansposter		60 215	54 662
Årets resultat før overføringer		145 527	136 879
Overføring til DNV			
Overføring fra DNV			
Årets resultat etter overføringer		145 527	136 879
Balans pr. 31.12.			
Eiendeler	1	2012	2011
Rentebærende fond		3 000 000	3 000 000
Mellomsalg DNV		85 312	160 162
Bankinnskudd		1 772 291	1 772 291
Sum eiendeler		4 857 603	4 932 453
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital		5 077 950	4 932 453
Sum egenkapital og gjeld		5 077 950	4 932 453

Oslo 22. mai 2013

 Jan Albert Loopstra
styremedlem
  Marie Moxdal
President
  Eirik Heggen
Vicepresident
  Torill Moxeng
styremedlem
  Håns Petter Bugge
Generalsekretær

DNVs STØTTEFOND
NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2012

NOTER

Regnskapsprinsipper

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Note 1 - Verdiendring verdipapirer

Det er plassert midler i Vital Garanti Kapital.

Vital Garanti Kapital	Anskaffelsesverdi	Virkelig verdi
	3 000 000,00	3 372 763,00
Totalt	3 000 000,00	3 372 763,00

Verdipapirene bokføres etter laveste verdis prinsipp.

Note 2 - Administrasjonsutgifter

Det er ikke utbetalt revisjonshonorar i løpet av året. Kostnadene refererer seg til administrasjon.

Fondet blir revidert av revisor til Den Norske Veterinærforening. Utgiften til dette blir belastet Den Norske Veterinærforening i henhold til avtale med fondet. Den Norske Veterinærforening fakturerer så fondet for administrasjon, som blant annet skal dekke revisjonsutgiftene. Opplysning om totalt honorar blir å finne i notene til Den Norske Veterinærforening.

Det har ikke vært utbetalt styrehonorar i 2012.

Det har ikke vært noen ansatte i selskapet i 2012.

I og med at fondet ikke har ansatte er det heller ingen krav til obligatorisk lønselempensjon.

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
0355 Oslo
Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslogrant@grantthornton.no
www.grantthornton.no
Org.no: 957 532 580 WVA

Til representantkapet i
Den norske veterinærforening

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for DNVs Støttefond, som viser et overskudd på kr 145.527. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge, og for slik intern kontroll som inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonspraksis i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for fondets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlingene som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fondets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfølging er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til DNVs Støttefond 31. desember 2012 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapspraksis i Norge.

Styringsutvalget revisor
Medlemmer av Den norske Revisjonsforening
Medlem av Grant Thornton International Ltd

Den norske veterinærforenings støttefond

Arsberetning 2012

Den norske veterinærforenings støttefond har følgende formål:

1. Støtte for medlemmene og dekning av ekstraomkostninger i tilfelle av arbeids-, lærns og faglige konflikter
2. Utredning av spesielle standspørsmål
3. Under særlige omstendigheter kan rentene av fondet også anvendes til understøttelse av medlemmer og deres etterlatte.

Forutsetningen for videre drift er lagt til grunn for utarbeidelse av regnskapet.

Det er ingen ansatte i fondet.

Fondet eies av Den norske veterinærforening og forvaltes av DNVs sentralstyre. Fondet administreres av foreningens sekretariat i Oslo.

Fondets midler er plassert i obligasjonsfond og i bank.

Fondet ble ikke belastet i 2012.

I selskapets årsregnskap er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapspraksis for små foretak. Umatareglene for små foretak er brukt for alle poster hvor det foreligger slik valgmulighet.

Fondet driver ikke virksomhet av en slik art at det forurenser det ytre miljøet.

Foreningen har innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Foreningens styre består av 3 menn og 2 kvinner.

Oslo 22. mai 2013

Marie Modahl
President

Eirik Heggstad
Visepresident

Jan Looptstra
Styremedlem

Hågne Bleie
Styremedlem

Torill Moseng
Styremedlem

Hans Petter Bjugge
Generalsekretær

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 22.05.2013

Grant Thornton Revisjon AS

Hans-Christian Axelsen
Statsautorisert revisor

DNVs humantitære fond

DNVs HUMANTITÆRE FOND
Regnskap 2012

Resultatregnskap 1.1-31.12

	2012	2011
Driftsinntekter		
Ending i verdipapirer	94 914	65 528
Sum driftsinntekter	94 914	65 528
Driftskostnader		
Tap på Link Kapital kr. (2011)	29	28 590
Bank, korgelbyr	20 142	19 771
Administrasjon (DNV og Link Kapital)	4 550	4 200
Stiftelsesregisteret	24 721	52 588
Sum driftskostnader	1 026	993
Finansinntekter (bankrenter)	-	-
Finanskostnader (bankrenter)	1 026	993
Netto finansposter		
Årets resultat	71 219	13 933

Balanse pr. 31.12.

	2012	2011
Elendeler		
Bankinskudd	93 727	97 252
Statsobligasjonsfond	2 678 993	2 588 750
Sum elendeler	2 772 720	2 686 002
Egenkapital og Gjeld		
Egenkapital	2 742 220	2 671 002
Mellomregning DNV	30 500	15 000
Sum egenkapital og gjeld	2 772 720	2 686 002

Oslo 22.05.2013

 Jan Albert Loopstra
styremedlem

 Marie Modål
President

 Eirik Heggstad
Visepresident

 Torill Mønsing
styremedlem

 Høyne Bleite
styremedlem

 Håns Petter Bugge
Generalsekretær
DNVs HUMANTITÆRE FOND
NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2012

NOTER

Regnskapaprinippier

Omlegsmidler/kortsiktig gjeld

Omlegsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Note 1 - Verdiendring verdipapirer

Obligasjonene er bokført til markedsverdi, kr. 2678993

Laveste verdis prinsipp er benyttet ved vurdering av obligasjonsfondene. Verdiendringer i verdipapirer er valgt klassifisert som en driftinntekt da dette er hovedinntektskilden til fondet.

Note 2 - Administrasjonsutgifter

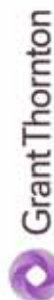
Det er ikke utbetalt revisjonshonorar i løpet av året. Kostnadene refererer seg til administrasjon.

Fondet blir revidert av revisor til Den Norske Veterinærforening. Utgiften til dette blir belastet Den Norske Veterinærforening i henhold til avtale med fondet. Den Norske Veterinærforening fakturerer så fondet for administrasjon, som blant annet skal dekke revisjonsutgiftene. Opplysning om totalt honorar blir å finne i notene til Den Norske Veterinærforening.

Det har ikke vært utbetalt styrehonorar i 2012.

Det har ikke vært noen ansatte i selskapet i 2012.

I og med at fondet ikke har ansatte er det heller ingen krav til obligatorisk tjenestepensjon.

Til representantene i
Den norske veterinærforening

Grant Thornton Revision AS
Revisjonsveien 30
0151 Oslo
Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grantthornton.no
www.grantthornton.no
Org.no: 987 632 390 MVA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for DNVs Humanitære Fond, som viser et overskudd på kr 71 219. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre notesopplysninger.

Styret og ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskaps praksis i Norge, og for slik intern kontroll som styret og ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av muligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjons praksis i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes muligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for fondets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fondets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsipper er hensiktsmessige og om regnskapspostene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avlagt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til DNVs Humanitære Fond 31. desember 2012 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskaps praksis i Norge.

Revisors ansvar
Revisjonen er utført av
Revisors AS Grant Thornton i Humanitære LDB

Den norske veterinærforenings humanitære fond

Årsberetning 2012

Den norske veterinærforenings humanitære fond har som formål å støtte trengende norske veterinærer og deres etterlatte.

Det er ikke kommet inn søknader til fondet i 2012.

Forutsetningen for videre drift er lagt til grunn for utarbeidelse av regnskapet.

Det er ingen ansatte i fondet.

Fondet eies av Den norske veterinærforening og forvaltes av DNVs sentralstyre. Fondet administreres av foreningens sekretariat i Oslo.

Fondets midler er plassert i statsobligasjonsfond og i bank.

I selskapets årsregnskap er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskaps praksis for små foretak. Unntaksreglene for små foretak er brukt for alle poster hvor det foreligger slik valgdaggang. Fondet driver ikke virksomhet av en slik art at det forurenser det ytre miljøet.

Foreningen har innarbeidet policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn. Fondets styre består av 3 menn og 2 kvinner.

Oslo 22. mai 2013

Marie Modahl
President

Erik Heggstad
Visepresident

Hågne Bleie
Styremedlem

Torill Mosen
Styremedlem

Jan Loopstra
Styremedlem

Hans Petter Bugge
Generalsekretær

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har opplytt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Oslo, 22.05.2013

Grant Thornton Revisjon AS

Hans-Christian Avelsen
Statsautorisert revisor

Takstundersøkelse for næringsdrivende veterinærer

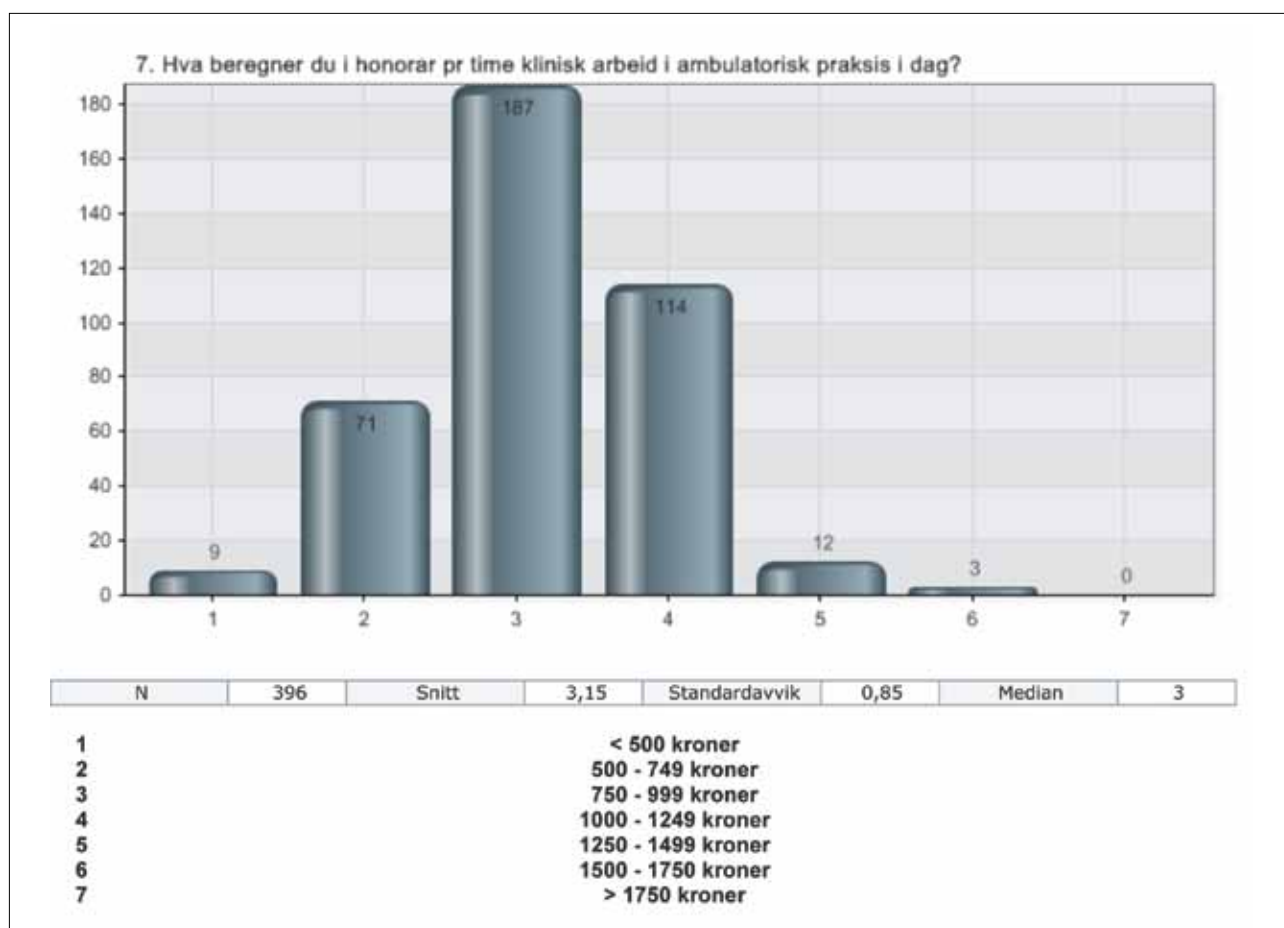
DNV-N har nylig gjennomført en takstundersøkelse blant sine medlemmer. Det har blitt gjennomført lignende takstundersøkelser 2 ganger tidligere, i 1998 og 2007 og vi syntes det var på tide med en ny undersøkelse. Det er viktig for foreningen å ha føling med takstnivået til medlemmene, men det er også interessant og viktig for medlemmene å ha en formening om takstnivået i landet.

Jeg vil takke dere medlemmer for god oppslutning om undersøkelsen! Vi fikk en svarprosent på cirka 70% som er svært bra! Det var 60% kvinner og 40% menn som svarte på undersøkelsen noe som gjenspeiler

medlemsmassens sammensetning. Det var en naturlig geografisk spredning. Gjennomsnittlig ansiennitet var 12,5 år, med god deltakelse i alle aldersgrupper vi hadde delt inn i.

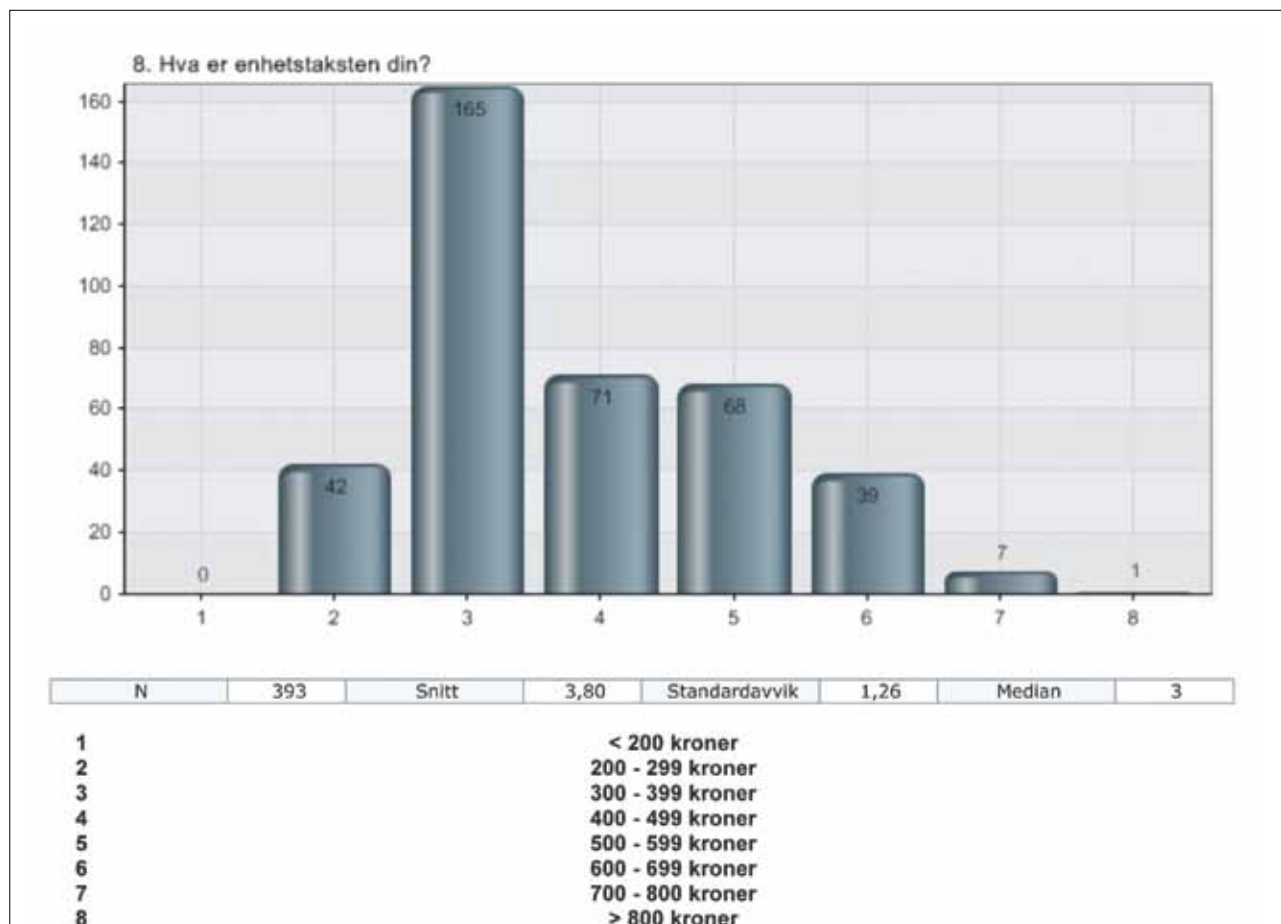
Fordeling arbeidsfelt: Smådyr 35%, produksjonsdyr 31%, hest 6,6%, kombinasjonspraksis 26%. 32% har svart at de jobber kun på klinikk, 32% jobber kun ambulatorisk mens 35% jobber både ambulatorisk og på klinikk.

Undersøkelsen viser at det er stor variasjon i takstnivå i alle kategoriene.

Figur 1. Timestakst i ambulatorisk praksis. Høyeste timesats 1500-1750 3 stk, Laveste timesats < 500 9 stk.

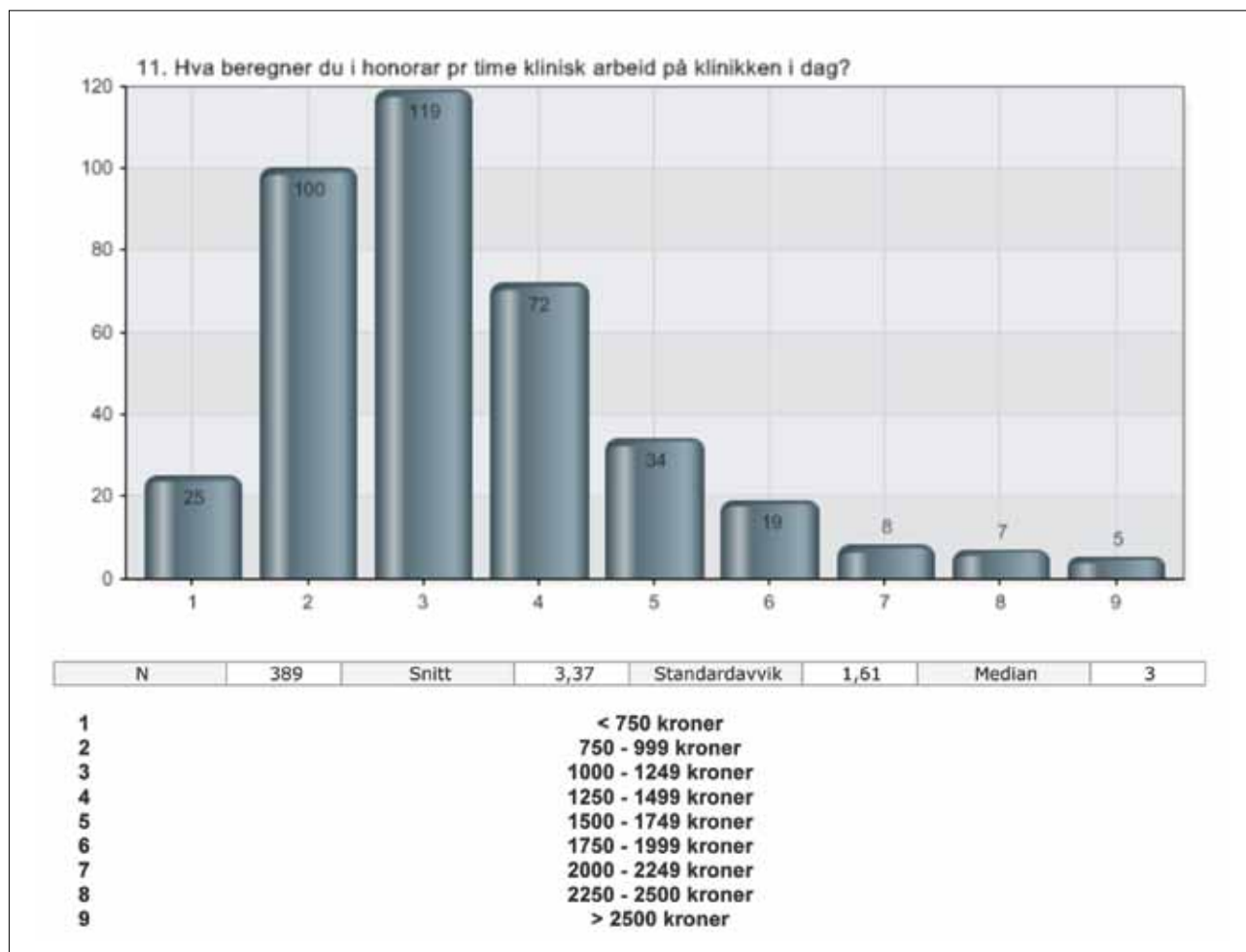
Her spurte vi etter hva som blir beregnet i timesats for klinisk arbeid i ambulatorisk praksis. Satsen er for honorar klinisk arbeid uten MVA og uten kjøring. Timesatsen er et godt tall å sammenligne fordi den oftest er utgangspunktet for beregning av alle de andre takstene.

Figur 2. Enhetstakst i ambulatorisk praksis unntatt kjøring. Høyeste takst >800 1 stk, Laveste takst 200-299 42 stk.

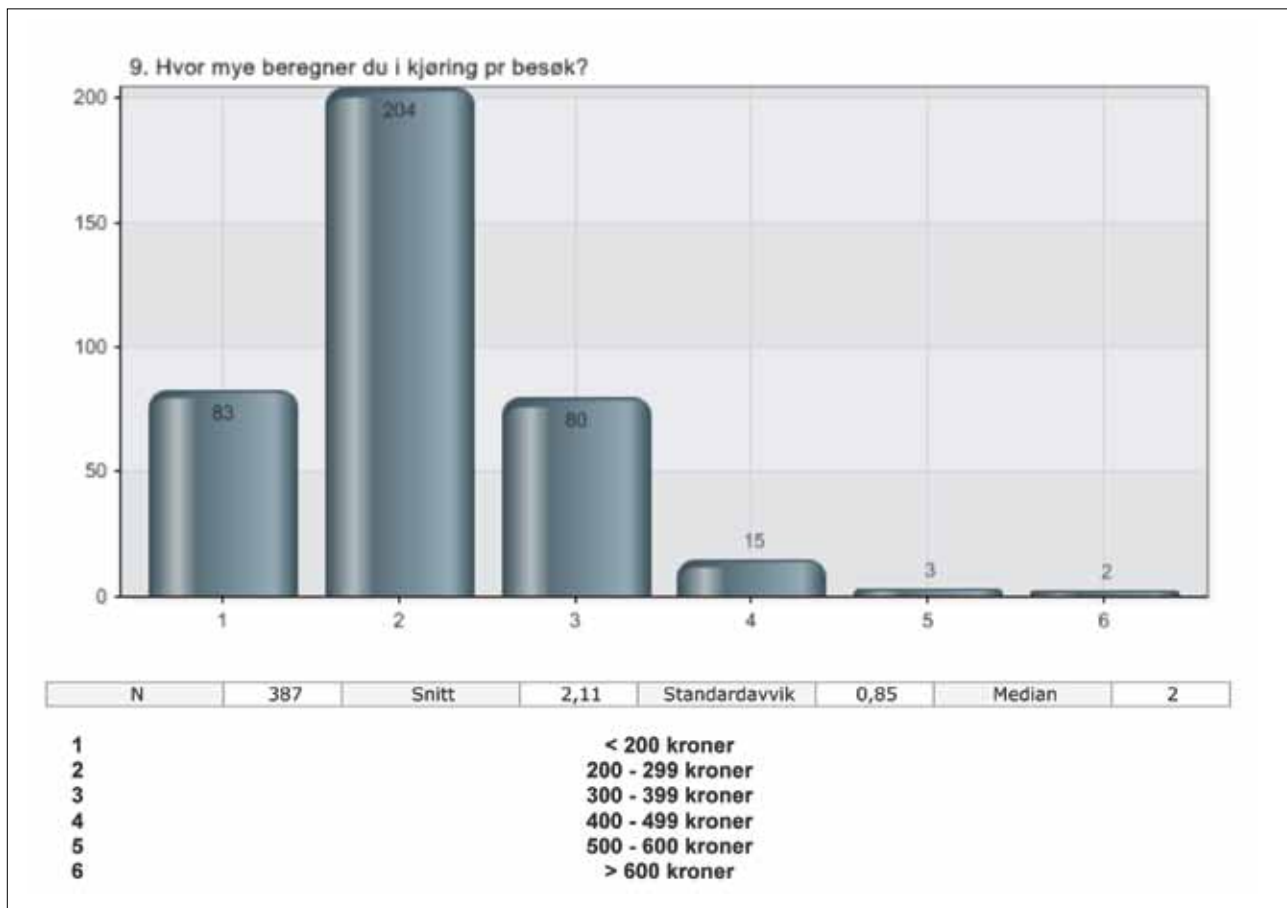
Her spurte vi etter enhetstakst. Dette har vært mye brukt i ambulatorisk praksis, og er fortsatt et utbredt begrep blant våre medlemmer. Det vil si honoraret man beregner for oppmøte og enkel behandling på produksjonsdyr, vanlig tidsberegning er at dette skal ta 20 minutter. Vi har definert taksten som honorar for 20 minutter klinisk arbeid før MVA og uten kjøring.

Antallet svar på dette spørsmålet tyder på at mange fortsatt bruker denne måten å beregne takster på. Det er et enkelt system å forholde seg til og forutsigbart for kunden. Man kan spørre seg om 20 minutter for et besøk er tilstrekkelig tidsberegning med dagens krav til journalføring, smitteforebygging, rapportering og så videre. Veterinærer er flinke til å beregne tiden vi bruker på det rent kliniske på fjøset, men glemmer å ta med at arbeidsdagen ikke slutter før alle journaler er skrevet, medisinbruk rapportert og utstyr og klær er vasket.

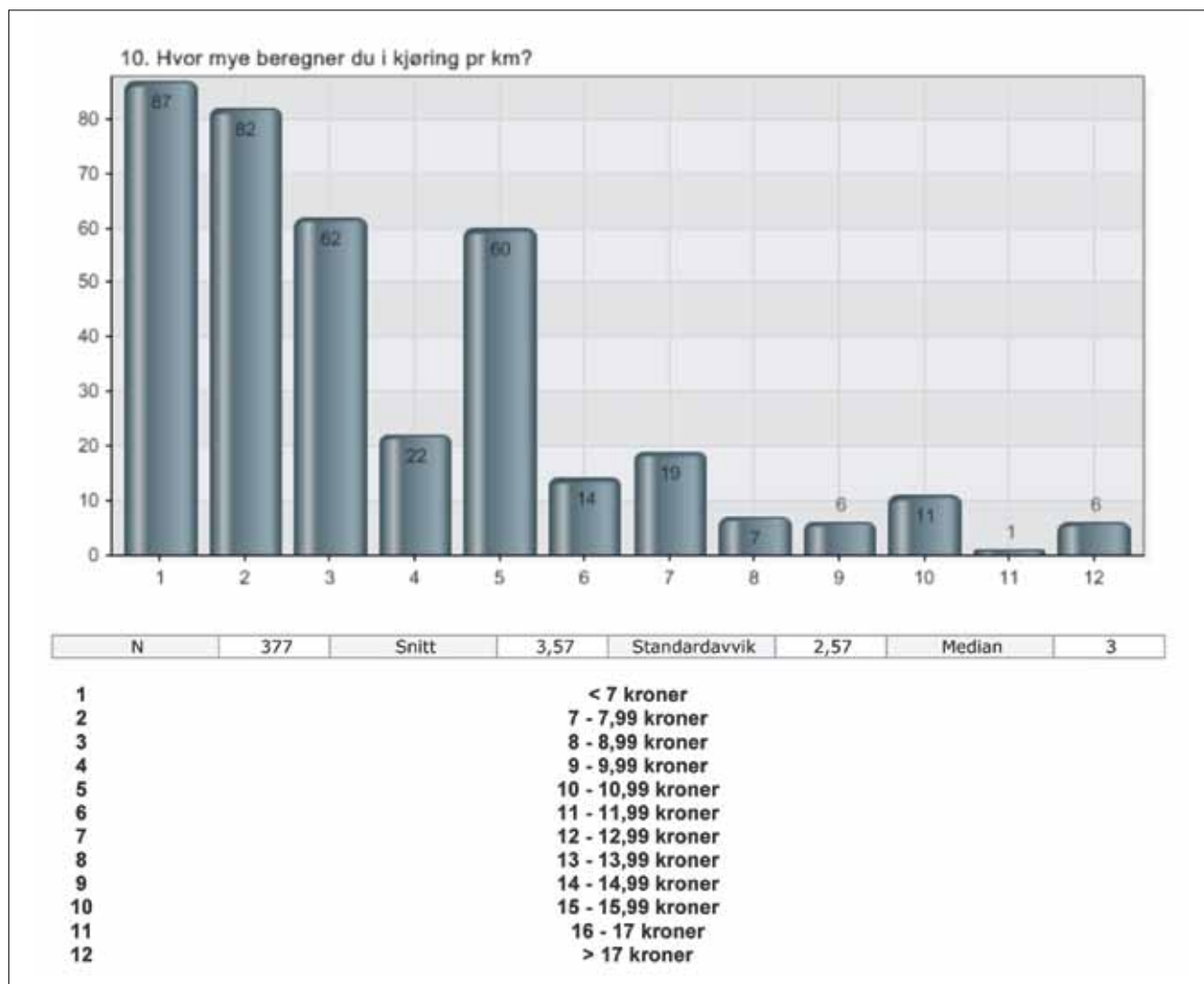
Figur 3. Timestakst på klinikk. Høyeste takst <2500 5 stk, Laveste takst <750 25 stk.

Her spurte vi etter timestakst på klinikk. De fleste klinikker beregner en timestakst som er utgangspunkt for alle andre takster ut fra hvor lang tid man beregner de forskjellige behandlingene skal ta. Taksten er for klinisk arbeid per time uten MVA. Her var det stor variasjon på svarene, og gjennomsnittet ligger under det vi hadde forventet. Undersøkelsen har gått ut til alle medlemmer i DNV-N, det vil si at de som har svart på dette spørsmålet er enten klinikkeiere eller driver kombinert praksis. Det er dermed ikke representativt for timestaksten i klinikksektoren i hele landet da mange klinikker ikke er med i undersøkelsen. Vi må også ta forbehold om at spørsmålet er tolket ulikt blant de som har svart.

Figur 4. Kjøring pr besøk. Høyeste takst >600 2 stk, Laveste takst <200 83 stk.

Her spurte vi etter kjøretakst per besøk i ambulatorisk praksis. Taksten gjelder hva man beregner i kjøring for et standard besøk i normal arbeidstid uten MVA. Her er det nok forskjellig måte å beregne taksten på. Mange har samme takst uansett hvor langt det er å kjøre mellom gårdene, andre har graderte takster etter kjøreavstand fra kontor til gårdsbruk. Beregningsgrunnlaget for kjøretakst vil variere svært mye fra område til område, utgangspunktet for beregningen er avstand mellom kontor og gårdsbrukene og antall besøk per dag. Tallene må derfor tolkes med varsomhet, og neste spørsmål er derfor mer relevant som sammenligningsgrunnlag.

Figur 5. Kjøring pr km. Høyeste takst >17kr 6 stk, Laveste takst <7kr 87 stk.

Her spurte vi etter kjøretakst per km (kjøreogdtgjørelse og reisetillegg til sammen), før MVA. Vi ser at det er stor variasjon for hva veterinærer beregner i kjøring per km. Det er bekymringsfullt at så mange som nesten halvparten av de som har svart beregner lavere takst enn det staten gir i skyssrefusjon.

64% av de som svarte på undersøkelsen øker prisene en gang i året, 9% øker 2 ganger i året, mens 21% øker prisene annet hvert år. Cirka 7% øker prisene sjeldnere enn annet hvert år. Neste spørsmål var hvor mye økte du prisene i 2012. Her var det svært stor variasjon i svarene fra 0% til over 8%. Det var flest som hadde svart at de økte prisene med 5% i 2012 (28,3%), gjennomsnittet lå rett over 4%. Dette må sies å være tilfredsstillende, og på linje med lønnsveksten i landet for øvrig. Mer bekymringsfullt er det at så mange svarer at de ikke økte prisene i fjor (13,7%), og at så mange som en fjerdedel av medlemmene ikke øker prisene hvert år. Ved å øke prisene hvert år med en prosentsats som gjenspeiler lønnsveksten i landet for øvrig vil en sørge for å holde inntekten på et tilfreds-

stillende nivå samtidig som prishoppet for kunden hvert år blir ubetydelig. Dette forutsetter jo at prisnivået er på et tilfredsstillende nivå i utgangspunktet.

På spørsmålet «hvordan fastsetter du takstene dine» svarte hovedtyngden (60%) at det ble gjort ut fra skjønnsmessig vurdering. Cirka 22% svarte at de følger andre kolleger i området, mens kun 13% svarte at de beregnet prisene ut fra kalkyler og prognoser basert på budsjett og regnskapstall. Vi får inntrykk av at mange har hatt utgangspunkt fra den tiden det var veiledende takster for veterinærer og har så økt takstene med jevne/ujevne mellomrom etter dette. Når nye veterinærer har kommet til har man i stor grad fulgt prisnivået til de andre som kjører i distriktet. Dette gjelder i størst grad i produksjonsdyrpraksis.

Vi håper denne takstundersøkelsen kan være til hjelp for deg som medlem til å finne det rette nivået for dine takster!

Hilde Estensen

Tidligere leder i DNV-N

Bestill i dag:

Ny bok om veterinærfaget og veterinærenes rolle

«Veterinæren» er tittelen på boken utgitt av Den norske veterinærforening (DNV) under foreningens 125-års-jubileum i Trondheim i mai 2013.

Jubileumsboken på 380 sider beskriver en enorm utvikling i veterinærfaget de siste tiårene. Mye av boken er skrevet på dugnad av dyktige fagfolk og spesialister. Den gir et vell av informasjon om veterinærfaget og veterinærenes rolle i samfunnet. Mest omtale får utviklingen de siste 25 årene.

Boken har tre hoveddeler. Del I er yrkes- og fagrettede tidsbilder og temaartikler om veterinærmedisin og veterinær virksomhet. Del II handler om Den norske veterinærforenings virksomhet med vekt på saker som har fått stor oppmerksomhet de siste tiårene. Siste del, som handler om veterinæren og veterinæryrket i en samfunnsmessig sammenheng, har fått tittelen «25 år med utfordringer og endringer.»

Hovedredaktør for boken har vært Arne Frøslie, veterinær og professor emeritus Norges veterinærhøgskole. Redaksjonskomiteen har bestått av Hans Petter Bugge, generalsekretær i DNV, Birgitte Bye, informasjonssjef NVH, Kristian Ingebrigtsen, professor NVH og Steinar Tessem, informasjonssjef DNV. Steffen Kørner har hatt ansvaret for den grafiske utformingen og fotografier til kapitelskillere er ved Knut Bry.

Ny innsikt: «Veterinæren» gir oppdatert innsikt i veterinærfaget og veterinærenes rolle.
(Foto: Steffen Kørner.)

Veterinæren

Yrke – organisasjon – samfunn
Den norske veterinærforening 125 år
ISBN 978-82-991649-3-1

Pris: kr 300,- pluss porto kr 90,- totalt kr 390,-

Send din bestilling til: dnv@vetnett.no

FØRTILSKUDD

Leversykdom – nye terapeutiske muligheter

Oxidativ stress hos hund: velkjent problem – nye løsninger

Epato
– beskytter leveren

Proage
– antioksidanter

Enteromicro
– pre- og probiotika

Dr. Baddaky®

sammen med veterinæren til det beste for dyret.

www.draddaky.no

BESØK OSS
PÅ FACEBOOK

Mer info?
Meld deg på fagmøte
i Oslo 10. oktober
eller les mer på:
www.draddaky.no

Ny rolle og ny medarbeider i DNV

Christian Tengs (41) hadde sin første arbeidsdag som organisasjons- og forhandlingssjef i Den norske veterinærforening (DNV) 19. august. Den nyopprettede stillingen er et ledd i arbeidet med å utvikle DNV til en moderne fagforening for veterinærer.

Vår nye medarbeider har god kjennskap til DNV og de oppgavene som inngår i den nye stillingen. Han har omfattende erfaring fra lokale og sentrale forhandlinger og som tillitsvalgt.

Christian Tengs har hatt en rekke verv i Akademikerne, Statens legemiddelverk og Den norske veterinærforening. God kjennskap til foreningen har han fått gjennom vervene som styremedlem i DNV-A (forhandlingsutvalget for ansatte veterinærer) 2007-09, første vara til styret i DNV-A 2009-11 og første vara for DNV-A i Akademikernes statlige forhandlingsutvalg.

Etter fullført studium ved Norges veterinærhøgskole i 2000, var Tengs en kort periode avdelingsveterinær ved Næringsmiddeltilsynet i Tønsberg før han samme år ble tilsatt i seksjon for veterinærmedisin i Statens legemiddelverk, først som forsker og fra 2010 som seniorrådgiver. I 2011 og frem til han ble ansatt i DNV var han hovedtillitsvalgt for omstilling i staten i Akademikerne, arbeidstakerorganisasjonen for langtidsutdannede. Her er DNV en av 13 medlemsforeninger.

I veterinærpraksisen til Christian Tengs inngår deltidsansettelse som klinikkveterinær ved Din Veterinær Kløfta i årene 2002-07, hvalfangstinspektør VESO i 2002 og eier og daglig leder av Vettakollen Veterinærkontor fra 2007.

Den nyopprettede stillingen som organisasjons- og forhandlingssjef vil ha ansvaret for å koordinere og bidra til gjennomføring av kollektive og personlige forhandlinger, inkludert lønnsforhandlinger, og til å lære opp tillitsvalgte i dette. Sentralt i stillingen er ansvaret for å bidra til å utvikle organisasjonen til

Engasjert: Veterinærers lønns- og arbeidsforhold har opptatt Christian Tengs, nytilsatt organisasjons- og forhandlingssjef, siden han var ferdig utdannet veterinær. Foto: Steinar Tessem

en moderne fagforening for veterinærer. En konkret oppgave her er å utvikle og profesjonalisere foreningens eksterne tillitsvalgte.

Christian Tengs vil i tillegg til oppgavene med å utvikle og bygge organisasjonen gradvis overta oppgavene til nåværende forhandlingssjef Kjell Naas (68) som nærmer seg aldersgrensen.

Steinar Tessem

OPTIMA pH GEL

Nytt produkt til mange formål:

- Til alle typer overflatesår
- Som jur/spenesalve
- Til glidemiddel ved fødselshjelp
- God mot skadelege bakterier og sopp

Les meir om dette på **www.optima-ph.no**
storfe, sau, geit, gris, hund og katt

OPTIMA PRODUKTER AS

www.optima-ph.no Tlf. 56 56 46 10, Gamle Dalaveg 86, 5600 Norheimsund

DET FINNES ENKLERE MÅTER Å BESKYTTE HUNDER MOT BORRELIA.

Borrelia er en lumsk sykdom som kan gi ubehagelige konsekvenser. Derfor er vi glade for endelig å kunne presentere Trilyme, den første og eneste borrelia-vaksinen i Norden. Hvis du vil vite mer, ring din lokale konsulent. Vi ses i skogen!

NYHET!
Trilyme

BORRELIAMAKSINEN FOR HUNDER

Trilyme, Merial. Virkestoffer: Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Indikasjon:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Bivirkninger:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Spesielle advarsler:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Interaksjoner:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Utslipp og deponering:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Pakninger:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive. **Reseptgruppe:** Trilyme er en rekkevirksom vaccine som inneholder rekkevirksomme viruspartikler som er inaktive.

Tina Ulleberg | Territory Manager
Oslo & Bergen | 46 54 21 86

Camilla Plath Bentsen | Manager Norway
Oslo | 40 49 54 45

Lærerik og etterlengtet bok om katter

Bjarne O. Braastad

Katten - atferd og velferd

1. opplag 2012. 170 sider, illustrert

Vigmostad & Bjørke AS 2012

ISBN 978-82-419-0864-4

Forfatter Bjarne Braastad er professor i etologi ved Universitetet for Miljø- og Biovitenskap på Ås. Han har spesiell interesse for og høy kompetanse om kattens atferd. I boken «Katten: Atferd og velferd» presenterer han oppdatert og forskningsbasert kunnskap om kattens atferd og velferd på en lettfattelig og engasjerende måte, samtidig som den gir mulighet for solid faglig fordypning.

Boken er på 170 sider. Den er systematisk bygget opp, og innleder med en kort men interessant oversikt over kattens opprinnelse og historie. Deretter beskriver forfatteren kattens liv fra løpetid, paring, kattungenes utvikling og sosialisering og overgang til nytt hjem. Problemstillinger rundt arv og miljø er forklart på en kort men oversiktlig måte. Kattens språk, som lydsspråket og kroppsspråket, er viet grundig oppmerksomhet. Videre er viktige temaer som sosial atferd og kattens unike evne til å navigere omtalt.

Kapitlene om motivasjon, atferdsbehov, stress og følelser, om dyrevelferd, om læring og læringsprinsipper, og om atferdsproblemer gir en særlig faglig tyngde til boka. Her vil leseren med særlig interesse for dyrevelferd finne en god oversikt over sentrale temaer som danner det vitenskapelige grunnlaget for å forstå dyrs velferd. Videre gis det en oversikt over regelverk som skal sikre kattens velferd.

Boken er rikt illustrert med relevante bilder som viser gode eksempler på ulike katteatferder. Det er spesielt verdt å merke seg at boka inneholder QR-lenker til YouTube videoer og lydfiler. Ved hjelp av disse kan leseren på en enkel måte få tilgang til filmer som utdyper bokens beskrivelser av kattens atferd. Videre får leseren tilgang til eksempler på kattens rikholdige register av lydsignaler, som ellers er svært vanskelig å gjengi i en tradisjonell bok. Mulighet for ytterligere faglig fordypning gis gjennom tilgang til lydfiler til Braastads forelesninger. Litteraturoversikten gir også god mulighet for videre faglig fordypning, og et oversiktlig stikkordsregister gjør det enkelt å finne fram i boka.

Dette er en lenge etterlengtet bok som fungerer ypperlig som lærebok og oppslagsverk for en bred målgruppe både for dyrepleier- og veterinærstudenter, som i sin utdanning skal lære om atferd og velferd hos katt, og for dyrepleiere og praktiserende veterinærer som møter katter i sitt arbeid. Men ikke minst, boken er verdifull og interessant lektyre for nye og gamle katteeiere som ønsker å lære mer om katten sin og bidra til å gi katten et rikt og godt liv.

Randi Oppermann Moe

Norges veterinærhøgskole

Institutt for produksjonsdyrmedisin

Spennende bok om hester og dyrlegedømmen

Anne Viken

Elise og mysteriet med dei døde hestane

Innbundet og pocketutgave, 2012, 289 sider, med illustrasjoner

Det Norske Samlaget 2012

ISBN 9788252178500

Publisert 7.9.2012 på www.forskning.no

Anne Viken er veterinær, journalist, blogger og aktiv i mange debatter om ulike spørsmål, ikke minst knyttet til landbrukspolitikken. Hun har med andre ord mange jern i ilden, og nå har hun attpå til funnet tid til å skrive en bok for ungdom. Det er ingen liten bok heller, boka er på nesten 300 sider, og det er en spennende historie som blir fortalt. Imponerende!

Jeg har ingen litteraturfaglig bakgrunn som grunnlag for å skrive en bokomtale, men påberoper meg en viss realkompetanse ved at jeg opp gjennom

årene har lest et antall bøker for ungene mine, hvorav mange hestebøker.

Og boka om Elise og de døde hestene er ei hestebok. Elise er 13 år og tilbringer sommerferien sammen med sin dobbelt så gamle og nyutdannede veterinær onkel Kalle. Det er dramatisk på liv og død knyttet til de hvite hestene som er så spesielle for Tordenbygda, og Elise som er ei skikkelig hestejente, er bokas svært så modige og uredde heltinne.

Boka er også ei dyrlegebok. Vi får høre om syke dyr av ulike slag, og onkel Kalle ordner opp med de fleste. Når han kommer til kort, er det kjekt å få råd og hjelp hos den pensjonerte dyrlegen i bygda

Gamle-Mathias. Gamle-Mathias lever for øvrig i et noe originalt samliv med bygdas meget originale prest. Dessuten er han en sterk motstander av pelsdyroppdrett. Vi møter bønder med stor omsorg for dyra sine, men også det motsatte. Vi møter hyggelige dyreeiere og arrogante og overlegne dyreeiere. De fleste figurene er sikkert inspirert av Anne Vikens egne opplevelser i praksis. Det er naturlig å trekke paralleller til de legendariske fortellingene til den engelske dyrlegen James Herriot, men også til bøkene om dyrlegevirksomheten i Østerdalen til vår egen Halvor Paus. Boka om Elise er røffere i kantene. Jeg savner litt varmen og lunheten fra bøkene til Herriot og Paus, som jeg opplever som uttrykk for en spesiell respekt og tillit til dyrlege og dyreeier i mellom.

Anne Viken er som nevnt meget engasjert i mye, og hun har en kritisk, av og til også sint, penn. I boka om Elise og de mystiske hestene, fletter hun inn spark både hit og dit, mot manglende dyrevelferd i pelsdyr-

oppdrett og i kyllingoppdrett, mot bønder som ikke passer på dyra sine, mot en landbrukspolitikk som ikke gir skikkelig inntektsgrunnlag for matproduksjon, mot fordommer mot kvinnelige dyrleger og homofile prester, og så videre. Jeg er ikke så sikker på at målgruppa for boka nødvendigvis tar disse poengene, og jeg tror historien kunne blitt både strammere og enda mer drivende uten slike digresjoner. Hestejenter i 10-13 årsalderen vil nok utvilsomt synes at det er ei spennende bok, den er blant annet ispedd nifse sekvenser som Elise takler på beundringsverdig vis. Jeg får litt sånn Nancy Drew-fornemmelse, både av bokas omslag og av Elises mot. Selv drømte jeg i noen år av mitt tidlige liv å bli som Nancy. Vil dagens 13-åringer drømme om å være som Elise?

Yngvild Wasteson

Norges veterinærhøgskole
Rektor

Infeksjonssjukdommer hos ville dyr og fugler

Redaktører: Dolores Gavier-Widén, J. Paul Duff og Anna Meredith

Infectious diseases of wild mammals and birds in Europe

1. utgave 2012, 554 sider, illustrert.

Wiley-Blackwell (Blackwell Publishing Ltd)

ISBN 978-1-4051-9905-6

Studier av sjukdommer hos villlevende dyr og fugler har økt de siste ti-årene, og det er etter hvert publisert en stor mengde informasjon, først og fremst i form av artikler i vitenskapelige tidsskrifter. Målet med boka var ifølge redaktørene å sammenfatte eksisterende kunnskap på dette fagområdet til et referanseverk om infeksjonssjukdommer hos villlevende pattedyr og fugler i Europa. Målgruppa er oppgitt å være biologer, økologer, veterinærer, epidemiologer og folk som jobber med rehabilitering av ville dyr.

Boka er skrevet av en rekke eksperter på ulike fagområder, blant annet har flere norske fagpersoner bidratt. Teksten er satt i to spalter, noe som letter lesingen. Språket varierer mellom strengt vitenskapelig til mer folkelig, men forsøker å ivareta både nøyaktighet og detaljer samtidig som stoffet fremstilles på en forståelig måte. Boka inneholder mye informasjon i tabellform. Den er også illustrert med fotografier i farger og i svart-hvitt, samt en rekke plansjer/tegninger. Bakerst i boka er det et rikholdig stikkordsregister.

Boka er delt inn i fire deler som omhandler henholdsvis virusinfeksjoner (261 sider), bakterieinfeksjoner (187 sider), soppinfeksjoner (32 sider) og prioner (8 sider), og avsluttes med en femte del med tilleggsinformasjon (appendix; 12 sider). Para-

sitter er med andre ord utelatt. Dette er selvfølgelig et bevisst valg, og kan forsvares ut i fra målet om å holde boka innenfor et handterbart omfang. Likevel kunne det være naturlig også å inkludere parasittinfestasjoner og -infeksjoner som en egen del, i og med at parasitter, på samme måte som virus og andre agens, kan forårsake alvorlige sjukdommer, smitte mellom villlevende dyr og husdyr, og være zoonotiske.

De ulike delene er organisert etter systematikken til agens, det vil si de ulike familiene av virus og bakterier, og typer sopp. Dette gjør det enklere å bruke boka som et oppslagsverk. Ulempen med en slik inndeling er selvfølgelig at sjukdommer og forhold som angår for eksempel hjortedyr som gruppe eller én spesiell dyreart, er omtalt mange steder i boka.

Både omtalen av virus- og bakterieinfeksjonene tar for seg disse på en systematisk måte. Hver virusfamilie og bakteriegruppe er presentert med en innledning av mer generell karakter, noe som letter lesingen. Disse to hoveddelene av boka kunne imidlertid også hatt en generell innledning, før de enkelte infeksjonene ble presentert. Leseren ville ha hatt nytte av en kort oversikt om de viktigste agens og sjukdommene, zoonosene, samt smitteoverføring til husdyr.

De enkelte agens og sjukdommer er som oftest organisert i avsnitt som omhandler etiologi, epidemiologi, patogenese, patologi, immunitet, kliniske symptomer og behandling, diagnose, og forhold rundt forvaltning og kontroll. Denne inndelingen gjør det enkelt å finne spesifikk informasjon. Omtalen av hvert

agens og sykdom er på ingen måte uttømmende, men dette er sannsynligvis styrt av ønsket om å holde omfanget nede.

«Et bilde kan si mer enn tusen ord» heter det, og det gjelder også ved omtale av sykdommer hos dyr. I og med at boka omhandler sykdommer hos svært mange, også for mange mindre kjente arter av pattedyr og fugler, kunne det ha vært på sin plass med enda flere bilder. Dette gjelder spesielt ved beskrivelsen av kliniske symptomer.

I de siste årene har det kommet en rekke bøker med litt ulike vinklinger på viltsykdommer, men mange av disse har hatt et fokus på Nord-amerikanske

dyrearter og forhold. Denne boka er derfor etterlengtet, og vil være til stor nytte både for studenter og folk som jobber med viltsykdommer i ulike sammenhenger. Som oppslagsverk burde den fungere godt, selv om man nok må gå til originalkildene for å «komme til bunns» om enkelte temaer. Slik stoffet er presentert, er dette imidlertid ei bok med et overkommelig omfang, til en overkommelig pris, som sannsynligvis vil stå seg godt over tid.

Morten Tryland

Norges veterinærhøgskole

Seksjon for arktisk veterinærmedisin

Alternative behandlingsformer i veterinærmedisin

Are Simeon Thoresen

Veterinærmedisin - Komplementære og alternative metoder

3. reviderte og utvidete norske utgave, 2011, 703 sider, rikt illustrert

Forlag «Are Thoresen Veterinærservice»

ISBN 978-82-994172-8-0

Anmeldelse 1

Forfatterens hensikt med boken er å gi veterinærer, alternativterapeuter og dyreeiere en innføring i alternativ veterinærmedisin, både det teoretisk-filosofiske grunnlaget og den praktiske utføring. Han poengterer at de alternative metodene ikke gjør hverken veterinæren eller skolemedisinen overflødig. Boka er, i tillegg til å være den første på norsk innen fagområdet, syntesen av Thoresens arbeide med alternative metoder i over 30 år.

Thoresens to viktigste påstander er at:

- 1) underskudd i en prosess er årsak til sykdom.
Behandling går ut på å stimulere denne prosessen, og
- 2) at det finnes en intim forbindelse mellom alle levende vesener og disse kan påvirke hverandre gjensidig.

Forfatterens tese er at all virkelig helbredelse er selvhelbredelse, og at placebovirkning ikke er annet enn kroppens egen selvhelbredelse. En akupunktur nål eller et homøopatisk middel har ifølge Thoresen ingen virkning i seg selv, annet enn å stimulere kroppens egen evne til selvhelbredelse. Han understreker viktigheten av terapeutens intensjon og vilje til å helbrede. Disse holdningene kan til dels gjøre nåler og remedier overflødige.

På drøye 700 sider tar forfatteren for seg

akupunktur, homøopati, osteopati, kiropraktikk, kranio-sakral terapi, urteterapi, nevroterapi og antroposofisk medisin. Han gir en oversikt over de forskjellige metodene, deres historiske og filosofiske/teoretiske grunnlag. Deretter beskrives hvordan han selv bruker de ulike metodene og modifiserer dem. Forfatteren har for eksempel utviklet sitt eget system der han relaterer homøopatiske midler og urter til de tolv meridianer/prosesser innen akupunkturen. Når terapeuten først har bestemt seg for hvilken prosess som er i underskudd, kan han lettere velge et homøopatisk middel eller urt som sammen med akupunktur vil bidra til å stimulere prosessen.

Boka er skrevet på et lettfattelig, muntlig norsk. Latinske betegnelser er alltid oversatt i parentes. Det er mange gode illustrasjoner, akupunkturpunktene er også nøye beskrevet i tekst og tabeller.

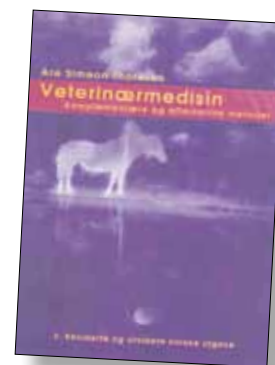
Boka er stor og meget omfattende, og jeg tror den vil virke fremmed på den skolemedisinsk-tenkende veterinær. Den alminnelige dyreeier uten forkunnskaper innen alternative metoder, vil antagelig også føle at deler av boka er vanskelige å forstå. Men boka er interessant lesning for de som vil sette seg inn den alternative medisins tenkemåte.

For dyrleger skolert innenfor alternative metoder er boka derimot et viktig supplement til andre standardverk. For terapeuter som vil utvikle seg videre fra bruk av enkle «kokebok» oppskrifter og trene opp sin sensitivitet, innbyr boka til et spennende studium.

Toril Malmer

veterinær med internasjonal sertifisering i veterinærkiropraktikk- og akupunktur

Asker dyreklinikk

Anmeldelse 2

Denne rikt illustrerte læreboken i alternativ medisin drøfter utførlig akupunktur, homøopati, urteterapi og osteopati, mens neuralterapi og antroposofisk terapi er kort omtalt. Et hovedbudskap i boken er at kroppen selv er den beste legemester og vi, med vår behandling, i beste fall er med på å hjelpe kroppen. Likeledes understrekes det at kliniske symptomer er kroppens måte å tilkjenne at noe er galt. Vår terapi må derfor først og fremst rettes mot årsakene og ikke symptomene. Dette vitner om en dyptliggende faglig beskjedenhet og innsikt i terapiens begrensninger.

En ting man savner når man leser boken, er et stikkordsregister hvor man raskt kan slå opp når man eksempelvis får en grand danois med akutt magedreining eller en flat coated retriever med kronisk øyebetennelse til behandling.

Læreboken beskriver en uendelighet av alternativmedisinske behandlingsforslag. Det er vel knapt den lidelse som alternativ medisin ikke kan behandle. Det kan nevnes at for akupunktur er det flere ti-talls sider med beskrivelse av en uendelighet av meridianpunkter. Slik jeg har forstått det, gir trykk på disse punktene stimulering av organsystemer som er knyttet til samme meridian. Likeledes, ved urteterapi har boken flere sider med beskrivelse av remedier. Til eksempel kan endetarmsprolaps behandles med «Stannum, Phos, Ruta» uten at det angis referanse, dyreart, mengde, konsentrasjon, behandlingstid eller prognose (nederst side 586).

Man spør seg uvilkårlig: Hvor effektiv er den alternativmedisinske behandlingen og hvor har kollega Are Thoresen all denne kunnskapen i fra? Er den selvært eller har han vitenskapelige referanser til alle disse terapiene? I denne sammenhengen vil jeg vise til Aarbakke utvalget. Dette utvalget med professor Jarle Aarbakke som leder, ble i 1997 utnevnt av det daværende Sosial- og helsedepartementet. Utvalget hadde som mandat blant annet å vurdere effekten til alternativmedisinsk behandling. I dette utvalget var det aktive utøvere av blant annet soneterapi, akupunktur, homøopati, naturterapi og kinesiologi. Et enstemmig utvalg konkluderte med at den eneste behandlingen med dokumentert effekt var akupunkturbehandling ved «postoperativ og cellegiftindusert kvalme hos voksne.» (Alternativ medisin. Norges offentlige utredninger. NOU 1998; 21: side 193). Aarbakke utvalget manglet representant fra veterinærsiden. Likevel, at alternativmedisinsk behandling hos dyr skulle være vesensforskjellig fra menneske, er jo ganske usannsynlig. *Homo sapiens* er jo bare en av mange arter.

Som konklusjon kan man trygt si at innen alternativ medisin er det et uendelig gap mellom tro og virkelighet. Jeg føler at kollega Are Thoresen sitt bidrag ikke er med på å minske dette gapet.

Gabriel Ånestad
Veterinær
Oslo

Ny felles applikasjon for iPhone og iPad

Ny utvidet versjon med bl.a. veterinærmedisin, varsler fra Statens legemiddelverk, Giftinformasjonens forgiftningsoversikt og ATC-søk.

Gratis tilgjengelig i App Store!

Rapport fra *FVEs vårmøte i Maribor, Slovenia 6-8.juni 2013

Den norske delegasjonen til årets vårmøte bestod av Marie Modal, Hans Petter Bugge, Ellef Blakstad, Jorunn Vormeland Dalen, Ole-Herman Tronerud, Torill Moseng og Trond Braseth. Kongressens første dag er viet møter i de ulike seksjonene. Modal, Bugge og Tronerud deltar i EASVO (offentlige veterinærer), Dalen i UEVH (Hygieneveterinærer), Blakstad i EVERI (forskning, undervisning) og Moseng og Braseth deltar i UEVP (Praktiserende veterinærer).

Til tross for at Norge er blant de minste landene i Europa og ikke er medlem av EU, har vår strategi med å involvere oss mest mulig i styrer og arbeidsgrupper i FVE-systemet gitt gode resultater. I øyeblikket sitter Bugge som sekretær i EASVO-styret, Blakstad er kasserer i EVERI-styret og Torill Moseng ble valgt inn som vice-president i styret i UEVP under årets generalforsamling. I arbeidsgruppene er vi representert med Ida Olsen i Hygienegruppen, Einar Rudi i Medisngruppen og Kari Norheim har blitt oppnevnt som leder i den nyetablerte Akvakulturgruppen.

Konferansens første dag ble som vanlig viet det nordisk-baltiske møtet. Av temaer som ble diskutert var praktisering av regelverket for Echinococcoseforebygging, kjedenes oppkjøp av dyreklinikker og en allmenn bekymring for det framtidige veterinære arbeidsmarkedet. Også Estland planlegger nå et engelskspråklig veterinærstudium med oppstart høsten 2013.

På dag to er det møte i de ulike seksjonene, og her diskuteres saker av særlig interesse for de ulike profesjonssektorene, samt at det bestemmes hvordan seksjonene vil stemme i saker som tas opp på hovedmøtet. I møtet i foreningen for statsansatte veterinærer fikk vi en spennende orientering fra Nederland om de regelverksutfordringer som må løses for å komme i gang med forsøksproduksjon av insekter som fremtidig proteinkilde i laksefôr.

FVE arbeider aktivt for å fremme de veterinære interessene overfor EU-kommisjonen og lobbyer også saker overfor medlemmer av EU-parlamentet. Både Animal Health Law og modernisering av kjøttkontrollregelverket i EU har tatt og tar mye oppmerksomhet i FVE-systemet. Det arbeides videre med endringer i Hygienepakken men fokuset på at virksomhetene (slakteriene) selv skal overta mer av kontrollen er nå borte. Dette er trolig et resultat av hestekjøtskandalen, og setter arbeidet med å plassere ansvaret for kvalitet og hygiene hos virksomhetens ledelse langt tilbake.

Et annet viktig felt er forvaltningen av antibiotika og problematikk rundt utvikling av resistente mikroorganismer. Vi merker oss at både Nederland og Danmark har innført skjerpet regelverk når det gjelder

dyreeiers adgang til egenbehandling av matproduserende dyr. Likevel registrerer vi at FVE ikke ønsker at veterinærers mulighet til å selge medisiner med fortjeneste skal innskrenkes.

Til møtet var det kommet et felles innspill fra Polen, Tsjekkia og Slovakia om det framtidige veterinære arbeidsmarkedet. I et kriserammet Europa er arbeidsledigheten høy, og flere land ser at også veterinærer rammes av mangel på ledige jobber. Som en respons på dette ser man en økende tendens til at nyutdannede etablerer egne virksomheter der de selger sine tjenester altfor billig til å kunne skape seg et ordentlig levebrød på sikt. Noen krefter mener at en kraftig reduksjon i antall studieplasser på veterinærstudiene kan være et tiltak for å bedre situasjonen. Det er et paradoks at denne ideen kommer fra nettopp de landene som har gjort salg av engelskspråklige studieplasser til en slags industri. Også andre land, som for eksempel Sverige, er bekymret for at det utdannes flere dyrleger enn de har behov for. Dette temaet var nok møtets største «snakkis», men ingen kunne komme med noen gode forslag til løsning på problemet. DNV har så langt hevdet at det er viktigere å skape flere jobbalternativer for veterinærer enn å marginalisere profesjonen vår ved å utdanne færre dyrleger. Vi må imidlertid fortløpende være forberedt på å diskutere dette internt, ettersom våre holdninger må være et resultat av dynamiske prosesser i medlemsmassen vår.

FVE vedtok også et fremlegg om hvilke kunnskaper en nyutdannet veterinær skal inneha om dyrevelferd. Vår fagsjef hadde spilt inn betydningen av å sørge for at også de som skal undervise veterinærstudenter i dyrevelferd er oppdatert på fagfeltet. Vi kunne tilfreds merke oss at dette punktet ble med i den vedtatte resolusjonen.

Styret i FVE velges for to år av gangen, og på møtet i Maribor ble det sittende styret som har fungert i to år, gjenvalgt for to nye år. Ved møtets slutt ble det også avtalt at vi i Den norske veterinærforening vil invitere styret i FVE til å legge et av sine møter til Norge i løpet av høsten 2013. Vi vil sy sammen et opplegg der styret skal få informasjon om norsk oppdrettsnæring. Det er viktig for oss å ta med våre europeiske kolleger ut på markedet så de får se hva dette faktisk dreier seg om.

Marie Modal
President

** Federation of Veterinarians in Europe (FVE) er paraplyorganisasjon for veterinærorganisasjoner i 38 europeiske land. Den norske veterinærforening er med i FVE.*

Etterutdanning

Veterinæren og det moderne storfeholdet

Kurset veterinæren og det moderne storfeholdet vil fokusere på de utfordringene den praktiserende veterinær møter i moderne og framtidig storfehold. Målet er å gi økt kompetanse innen klinikk, føring og forebyggende arbeid i store melkebesetninger og gi et solid grunnlag for forebyggende rutinebesøk og veiledning av bønder.

Kurset vil ta for seg de mest aktuelle lidelsene ved rutinebesøk og forebyggende helsearbeid i melkebesetningene. Undervisningen vil for det meste bestå av forelesninger, men det er lagt opp til noen demonstrasjoner.

Faglig ansvarlig: Professor Knut Karlberg, NVH

Pris: 6 000,- NOK, inkluderer lunsj og notater.
Påmeldingsfrist: 11. oktober 2013.

Kurset gjennomføres på Norges veterinærhøgskole

Kontakt Senter for etter- og videreutdanning på
tlf. 22 59 72 40 / 22 96 45 00 eller kurs@nvh.no

Norges
veterinærhøgskole

Foto: Rasmus Lang-Ree, Buskap/Geno

tirsdag 5. – torsdag 7. november 2013

www.nvh.no

Mer informasjon
kan endre de
beslutninger du tar

Complete Diagnostic Solutions

For mer informasjon, ring oss på 00800 1234 3399
eller besøk oss på www.idexx.eu

IDEXX
LABORATORIES

NORSK VETERINÆRHISTORISK SELSKAP

Norsk Veterinærhistorisk Selskaps program for høsten 2013

Møtedatoer

Kaffetreff: Tirsdagene 10. september, 8. oktober og 5. november.
Alle dagene kl. 12.30 i "Gjesteserveringen" på NVH, Adamstua.

Høstmøte: Tirsdag 26. november kl 18.00 i Fellesauditoriet, Adamstua.

Program OBS! Det første kaffetreffet blir den 10. september

10. september. Tema: *Flytteprosessen for NVH til Ås, spesielt om veterinærmuseets status.*
Prorektor Halvor Hektoen og museumsstyrer Kristian Ingebrigtsen fra NVH vil stå for informasjonen.

8. oktober. Tema: *Røkterne ved NVH.*
Steinar Fjellet vil kåsere *Om "de gamle" røkternes og laborantenes arbeidsforhold m.m. ved NVH.*

5. november. Tema: *Gamle og nye Zoonoser i Norge (One Health).*
Merete Hofshagen, VI, vil gi oss en oversikt over temaet.

26. november. Høstmøte. Tema: *Dyreetik.*
Cecilie Mejdell, VI: *Dyreetik i et historisk perspektiv.*

Kommunikasjon med medlemmene

De fleste av selskapets medlemmer bruker nå E-mail, og vi sender all informasjon på E-mail der vi har adresse. Vi ber om å få informasjon ved adresseforandring, og vi ber – om mulig – å få E-mailadresse der vi sender ut informasjon med brevpost. Vennligst send E-mailadresse til selskapets kasserer Børge Baustad, borge.baustad@vikenfiber.no

Mer enn
2000 hunder
har fått gratis tannkontroll

SUNN MUNN MÅNED er et årlig landsomfattende program for å forbedre tannhelsen til hunder.

I Mai 2013 deltok 104 norske dyrleger i SUNN MUNN MÅNED med Pedigree® DentaStix®. I løpet av kampanjen ble det utført 2000 gratis tannkontroller til hunder.

Vi ønsker å si mange takk for at dere deltok. Hold øye med SUNN MUNN MÅNED i mai 2014, **den kommer til å bli enda større.**

MANGE TAKK

**SUNN
MUNN**
MÅNED
med DentaStix®
Mai 2014

www.sunnmunmaned.no

Pedigree® og DentaStix®
er registrerte varemerker som tilhører Mars. ©. 2013

MERKEDAGER I

September

85 ÅR

Svein Atle Jacobsen	26.09
Johan Kleppe	29.09

80 ÅR

Tor Lie Ulstein	06.09
-----------------	-------

75 ÅR

Kari Harang	11.09
-------------	-------

70 ÅR

Ordin Matias Møller	01.09
Amund Gulsvik	04.09
Eirik Jarle Mørkholm	11.09
Anne Elisabeth Aaby	17.09
Jostein Rekstad	20.09

60 ÅR

Astrid Indrebø	07.09
Helge Wiig	07.09
Kari Haug-Warberg	21.09
Geir Wemmestad-Haaland	26.09
Peder Rekdal	27.09
Øystein Lello	30.09

50 ÅR

Torkjel Bruheim	08.09
Hilde Elin Bjerke	17.09
Gustav Folkestad	18.09
Lise Westergren	21.09

MERKEDAGER I

Oktober

80 ÅR

Olav Paul Brandser	26.10
--------------------	-------

70 ÅR

Else Gåre	03.10
Ola Moxness	12.10

60 ÅR

Gunn Harriet Knutsen	12.10
Karin Eriksen	14.10
Nina Fjerdingsby	22.10
Knut Solhaug	30.10

50 ÅR

J. Christopher Høstmælingen	06.10
Tone Beate Skjørshammer	30.10

NYE MEDLEMMER

Den norske veterinærforening ønsker følgende nye medlemmer velkommen:

- Kari Marie Børtveit
- Andrea Monica Dalbert
- Håkon Greve
- Karianne Reitan Hansen
- Anita Haug Haaland
- Linda Laursen
- Elisabeth Loe
- Anne Kristin Milde
- Martine Nygaard
- Jartrud Wigen Skjerdal
- Anne Solberg
- Thea Synsteli

AUTORISASJONER

- Hanne Amundsen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Monica Kaho Herkules Bando - utdannet ved Massey University, New Zealand
- Aina Bentsen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Tini Margrethe Bergsvik - utdannet ved University of Wroclaw, Polen
- Annelin Aksdal Bjelland - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Margrethe Brantsæter - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Wendy Bernadette Cuevas-Espolid - utdannet ved University of Liverpool
- Frederik Løland Dolva - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Marte Engjaberg - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Ida Eriksrød - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Tonje Espvik - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Elise Fagerås - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Marte Ragnhild Ekeland Fergestad - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Heidi Floberg - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Maja Rønning Fortun - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Jan-Arne Hagen - utdannet ved University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences Brno, Czech Republic
- Ann-Jorid Hansen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Karianne Reitan Hansen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Eli-Helen Høye Haug - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Iselin Jahre Hegna - utdannet ved Københavns universitet, Danmark
- Cathrine Heyerdahl-Larsen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Audrey Webb Hoholm - utdannet ved Western University of Health Sciences, USA
- Fredrik Sørbø Hoholm - utdannet ved Mississippi State University, USA
- Caroline Jansen Holtet - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Elisabeth Hoven - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Solveig Hulleberg - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Hanne Merethe Haatveit - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Tuva Holt Jahr - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Nawrouz Ishac Jerjis - utdannet ved University of Baghdad, Irak og etterutdanning i Sverige
- Sandra Sonia Elisabeth Johannesson - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Hanne Klokset - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Lisa Gisela Felicitas Koch - utdannet ved Justus-Liebig Universität Giessen, Tyskland
- Arnhild Margrethe Laugsand - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Nora Oftenes Lie - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Kristin Lund-Isaksen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Solveig Sølvørød Mo - utdannet ved Københavns Universitet, Danmark
- Anne Malene Nissen - utdannet ved Københavns Universitet, Danmark
- Anne Margrete Nystad - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Håvard Nørstebø - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Caroline Elizabeth Otterén-Neale - utdannet ved University of Edinburgh
- Cecilia Marie Patriksson - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- David Erik Ludvig Persson - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Monika Rangesz - utdannet ved Szent István University, Budapest
- Magnus Vikan Røsæg - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Monica Schultz - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Aamer Shehzad - utdannet ved University of Agriculture, Faisalabad, Pakistan og Norges veterinærhøgskole
- Lise Torsvik Solen - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Hege Sværk Stenbråten - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Berit Elstad Stensgård - utdannet ved University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences Brno, Czech Republic
- Ida Elise Strømberg - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Trond Svare - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Solveig Birgitte Bugge Sveri - utdannet ved Norges veterinærhøgskole
- Benedikt Philipp Wetzel - utdannet ved University of Veterinary Medicine, Vienna, Østerrike

MINNEORD

SVEIN JARLE HOLE

Tidligere byveterinær i Bodø, Svein Jarle Hole, døde uventet 8. juni, 84 år gammel.

Svein ble uteksaminert som veterinær fra Norges veterinærhøgskole i 1954. Etter et par års praksis i Saltdal, flyttet han og familien til Bodø i 1957. Den 1. september begynte han som kontrollveterinær ved Nord-Norges Salgslag sitt slakteri.

Etter krigen hadde undervisningen ved veterinærhøgskolen på området næringsmiddelkontroll skutt fart og Svein fikk stor sans for dette fagfeltet. Det ga et nytt perspektiv innenfor veterinærmedisinen og linken inn mot folkehelse. Selv om stillingen i kjøttkontrollen bare var deltid, tenkte Svein nytt og gikk fra første dag i gang med å bygge opp et laboratorium som kunne dokumentere om kjøtt, annen mat og drikkevann var helsemessig trygt. Han så helheten og samspillet mellom mikrobiologi og kjemi samtidig som han så nytten av å ha nær tilgang på kompetente laboratorietjenester både for kjøtt- og næringsmiddelkontrollen og for andre offentlige etater og virksomheter i regionen og landsdelen. Midt på 80-tallet gikk Svein i bresjen for å få etablert interkommunalt samarbeid i Salten innenfor offentlig kjøtt- og næringsmiddelkontroll. På den tiden hadde sentrale myndigheter begynt å sette fokus på folkehelsearbeid, og da spesielt det forebyggende. Derfor gikk det ikke lang tid før Svein hadde fått politisk vilje til at miljørettet helsevern ble en del av den interkommunale pakken sammen med næringsmiddelkontroll og laboratorietjenester. Det kompetansemiljøet som under Sveins ledelse ble bygd opp, fikk så sterkt fotfeste og så stor tillit at det ennå finnes, om enn i annen og videreutviklet form.

Jeg fikk gleden av å jobbe under Sveins ledelse de siste 8 årene av hans yrkesaktive periode som byveterinær. Han var en fantastisk fagmann og sjef som gjennom faglige utfordringer stilte krav til oss, men som samtidig ga oss muligheter, klapp på skuldra og motivasjon underveis. Gleden og stoltheten lyste av ham på våre vegne når vi fikk til noe nytt eller viste noe som andre fagmiljøer og autoriteter hadde stilt seg tvilende til. Også etter at han ble pensjonist, holdt han sin faglige interesse varm. De gangene han kom innom kontoret, var det alltid spørsmål og kommentarer i forhold til «den nye tid» samtidig som han hadde en sammenliknende kommentar i forhold til «gamle dager». Mikrobiologi og mulige smitteveier gjennom mat og miljø til folk var yndlingstema.

I tillegg til å være en sterk fagmann, var Svein engasjert innenfor politikk og annet samfunnsliv. Han representerte Senterpartiet både i Nordland fylkesting og i Bodø bystyre i flere perioder og deltok i ulike former for foreningsliv.

Vi vil alltid huske Svein som den samfunnsengasjerte fagmannen som enten han sto i kjøttkontrollen, var på tilsyn på meieriet eller andre virksomheter, satt ved kontorpulten eller var i offentlige møter alltid tenkte folkehelse i et langsiktig og framtidsrettet perspektiv. En person som visste å si i fra, men som alltid hadde faglig dekning for det han mente.

Vi lyser fred over Svein Holes minne.

Birger Willumsen

Mattilsynet i Salten

Aktivitetskalender

2013

11.-15. september

International Academy of Veterinary Chiropractic. The Original Basic Veterinary Chiropractic Course
Module V: Integrated
Sted: Sittensen, Northern Germany
Se: www.i-a-v-c.com

12.-14. september

17th Conference of the European Society for Domestic Animal Reproduction
Sted: Bologna, Italia
Se: www.esdar.org

17.-20. september

31st World Veterinary Congress
Sted: Prague, Czech Republic
Se: www.wvc2013.com

28.-29. september

"Hov og hovproblemer" v/ prof Brian Hampson, Australia
Sted: NVH
Mer informasjon ved: Tone Wien:
tonewien@gmail.com eller
Arne Holm – arne.holm@getmail.no

4.-5. oktober

HVFs høstkurs. Fornøyde kunder – En nøkkel til suksess.
Sted: Farris Bad-Spa-Hotell, Larvik
Se: www.vetnett.no

16.-18. oktober

PVFs høstkurs 2013. Klauvhelse
Sted: Comfort hotell Runway, Gardermoen (teoretisk del) og Hvam videregående skole (praktisk del)
Se: www.vetnett.no

17.-18. oktober

Kurs i cytology i smådyrpraksis
Sted: Norges veterinærhøgskole, Oslo
Se: www.vetnett.no

23.-27. oktober

International Academy of Veterinary Chiropractic. The Original Basic Veterinary Chiropractic Course
Module I: Sacropevic
Sted: Sittensen, Northern Germany
Se: www.i-a-v-c.com

31. oktober

Fôring av hest

Sted: Norges veterinærhøgskole, Oslo
Se: www.nvh.no/sevu

1.-3. november

SVFs høstkurs 2013. Fra munn til hale – en spennende reise!
Sted: Thon Hotell Oslofjord, Sandvika
Se: www.vetnett.no

5.-7. november

Veterinæren og det moderne storfeholdet
Sted: Norges veterinærhøgskole, Oslo
Se: www.nvh.no/sevu

6.-7. november

Akvaveterinærenes forening og Fiskehelseforeningens høstkurs 2013. Resirkulering i settefiskanlegg – teknologi, vannkvalitet, fiskehelse og fiskevelferd.
Sted: Rica Hell Hotell, Stjørdal
Se: www.vetnett.no

8.-9. november

Kurs i Praktisk røntgendiagnostikk av hest, for veterinærer og dyrepleiere
Sted: Melhus hesteklinikk, Trondheim
Se: www.Equirad.no

8.-9. november

International Practical Equine Endocrinology - A 2-Day Practical & Case-Based Course
Sted: Bjerke Dyrehospital, Økern Torgv 52, 0586 Oslo
Se: www.vetpd.com

27.-28. november

FVS' høstkurs 2013. Risikoforståelse i matproduksjonen i et tilsynsperspektiv, belyst gjennom konkrete eksempler
Sted: Rica Hell Hotell, Værnes
Se: www.vetnett.no

27.-29. november

The European Buiatrics Forum
Sted: Marseille, Frankrike
Se: www.buiatricsforum.com

4.-8. desember

International Academy of Veterinary Chiropractic. The Original Basic Veterinary Chiropractic Course
Module II: Thoracolumbar
Sted: Sittensen, Northern Germany
Se: www.i-a-v-c.com

2014

15.-19. januar

International Academy of Veterinary Chiropractic. The Original Basic Veterinary Chiropractic Course
Module III: Cervical
Sted: Sittensen, Northern Germany
Se: www.i-a-v-c.com

19.-23. februar

International Academy of Veterinary Chiropractic. The Original Basic Veterinary Chiropractic Course
Module IV: Extremities
Sted: Sittensen, Northern Germany
Se: www.i-a-v-c.com

2.-6. april

International Academy of Veterinary Chiropractic. The Original Basic Veterinary Chiropractic Course
Module V: Integrated
Sted: Sittensen, Northern Germany
Se: www.i-a-v-c.com

STIFTELSEN FORSKNINGSFONDET KREFT HOS HUND

Et samarbeid mellom Norges veterinærhøgskole – Norsk Kennel Klub
– Smådyrpraktiserende veterinærers forening – Veterinærinstituttet –
Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS

Utlysning av forskningsmidler

Stiftelsen Forskningsfondet kreft hos hund er en frittstående stiftelse som ble opprettet i 1997 for å fremme forskning på kreft hos hund og dermed bidra til å øke hunders livskvalitet og livslengde. Flere aktiviteter bidrar til at dette formålet nås, blant annet:

- Kartlegge utbredelse og forekomst av kreft hos hund
- Påvise mulige årsakssammenhenger ved kreft hos hund
- Utvikle behandlingsmetoder ved kreft hos hund
- Studere sykdomsmekanismer ved kreftutvikling hos hund, herunder forskning som også kan komme til nytte ved tilsvarende sykdommer hos menneske
- Reisestipend

For 2014 har fondet inntil kr. 100.000,- til disposisjon for forskning og aktivitet som faller inn under formålet. I tillegg kan det søkes midler til reisestipend. Det forventes at personer eller institusjoner som mottar midler fra fondet publiserer resultater fra den forskningen som er utført og tilkjennegir støtte fra fondet.

Søknaden må inneholde følgende:

- Bakgrunnen for prosjektet
- Formål
- Plan for gjennomføring

- Eventuelt samarbeid med andre institusjoner, arbeidsfordeling og prosjektansvar
- Formidling
- Kostnadsramme
- Søkerens faglige kvalifikasjoner

Fondet deler ikke ut lønnsmidler.

Det skal sendes inn rapport med regnskap til fondet om hvordan midlene ble benyttet innen ett år etter tildelingen.

Søknadsfrist 10. oktober 2013.

Søknad sendes:

Stiftelsen Forskningsfondet kreft hos hund
v/Veronica Kristiansen
Norges veterinærhøgskole
Postboks 8146 Dep.
0033 Oslo

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til nestleder Gjermund Gunnes, tlf 22 59 70 36
e-post: gjermund.gunnes@nvh.no

Se for øvrig www.kreftoshund.no for informasjon om fondet.

VETERINARY CHIROPRACTIC

International Academy of Veterinary Chiropractic The Original Basic Veterinary Chiropractic Course

Course Dates:

Module I Sacroplevic: October 23rd – 27th, 2013
Module II Thoracolumbar: December 4th – 8th, 2013
Module III Cervical: January 15th – 19th, 2014
Module IV Extremities: February 19th – 23rd, 2014
Module V Integrated: April 2nd – 6th, 2014

Instructors:

Dr. Dennis Eschbach (USA), Dr. Donald Moffatt (CAN), Dr. Heidi Bockhold (USA), Dr. Sybil Moffatt (GER) and others.

Location: Sittensen, Northern Germany

Course language: your Choice of English or German

Course fee: €5250, Individual modules: €1100

Please check our course dates for the IAVC Basic Course also taught at the AECC College in Bournemouth/England! Further information: www.i-a-v-c.com

International Academy of Veterinary Chiropractic Dr. Donald Moffatt

Dorfstr. 17, 27419 Freetz, Germany. Tel: +49 4282 590099 • Fax: + 49 4282 591852 • E-mail: info@i-a-v-c.com

Etterutdanning

Fôring av hest

Kurset retter seg mot veterinærer og dyrepleiere i hestepaksis, men er også velegnet for andre i bransjen med gode grunnleggende kunnskaper om fôring av hester.

Fôring av hest er et bredt tema, dette kurset vil ha fokus på fôring rundt kolikk, magesår og diaré, i tillegg til litt oppfriskning på grunnleggende fôringskunnskap.

Foreleser: Praktiserende veterinær Nanna Luthersson, Hestedoktoren, Danmark. Nanna Luthersson har før holdt kurs i Norge og vi er privilegerte som får henne til Norge igjen da hun er en svært populær foredragsholder. Hun har skrevet «Den store foderbog» og gjort et stort studie på magesår hos hest. Hun har evnen til å gjøre litt tørre temaer til praktisk anvendelige og spennende å høre på.

Faglig ansvarlig: Siv Hanche Olsen DiplECEIM, seksjonsleder hestesjukdommer, NVH

Pris: 2 500,- NOK

Tid: 31. oktober 2013, klokken 10-17

Kurset arrangeres i samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)

Påmelding: www.nvh.no/sevu

Kurset gjennomføres på Norges veterinærhøgskole

Kontakt Senter for etter- og videreutdanning på
tlf 22 59 72 40 / 22 96 45 00 eller kurs@nvh.no

Norges
veterinærhøgskole

Påmeldingsfrist: 1. oktober 2013

www.nvh.no

ELÄINLÄÄKÄRI PÄIVÄT

THE ANNUAL VETERINARY CONGRESS 27.-29.11.2013 Helsinki, Finland

A three-day program includes lectures in the general, meat hygiene, food and environmental hygiene, production animal, small animal, horse and scientific sessions. In addition to the lectures, there will be a commercial exhibition representing fields of medicine, health care, instruments and pharmacology.

Invited international speakers:

Wednesday 27.11.2013

Professor of Bioethics Peter Sandøe, University of Copenhagen: Companion animal ethics

Thursday 28.11.2013

Dr., Dipl. ECVIM-CA (Oncology), MRCVS Jarno Schmidt, Veterinary Clinic Hofheim: Oncology

Prof., DVM, Dipl. ECVS Paolo Buracco, School of Veterinary Medicine of Grugliasco, University of Turin: Oncology

Dr., DVM, Dipl. ACVS, Rolf M. Embertson, Rood and Riddle Equine Hospital, USA: Urogenital abnormalities and surgery in horse

Friday 29.11.2013

Dr., Dipl. ECVIM-CA (Oncology), MRCVS Jarno Schmidt, Veterinary Clinic Hofheim: Oncology

Prof., DVM, Dipl. ECVS Paolo Buracco, School of Veterinary Medicine of Grugliasco, University of Turin: Oncology

Dr., DVM, Dipl. ACVS, Rolf M. Embertson, Rood and Riddle Equine Hospital, USA: Upper airway surgery in horse

THE FINNISH VETERINARY ASSOCIATION
SOCIETAS VETERINARIORUM FINLANDIAE

www.sell.fi

Fennovet

Seniorkurs 2013

Recharge the GOLD Cow

MANDAG 7. OKTOBER

- 11.00 Avreise med buss fra Kastrup
- 12.30 Innsjekking og lunsj på Sørup Herregaard
- 13.30 **Introduksjon til kurset**
Thomas Manske & Troels Løwig Larsen,
BI Vetmedica, Team kvæg
- 13.45 **Når koen er sat til genopladning**
- **Optimal Gold Cow (sinku) Management**
Kaspar Krogh, Videncentret for Landbrug
- 14.45 Kaffe
- 15.15 **Satse på bedre jørhelse i neste laktasjon!**
Anne Cathrine Whist, Norges veterinær-
høgskole
- 16.15 **Maximum efficacy and minimal risk**
- **rational use of antibiotics**
Luca Guardabassi, KU-SUND
- 17.00 **Bruk din nye kunnskap i hverdagen**
(Workshop)
- 18.00 Walk & Talk
- 19.00 Middag

TIRSDAG 8. OKTOBER

- 08.30 **Recharging the dairy cow through feed management in late lactation, dry- and transition periods**
James Drackley, Professor,
University of Illinois, USA
- 12.30 Lunsj
- 13.30 **Besetningsbesøk Gjorslev Gods - fokus på Gold Cow (sinku) Management**
Christian Pedersen, Kvægbrugsleder
- 17.00 **Oppsamling og diskusjon**
- 19.00 Middag

ONSDAG 9. OKTOBER

- 08.30 **Recharge your farmers by turning knowledge into action**
Martin Kavanagh, MVB MRCVS Cert. DHH,
Ireland
- 11.30 **Avslutning og evaluering**
Thomas Manske & Troels Løwig Larsen
- 12.00 Lunsj
- 13.00 Avreise til Kastrup

Påmelding:

Senest 15. september 2013
via vår hjemmeside www.bivet.nu
Maks. deltagerantall: 25 personer
Pris: 4.500 kr.

Angi vennligst
din skostørrelse
ved påmelding!

Har du spørsmål om kurset så ring til:
Baldur Helgason 90 76 68 85

Arbeidsglede · Motivasjon · Nettverk · Inspirasjon · Kommunikasjon · Skandinavisk erfaringsutveksling

Vetmedica
Postboks 155 · 1376 Billingstad
Tlf. 66 85 05 70 · www.bivet.nu

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Faculty of Veterinary Medicine
and Animal Science

SENIOR LECTURER IN INTERNAL MEDICINE – SMALL ANIMALS

Last day of application: **October 1, 2013**

Full ad on: www.slu.se/vacancies

Seksjonssjefstilling i Vestfold

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet skal sikre helsemessig trygg mat og matproduksjon, god plante- og dyrehelse samt god dyrevelferd. Tilsynet omfatter til sammen ca 1300 medarbeidere med et hovedkontor, åtte regionkontorer og 54 distriktskontorer.

Ledig stilling som seksjonssjef i Seksjon for næringsmidler ved Mattilsynets distriktskontor for Vestfold, 2. gangs utlysning.

Kontaktperson: Stig Atle Vange, tlf 33420310

Søknadsfrist: 20.09.2013

For fullstendig tekst og søknad, se www.mattilsynet.no - Om Mattilsynet / Jobbe i Mattilsynet.

VetScan AS

STILLINGSANNONSE

VetScan tilbyr i dag CT og MR diagnostikk i Oslo, Bergen, Trondheim og Kristiansand. Vi utvider i løpet av høsten til Stockholm, Göteborg og Malmö.

VetScan har tilknyttet oss noen av de flinkeste diplomater i bildediagnostikk i Europa gjennom vårt samarbeid med Norges Veterinærhøyskole, Universitetsdjursjukhuset UDS og Universitetet i Gent.

Se www.vetscan.no for mer informasjon

Vi har 2 ledige stillinger for veterinær med spesiell interesse og kompetanse innen bildediagnostikk i Norge og i Sverige.

Det er ønskelig at søkerne har kompetanse og erfaring i anestesi. Personlige egenskaper som evne til selvstendig utvikling av fagområdet, serviceinstilling, evne til å skape gode kunderelasjoner og kollegialitet vil bli tillagt stor vekt.

Stillingen innebærer deltagelse i praktisk gjennomføring av CT/MRI undersøkelser sammen med våre radiografer. Det vil derfor måtte påregnes endel reising. Kundeoppfølging, klinikkbesøk, kursvirksomhet og noe konsulentvirksomhet for ekstern kunde.

VetScan kan tilby svært gode lønnsbetingelser samt eget kursbudsjett.

Vårt mål er at VetScan i 2015 skal være den ledende aktør innen CT og MRI diagnostikk i Skandinavia.

Spørsmål/Søknad med vitnemål, attester og referanser til:
jo@vetscan.no / Tlf.: 98838800
Søknadsfrist 15.11.13

Kollegahjelpen

Befinner du deg i en vanskelig situasjon og trenger noen å snakke med? Kollegahjelpen består av fem frivillige som stiller opp som samtalepartnere enten det gjelder sykdom, dødsfall, kollegiale problemer eller der det er opprettet tilsynssak. Kollegahjelpen er i regi av Den norske veterinærforening.

Mona Dverdal Jansen
Telefon: 934 99 808

Toralf Bernt Metveit
Telefon: 41 92 84 90

Sigbjørn Gregusson
Telefon: 971 98 225

Åshild Roaldset
Telefon: 916 26 773

Thor Einar Sparby
Telefon: 901 75 491

Faglige medarbeidere i Norsk veterinærtidsskrift

- Professor Stein Istre Thoresen er Veterinærmedisinsk redaktør og er ansvarlig for fagaktuelt om smådyr. Han er seksjonsleder for klinisk patologi og laboratoriesjef for Sentrallaboratoriet ved Institutt for basalfag og akvamedisin ved Norges veterinærhøgskole.
- Professor Kristian Ingebrigtsen er ansvarlig for veterinærhistorisk stoff. Han er seksjonsleder for Seksjon for farmakologi og toksikologi ved Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi ved Norges veterinærhøgskole. I tillegg er han også styrer av Norsk veterinærmedisinsk museum.
- Forsker Arve Lund er ansvarlig for fagartikler. Han er ansatt ved Seksjon for sjukdomsforebygging og dyrevelferd ved Veterinærinstituttet.
- Førsteamanuensis Sigrid Lykkjen er ansvarlig for fagaktuelt om hest. Hun er ansatt ved Hesteklinikken ved Norges veterinærhøgskole.
- Forsker Bjørn Lium er ansvarlig for fagaktuelt om produksjonsdyr, samt spalten Aktuelle diagnoser. Han er ansatt ved Seksjonen for sjukdomsforebygging og dyrevelferd ved Veterinærinstituttet.
- Professor Trygve T. Poppe er ansvarlig for fagaktuelt om fisk. Han er ansatt ved Seksjon for anatomi og patologi ved Institutt for basalfag og akvamedisin ved Norges veterinærhøgskole.
- Professor Liv Marit Rørvik er ansvarlig for fagartikler og for fagaktuelt om mattrygghet. Hun er seksjonsleder ved Seksjon for mattrygghet ved Institutt for mattrygghet og infeksjonsbiologi ved Norges veterinærhøgskole.
- Veterinær Helene Seljenes Dalum er ansvarlig for stoff fra smådyrpraktiserende veterinærers forening (SVF).

Den norske veterinærforening

Postadresse:

Den norske veterinærforening
Pb. 6781 St. Olavs pl.
0130 OSLO

Tlf. 22 99 46 00 (sentralbord)
Faks 22 99 46 01

E-post til Den norske veterinærforening dnv@vetnett.no
E-post til Norsk veterinærtidsskrift nvt@vetnett.no
E-post kurspåmelding kurs@vetnett.no

Kontortid:

15.9-14.5. 08.00-15.45
15.5.-14.9. 08.00-15.00
Telefontid fra kl. 9.00

Besøksadresse:

Keyzers gt. 5
0165 OSLO

Bankgiro:

5005 05 63771

President

Marie Modal
mmoda@online.no

Mobil: 901 66 216

Visepresident

Eirik Heggstad
eirik.heggstad@mattilsynet.no

Mobil: 916 18 268

Sentralstyremedlemmer

Jan A. Loopstra
janlen@online.no

Mobil: 976 68 918

Torill Moseng
torill@mosengsdyreklinikk.no

Mobil: 930 93 064

Hogne Bleie
hogne.bleie@mattilsynet.no

Mobil: 909 58 026

Studentrepresentant

Anne Christine Føllesdal
anne.follesdal@stud.nvh.no

Mobil: 938 26 362

Sekretariatet

Hans Petter Bugge

Generalsekretær
hpb@vetnett.no 922 80 301

Kjell Naas

Forhandlingssjef
kjell.naas@vetnett.no 922 80 303

Mette Rød Fredriksen

Juridisk rådgiver
mrf@vetnett.no 911 93 050

Ellef Blakstad

Fagsjef
eb@vetnett.no 922 80 315

Steinar Tessem

Informasjonssjef og redaktør
st@vetnett.no 400 42 614

Solveig Magnusson

Økonomisjef
solveig.magnusson@vetnett.no 938 39 261

Mona Pettersen

Redaksjonssekretær
mona.pettersen@vetnett.no 940 24 652

Aina Skaug Berntsen

Kurssekretær
aina.berntsen@vetnett.no 22 99 46 03
99 26 15 89

Anne Prestbakmo

Organisasjonssekretær
anne@vetnett.no 940 25 027

Kristine Fosser

Økonomimedarbeider
kf@vetnett.no 932 22 337

Stein Istre Thoresen

Veterinærmedisinsk redaktør
stein.thoresen@nvh.no 22 96 45 83

Christian Tengs

Organisasjons- og forhandlingssjef
christian.tengs@vetnett.no 46 92 85 95

Eukanuba

100%
HIGH
QUALITY
NUTRITION

VETERINARY
DIETS

1 av 2 hunder får osteoartritt...

Den ernæringsmessige formelen som finnes i Joint Mobility viser seg å hjelpe med å utsette den første bruken av NSAIDs i inntil 5 måneder og minke tidsforbruket ved NSAIDs behandling kontra en kontroll diett over en to års periode.¹

¹ Hoffman LS, Serris MA, Wobeser DM. Effect of diet on non-steroidal anti-inflammatory drug use in senior dogs. The Janssen Company

Joint Mobility

Klinisk bevist diett utviklet for ledd- og bevegelsesproblemer hos hund.

www.petproducts.no | Tlf. 22 72 76 70
(Premium Pet Products Norge AS)

Eukanuba Joint mobility er spesielt utviklet for hunder med ledd og bevegelses og alders relaterte problemer. Studier viser at diett kan bidra til å redusere bruken av NSAIDs hos senior hunder. Mer informasjon om våre studier og Eukanuba Veterinary Diets får du på våre nettsider eller i våre fagtekniske brosjyrer.

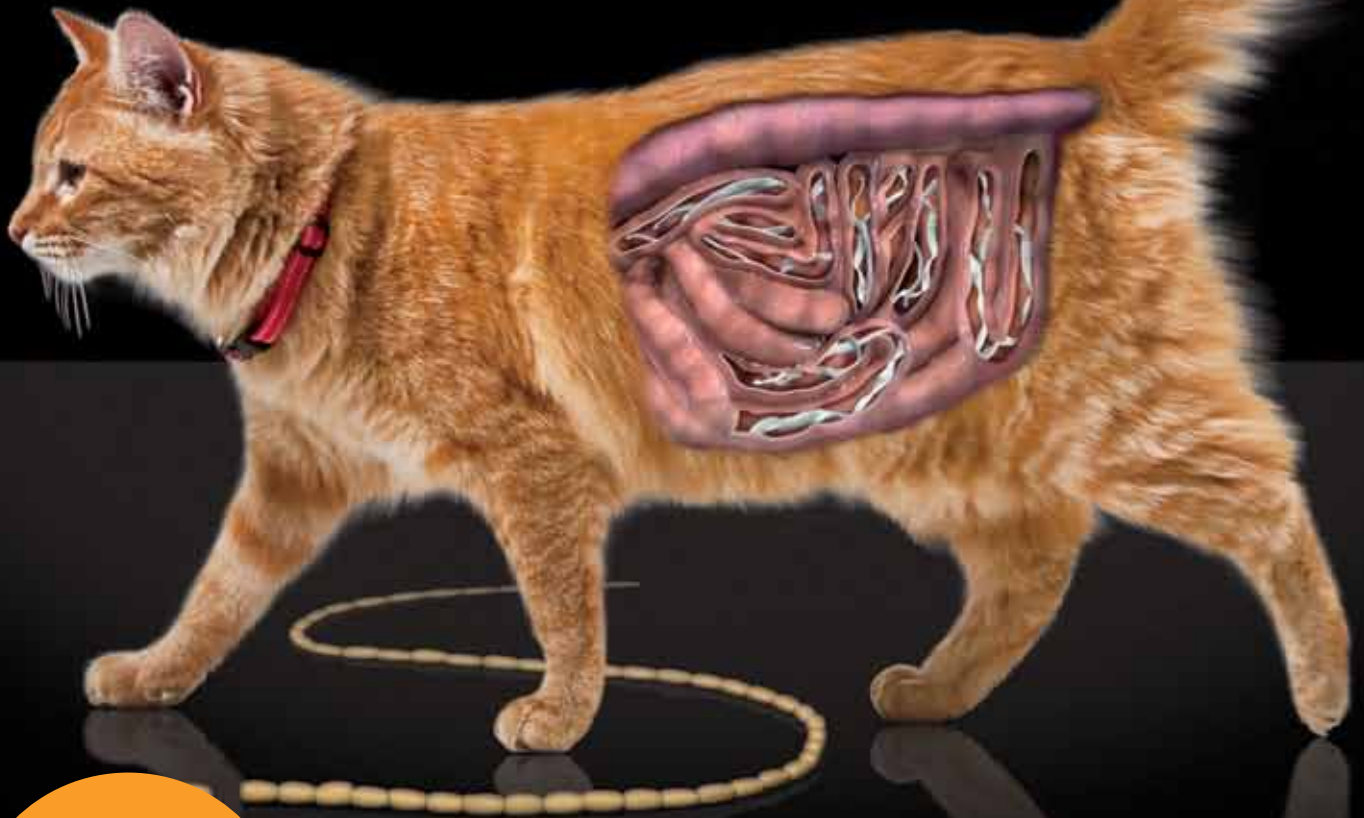
Eukanuba

100%
HIGH
QUALITY
NUTRITION

VETERINARY
DIETS

SPOT • ON

ormekur til katt

En enkelt
påføring pr.
behandling
er nok

- Endagsbehandling mot bendel- og rundorm effektiv mot migrerende stadier av *Toxocara cati*
- Reduserer signifikant utskillelsen av *Toxocara cati* egg til miljøet¹
- Kan brukes fra 8 ukers alder, og i drektige og diegivende katter

Profender Spot-On. ATCvet-kode: QP52A A51. Utleveringsbestemmelser: Reseptgruppe C. **Påflekkingsvæske, oppløsning:** 1 ml inneholder: Emodepsid 21,4 mg, prazikvantel 85,8 mg, butylhydroksyanisol (E 320) 5,4 mg. **Indikasjoner:** Til katter som har, eller er utsatt for, parasittære blandingssinfeksjoner forårsaket av følgende arter: Rundorm (Nematoder): *Toxocara cati* (voksne, juvenile, L4 og L3), *Toxascaris leonina* (voksne, juvenile og L4), *Ancylostoma tubaeforme* (voksne, juvenile og L4). Bendelorm (Cestoder): *Dipylidium caninum* (voksne), *Taenia taeniaeformis* (voksne), *Echinococcus multilocularis* (voksne). **Kontraindikasjoner:** Skal ikke brukes til kattunger under 8 uker eller under 0,5 kg. **Spesielle advarsler:** Behandlede dyr bør ikke bades før oppløsningen har tørket, da bading rett etter behandling kan redusere effekten. Resistens hos parasitter overfor en spesiell gruppe av anthelmintika kan utvikles etter hyppig, gjentatt bruk av et anthelmintikum fra den gruppen. Brukes på syke og svekkede dyr kun etter en risiko-/nyttevurdering. **Særlige forholdsregler for personer som gir veterinærpreparatet til dyr:** Les pakningsvedlegget før bruk. Ikke røyk, spis eller drikk under påføring. Unngå direkte kontakt med påføringsområdet mens det er vått. Hold barn unna behandlede dyr i denne periode. Vask hendene etter bruk. Ved sol på hud, vask straks med såpe og vann. Ved kontakt med øyne, skyll grundig med vann. Dersom hud- eller øyesymptomer vedvarer, eller ved utilsiktet inntak, søk straks legehjelp og vis pakningsvedlegget/etiketten. Barn må ikke ha langvarig tett kontakt (f.eks. ved soving) med behandlede katter de første 24 timene etter påføring. La påføringsstedet tørke før kontakt med lær, tekstiler, plastikk og behandlede overflater da løsemidlet i produktet kan farge slike materialer. Ekinokokkose er en risiko for mennesker. Da dette skal anmeldes helsemyndighetene, må særlige retningslinjer for behandling og oppfølging etterkommes og informasjon om sikkerhetsrutiner for mennesker skaffes fra relevante myndigheter. **Bivirkninger:** Spyttsekresjon og oppkast kan forekomme i meget sjeldne tilfeller. Dette er trolig et resultat av at katten slikker applikasjonsstedet rett etter behandlingen. I meget sjeldne tilfeller er det sett forbigående hårfall, kløe og/eller inflammasjon ved applikasjonsstedet. **Drektighet/Laktasjon:** Kan brukes under drektighet og laktasjon. **Interaksjoner:** Emodepsid er et substrat for P-glykoprotein. Samtidig behandling med andre legemidler som er P-glykoproteinsubstrater/hemmere (f.eks. ivermektin, andre antiparasitære makrosykliske laktoner, erytromycin, prednisolon, ciklosporin) kan gi farmakokinetiske interaksjoner. Mulige kliniske følger av slike interaksjoner er ikke undersøkt. **Dosering:** Til katter ≥0,5 kg - 2,5 kg: 1 pipette Profender til små katter. Til katter >2,5 - 5 kg: 1 pipette Profender til mellomstore katter. Til katter >5 kg - 8 kg: 1 pipette Profender til store katter. En enkelt påføring pr. behandling er nok. Kun til utvortes bruk. Skill pelsen på kattens nakke ved nedre del av bakhodet slik at huden blir synlig. Sett pipettetuppen på huden og press hardt flere ganger for å tømme innholdet direkte på huden. Påføring på nedre del av bakhodet vil begrense kattens mulighet til å slikke av preparatet. **Overdosering:** Spyttsekresjon, oppkast og neurologiske symptomer (skjelving) forekom i enkelte tilfeller etter administrering av inntil 10 ganger anbefalt dose til voksne katter og inntil 5 ganger anbefalt dose til kattunger. Symptomene ble antatt å være et resultat av at katten slikket påføringsstedet og var fullstendig reversibler. Det finnes intet kjent spesifikt antidot. **Pakninger:** Endosepipetter: 2 x 0,35 ml, 40 x 0,35 ml, 2 x 0,7 ml, 40 x 0,7 ml, 2 x 1,12 ml, 40 x 1,12 ml. **Særlige forholdsregler for deponering av ubrukt veterinærpreparat eller avfallsmaterialer fra bruken av slike preparater:** Må ikke komme ut i vann og vassdrag, da emodepsid har vist skadelig effekt på vannlevende organismer. **Innehaver av markedsføringstillatelse:** Bayer Animal Health GmbH, D-51368 Leverkusen, Tyskland. **Referanse:** 1. Treatment of third-stage larvae of *Toxocara cati* with milbemycin oxime plus praziquantel tablets and emodepside plus praziquantel spot-on formulation in experimentally infected cats. Wolken S et al., Parasitol Res DOI 10.1007/s00436-012-3060-1, 2012